

foz

A praza da Casa do Concello de Foz renóvase con novas escaleiras, muros e varandas. **Páx. 8**

burela

Un carné identificará ás persoas autorizadas para alimentar as colonias felinas. **Páx. 11**

cervo

Cervo recupera para as familias o parque Isaac Díaz Pardo e Luís Seoane. **Páx. 17**

trabada

Conciliación e apoio ás familias: En marcha o Punto de Atención á Infancia. **Páx. 23**

o valadouro

A Asociación Santa Cruz afronta unha nova etapa para manter viva a parroquia. **Páx. 25**

Curso político con exame

A carreira cara ás municipais do vindeiro ano comeza con candidatos que repetirán, baixas xa coñecidas e numerosas decisións pendentes

Julio Díaz, ex presidente de ANPE

O mestre, xa xubilado, dedicou a súa vida á defensa da ensinanza pública. **Páx. 6**

O Vista Alegre esixe prazos para as reformas

A ANPA reclama coñecer que obras se executarán e cando está previsto iniciais. **Páx. 10**

Novas normas de tráfico

A reforma do Regulamento Xeral de Circulación entra en vigor o 1 de outubro. **Páx. 4-5**

Boga Mariñeiro

Once veciños unidos para contribuír ao futuro de Viveiro. **Páx. 13**

Deporte en feminino

18 deportistas da provincia protagonizan a axenda da Deputación. **Páx. 29**

Compromiso da Deputación cos maiores

A Deputación reivindicou a consolidación dunha rede pública de residencias. **Páx. 27**

AGENDA CULTURAL DE GALICIA

Conciertos
Ferias ■ Festivales
Fiestas ■ Infantil
Humor ■ Gastronomía
Teatro ■ Cine...

¡NO DIGAS QUE NO LO SABÍAS!

OCIO EN GALICIA

www.ocioengalicia.com

A MARIÑA

Quen xogará a partida das eleccións 2027?

A nove meses das eleccións, algúns alcaldes e candidatos perfilan xa a continuidade, outros descartan repetir e boa parte dos partidos manteñen aínda abertas as súas decisións nunha comarca clave tamén para decidir o futuro da Deputación de Lugo

De arriba abaixo e de esquerda á dereita, Martín Graña, Rubén García, Mariña Gueimunde, Carmela López, Fran Cajoto, Demetrio Salgueiro, Mario Pillado, Javier Castiñeira, Alberto Eiroá e José Manuel Gómez

A carreira cara ás municipais de maio de 2027 xa comezou na Mariña, aínda que boa parte dos seus protagonistas prefiran non dicilo en voz demasiado alta. Quedan meses para que os partidos pechen definitivamente as listas, celebren asembleas e oficialicen candidatos, pero as primeiras pezas empezan a colocarse sobre un taboleiro político que chegará ás urnas bastante diferente ao que os veciños atoparon en maio de 2023.

Hai alcaldes que teñen practicamente decidido continuar, outros que recoñecen que aínda o están pensando, formacións que preparan unha renovación xeracional e candidatos que prefiren esperar a falar cos seus partidos antes de confirmar nada. Tamén hai despedidas claras. E, no medio, dúas candidaturas nacionalistas xa despegaron: Martín Graña en Ribadeo e Iria Coteló en Viveiro.

O escenario é especialmente interesante porque este mandato deixou cambios que ninguén podía anticipar completamente en 2023. O PP recuperou Ribadeo con maioría absoluta, o BNG mantivo Barreiros, o PSOE conservou importantes alcaldías e gobernos como os de Burela ou Foz e Vía Alfoz continuou á fronte de Alfoz. Pero tamén houbo movementos

durante o mandato: Dolores García Caramés asumiu a Alcaldía de Cervo trala marcha de Alfonso Villares, José Manuel Lamela chegou á do Valadouro despois da renuncia de María José Fernández e Mariña Gueimunde converteuse en alcaldesa de Viveiro en febreiro de 2025 mediante unha moción de censura.

Son cambios que fan que 2027 non sexa simplemente unha repetición de 2023.

CONTINUIDADES PROBABLES

Entre todas as incógnitas hai un primeiro grupo no que a continuidade parece, a día de hoxe, a opción máis probable. En **Burela**, Carmela López manifesta a súa intención de seguir se os proxectos en marcha avanza como espera. A alcaldesa socialista considera que queda traballo por facer e a súa posición política conta agora cun elemento que non existía nas municipais anteriores: desde xaneiro preside tamén a Deputación de Lugo. Ese novo papel pode converter Burela nunha das prazas que máis atención esperte durante a campaña. López asumiu a Presidencia provincial a comezos de 2026 e desde entón mantén encontros cos alcaldes da Mariña para abordar investimentos e necesidades mu-

nicipais. Queda por comprobar se esa maior visibilidade institucional e a proximidade da Deputación cos concellos teñen tradución electoral. Para o PSOE, conservar Burela terá así unha dimensión local, pero tamén un evidente valor simbólico e provincial.

No mesmo municipio, o PP mantén polo momento a incógnita sobre Manuel Rouco, mentres no BNG Mario Pillado non confirma aínda a súa decisión, malia que a continuidade aparece como unha posibilidade importante. Pillado quere falar primeiro coa formación. Alberto Eiroá, de SON Burela, tampouco ten decidido se repetirá nin que sucederá coa formación.

En **Foz**, Fran Cajoto sitúase tamén entre as continuidades máis probables. O alcalde socialista asegura que, en principio, seguirá se así o quere a veciñanza e sinala os proxectos en marcha como unha das razóns para continuar. Fronte a el, o taboleiro está moito menos definido. Javier Jorge Castiñeira non ten tan clara unha nova candidatura polo PP, aínda que continúa ao servizo do partido, mentres Fran Fanego tampouco decidiu o seu futuro no BNG.

Outro dos nomes que parece encamiñado cara a 2027 é Dani Vega. O alcalde de **Ribadeo** parte coa intención de continuar para com-

pletar proxectos iniciados durante este mandato. O PP afrontará alí as eleccións coa referencia da maioría absoluta conseguida en 2023, pero cun escenario renovado entre os seus adversarios. Marta Rey non repetirá polo PSOE e o BNG xa fixo os deberes: Martín Graña será o candidato nacionalista. UCIN, pola súa banda, traballa para presentar candidatura, engadindo outro elemento a unha batalla electoral que se presenta diferente á de hai catro anos.

VIVEIRO, CLAVE EN 2027

Se hai unha praza na que 2027 comezou politicamente antes de tempo é **Viveiro**. As eleccións de 2023 deron paso a un mandato que acabou mudando de maioría coa moción de censura de febreiro de 2025. Mariña Gueimunde chegou entón á Alcaldía polo PP e todo apunta a que pretende continuar: hai proxectos en marcha que quere desenvolver despois da moción. O PSOE, pola contra, deberá resolver unha das súas grandes incógnitas. María Loureiro, candidata e alcaldesa en 2023, non pode confirmar polo momento se volverá encabezar a lista. E o BNG xa optou pola renovación: Iria Coteló será a súa candidata e intentará liderar unha alternativa nacionalista no

municipio.

Viveiro será, por tanto, un dos lugares nos que mellor poderá medirse a valoración cidadá do sucedido durante o mandato. O resultado permitirá saber tanto o efecto electoral da moción de censura como a capacidade do PP para consolidar a Alcaldía, a resposta do PSOE tras perder o goberno e o percorrido dunha nova candidata do BNG.

VETERANOS E RELEVOS

A continuidade tamén gaña forza en **Trabada**. Rubén García, un dos alcaldes socialistas máis novos, manifesta a súa disposición a seguir, pois existen proxectos que desenvolver e destaca que conserva ganas de continuar. No PP, José María Fernández tamén aparece disposto a repetir coa idea de seguir traballando pola mellora do municipio.

En **Riotorto**, Clemente Iglesias prevé igualmente continuar á fronte do PP, mentres Vanesa Gómez, no BNG, prefere esperar antes de confirmar a súa decisión.

En **Cervo**, Dolores García Caramés inclínase tamén pola continuidade. A actual alcaldesa, que asumiu o bastón de mando trala marcha de Alfonso Villares ao Goberno autonómico, considera que quedan

proxectos en marcha e vontade de seguir mellorando o municipio. No PSOE, Luján Ramos recoñece que lle gustaría continuar, malia que aínda non tomou unha decisión definitiva.

Unha situación diferente aparece no **Vicedo**. Jesús Novo leva moitos anos á fronte do Concello e admite que lle gustaría ir deixando paso e favorecer un relevo xeracional, aínda que non ten pechado que fará finalmente. A incógnita abre a posibilidade dun cambio importante nunha das alcaldías historicamente máis estables do PP. No PSOE, Verónica Canoura xa ten decidido que non continuará.

Tamén **Xove** podería afrontar unha renovación. Demetrio Salgueiro non ten clara a súa decisión e asegura estar ao servizo do partido. No PSOE, Rogelia Pernas confirma que non volverá ocupar os primeiros postos da candidatura, aínda que seguirá formando parte da lista, defendendo a necesidade dunha renovación xeracional. Pilar Vázquez, polo BNG, tampouco confirma aínda a súa candidatura, pero recoñece manter ganas e ilusión.

POR DECIDIR

Na **Pontenova**, Darío Campos parte coa intención inicial de repetir polo PSOE xa que os proxectos que ten en marcha requiren continuidade. Enfronte, María Concepción Novo aínda non sabe que fará o PP, mentres Xorxe Gómez tampouco pode concretar polo momento a decisión do BNG, que está preparando a lista.

En **Lourenzá**, o panorama permanece moito máis aberto. A alcaldesa socialista, Rocío López, non confirmou a súa decisión, mentres Roberto Díaz polo PP tampouco pode avanzar aínda os plans da formación. Belén Fanego mantén igualmente aberta a súa continuidade no BNG.

Mondoñedo chega a esta fase con

incógnitas nas tres principais formacións. Esperanza González non ten nada decidido no PSOE; Manuel Otero non concretou os seus plans no PP e Eloi Cabanas, asegura non saber aínda se será candidato, pero sinala que está a total disposición do BNG.

BARREIROS E ALFOZ

Barreiros volverá ser outra das prazas clave. Ana Ermida chegou á Alcaldía en 2019 e revalidouna en 2023, gobernando coa colaboración do PSOE. Polo momento non confirmou a este medio se volverá encabezar o BNG. Si hai unha certeza no PP: José Manuel Gómez non continuará por motivos familiares. Carmen Veiga tampouco pode confirmar aínda os plans socialistas e UCIN traballa para presentar candidatura, o que podería incorporar unha nova variable ao reparto de votos.

En **Alfoz**, onde Vía Alfoz goberna con Efigenia Maseda á fronte e en

coalición co PSOE, tampouco hai respostas definitivas. Maseda non pode confirmar aínda se repetirá, Sonia Expósito segue sen ter tomada unha decisión no PSOE e queda por coñecer quen encabezará finalmente o PP.

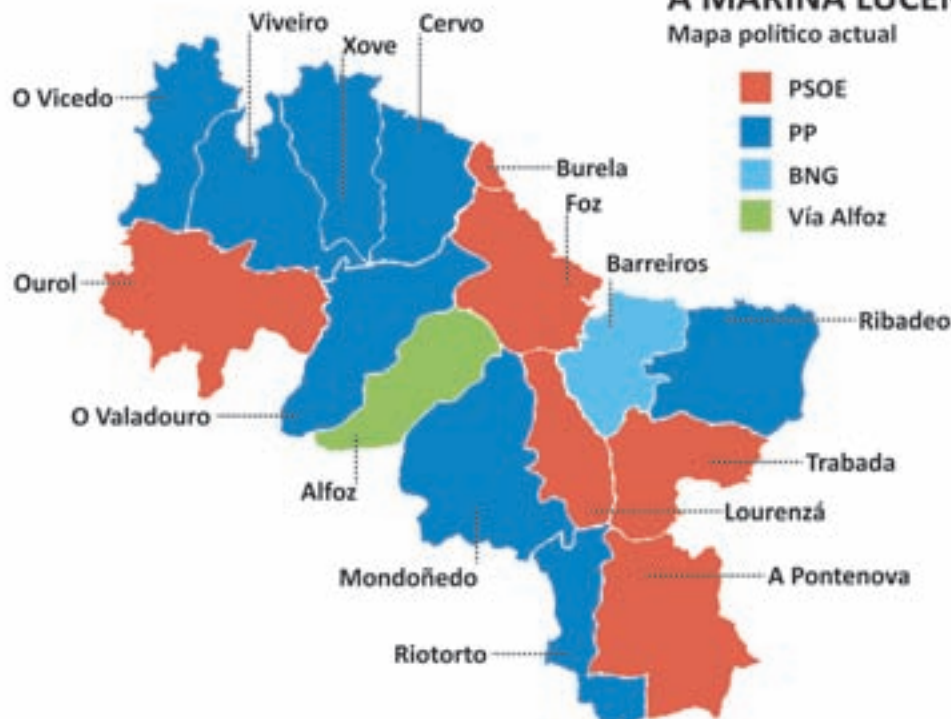
CAMBIO EN O VALADOURO

Poucos municipios chegarán a 2027 cun panorama tan distinto ao de catro anos antes como **O Valadouro**. María José Fernández encabezou UDIVAL e chegou á Alcaldía tras os comicios de 2023, pero renunciou durante o mandato, facilitando a investidura do popular José Manuel Lamela. Agora UDIVAL desaparecerá e Fernández xa confirmou que non se presentará.

O PSOE tamén afronta un posible cambio: María José non sabe aínda que ocorrerá, aínda que lembra que nas anteriores eleccións foi Edmundo Maseda quen encabezou a candidatura e que o par-

A MARIÑA LUCENSE

Mapa político actual

tido continúa valorando opcións. Eduardo Chao, no BNG, tampouco pode confirmar a súa decisión ata falalo cos compañeiros. O PP deberá igualmente definir se Lamela será quen intente conservar unha Alcaldía á que chegou durante o mandato.

En **Ourel**, José Luis Pajón do PSOE e José Hermida do PP tampouco poden avanzar polo momento a súa decisión, deixando outras candidaturas pendentes de concretarse.

A DEPUTACIÓN, EN XOGO

Todo este movemento ten unha lectura que supera os límites de cada concello. En maio de 2027 non estará en xogo unicamente quen ocupa cada Alcaldía. O resultado municipal será tamén decisivo para configurar a Deputación de Lugo, cuxos deputados se reparten por partidos xudiciais.

O de Mondoñedo elixe seis repre-

sentantes, polo que o comportamento electoral dos concellos da Mariña terá un peso considerable na batalla provincial. Cada maioría, cada concelleiro e cada cambio no equilibrio entre PP, PSOE e BNG pode acabar tendo consecuencias máis alá do municipio no que se deposita o voto.

E aí entra tamén o novo factor de Carmela López. A alcaldesa de Burela chega ao tramo previo ás municipais desde a Presidencia da Deputación, unha posición que lle proporciona unha proxección comarcal da que non dispoñía en 2023. Os encontros cos alcaldes e os acordos para impulsar investimentos poden reforzar esa percepción de proximidade institucional, aínda que serán as urnas as que determinen se ten algún efecto sobre o voto.

A menos de nove meses das eleccións, por tanto, o mapa está lonxe de pechase. Hai nomes que parecen encamiñados —Carmela López, Fran Cajoto, Dani Vega, Clemente Iglesias, Rubén García, José María Fernández ou Mariña Gueimunde— e dúas certezas xa oficializadas no BNG, Martín Graña e Iria Coteló. Pero predominan aínda as interrogantes.

Algúns agardan polas asembleas. Outros queren falar cos seus compañeiros. Hai quen sopesa se chegou o momento de deixar paso a unha nova xeración e quen simplemente considera prematuro anunciar unha decisión. E están tamén os que xa saben que non volverán ocupar o mesmo lugar.

Ese é, precisamente, o primeiro retrato político de 2027: un taboleiro a medio construír no que as certezas son aínda menos numerosas que as incógnitas. Os próximos meses irán poñendo nomes aos espazos baleiros. Despois chegará o momento de comprobar se A Mariña aposta pola continuidade ou se os relevos que xa comezan a asomar anticipan un cambio de ciclo político.

CORBAR
MAQUINARIA

INNOVACION,
COMPROMISO
Y GARANTIA

EXTENDEDOR DE SILO MODELO VIMIANZO CON BOMBOS GALVANIZADOS

ENCAMADORA DE CUBÍCULOS DE 0,7m³, 1m³-1.7 m³ Y 2.1m³

MAQUINAS Y RECAMBIOS LEMKEN

CUIDAMOS EL BIENESTAR ANIMAL

CUCHILLA MAÍZ MODELO CORISTANCO

ENCONTRARÁS CUALQUIER TIPO DE RECAMBIO AGRÍCOLA

TRITURADORAS SERRAT AGRÍCOLAS, FORESTALES, BIOMASA...

¡CONSÚLTANOS SIN COMPROMISO!

RODILLOS AGRÍCOLAS ARRASTRADOS AUTONIVELANTES DESDE 1-2-3- CUERPOS DE 3 A 11 M DE LABOR. TUBOS 711X12, 820X18 Y DE 3000 KG A 8000 KG.

www.corbarsll.com

MAQUINARIA AGRÍCOLA CORBAR, S.L. Polígono Ind. O Morelle nave nº 4 - 27614 - Sarria, Lugo // Telf. y Fax: 982 531 463 // corbar@corbarsll.com

NOVO REGULAMENTO

A DXT actualiza o código de circulación

As novas normas de tráfico que chegan en outubro: do carril de emerxencia ao casco dos patinetes

A reforma do Regulamento Xeral de Circulación entra en vigor o 1 de outubro con novas obrigas para os usuarios, como os condutores de coches, motos, bicicletas e patinetes, entre outros. O mapa da mobilidade en España cambiará a partir do vindeiro 1 de outubro de 2026. Ese día entrará en vigor o Real Decreto 518/2026, que modifica o Regulamento Xeral de Circulación máis de vinte anos despois da súa aprobación e introduce novas regras para condutores, motoristas, ciclistas, usuarios de patinetes e peóns. A reforma pon o foco na seguridade de quen presenta un maior risco de

sufrir lesións en caso de accidente e, ao mesmo tempo, incorpora un novo marco específico para a circulación nas cidades. A reforma chega, ademais, nun momento no que os vehículos de mobilidade persoal (VMP) se converteron nun elemento habitual dos nosos desprazamentos. Luís Novoa Fernández, presidente da Asociación de Autoescolas de Ourense, considera que a regulación avanza na dirección que reclamaba o sector, aínda que bota en falta un paso máis: unha formación básica obrigatoria para quen conduce estes vehículos. ‘Non estamos a falar de implantar un exame, senón algo mínimo para coñecer certos elementos de seguridade viaria, normas e sinais, porque comparten a vía co resto de usuarios’, explica.

AS SANCIONS

O incumprimento dalgunhas das novas obrigas terá tamén consecuencias para os condutores. Unha das sancións máis relevantes afecta ao adelantamento de ciclistas, unha manobra que pode supoñer a perda de ata seis puntos do permiso de conducir, ademais da correspondente sanción económica cando se incumpran as condicións establecidas. En xeral, boa parte das novas obrigas vinculadas á seguridade viaria están tipificadas como infraccións graves, con multas que poden alcanzar os 200 euros. No caso dos usuarios de vehículos de mobilidade persoal, Novoa lembra ademais que as sancións non implican perda de puntos, xa que estes vehículos non están vinculados a un permiso de condución por puntos. ‘Ás veces a xente cre que se crean as normas para castigar e é pura prevención’, apunta o presidente das autoescolas de Ourense, que considera que unha maior regulación debe ir acompañada tamén de formación para quen utiliza estes vehículos.

COCHES E CONDUTORES

Os condutores de turismos, furgonetas, camións e outros vehículos a motor terán que adaptarse a varias novidades a partir do 1 de outubro. Unha das máis relevantes afecta ás retencións en autoestradas e autovías, onde será obrigatorio formar un carril de emerxencia cando a circulación quede detida ou avance a unha velocidade moi reducida. Os vehículos deberán apartarse cara aos extremos da calzada para deixar libre un corredor destinado ao paso de ambulancias, bombeiros, Garda Civil e outros servizos de emerxencia. Nas vías con dous carrís por sentido, os vehículos desprazaranse cara aos seus respectivos lados, mentres que nas de tres ou máis carrís os do carril esquerdo apartaranse cara á esquerda e o resto cara á dereita. Este espazo debe habilitarse de forma preventiva e non esperar a que se aproxime a sirena dun vehículo prioritario. A reforma tamén endurece as condicións para adelantar determinados usuarios e vehículos inmovilizados. Cando un condutor

teña que adelantar unha bicicleta, ciclomotor, patinete ou peón, deberá manter unha separación lateral mínima de 1,5 metros. No caso do adelantamento a ciclistas en vía interurbana, deberá ademais reducir a velocidade en polo menos 20 km/h respecto ao límite máximo da vía e, cando a calzada teña máis dun carril por sentido, realizar un cambio completo de carril. Para adelantar un vehículo inmovilizado por avaría, accidente, auxilio ou mantemento, deberá manter tamén unha separación de polo menos 1,5 metros e reducir a velocidade en 20 km/h respecto ao límite da vía. ‘Con respecto á distancia entre coche e bicicleta segue sendo metro e medio, pero agora se introduce a obriga de reducir a velocidade 20 km/h ao adelantar’, sinala Luís Novoa. En situacións de neve adversa en autoestradas e autovías, quedará

prohibido adelantar. Deberase circular polo carril dereito (ou o contiguo se hai tres ou máis carrís), deixando libres os da esquerda para quitaneves e emerxencias. Así mesmo, a regulación dos carrís VAO limita o seu uso a motocicletas, turismos e vehículos mixtos adaptables, excluindo ciclos, ciclomotores, VMP, peóns e remolques. Por último, revísanse as exencións ao uso do cinto de seguridade e desaparecen algunhas das que existían ata agora, entre elas as que afectaban determinados profesionais, como os condutores de taxis en servizo e os profesores de autoescola durante as clases. ‘O cinto salvavidas é indiscutible’, apunta Novoa, quen aclara un detalle clave para os futuros condutores: ‘A entrada en vigor deste regulamento non supón un novo exame teórico; os test iran-se actualizando progresivamente

nas autoescolas, pero o exame segue sendo igual’.

MOTOS E CICLOMOTORES

Os motoristas deberán prestar especial atención ao seu equipamento a partir do 1 de outubro. Tanto condutores como pasaxeiros de motocicletas e ciclomotores deberán utilizar calzado pechado que cubra completamente o pé en calquera tipo de vía. Nas vías interurbanas, as luvas de protección serán obrigatorias para condutores e pasaxeiros, aínda que as especificacións técnicas definitivas dependerán dunha futura orde ministerial. Ata que esta entre en vigor, utilizaranse luvas de protección das mesmas características que as actuais. O casco queda suxeito a unha regulación máis rigorosa. Nas motocicletas esíxese a homologación conforme ao Regulamento UNECE R22. Para os ciclomotores esíxese este mesmo estándar homologado UNECE R22, aínda que a norma establece un período transitorio de adaptación ata o 1 de outubro de 2027. Como novidade destacada nas retencións, as motocicletas poderán circular pola beiravía dereita en tramos previamente habilitados e sinalizados cando o tráfico estea completamente detido. Esta manobra deberá realizarse en fila de a un, a unha velocidade máxima de 30 km/h e cedendo o paso se un peón ou vehículo avariado necesita a beiravía. En materia de visibilidade, as motos deberán incluír un chaleco

reflectante na súa dotación obrigatoria para utilizalo ao baixar do vehículo en vías interurbanas (sendo obrigatorio levalo posto durante a marcha para repartidores profesionais). Por último, autorízanse legalmente os dispositivos sen fíos de comunicación ou navegación integrados no casco sempre que estean certificados ou homologados e non afecten á condución.

BICICLETAS

Os ciclistas contarán con novas garantías de seguridade e obrigas. Nas vías interurbanas, o casco segue sendo obrigatorio, pero desaparecen de forma definitiva as exencións que permitían prescindir del en subidas prolongadas, días de calor ou por razóns médicas. Nas cidades, o casco continuará sendo obrigatorio para os menores de 16 anos e tamén para quen utilice a bicicleta profesionalmente durante a súa actividade. Durante a noite ou con visibilidade reducida fóra de poboado, os ciclistas deberán levar un elemento luminoso ou reflectante visible a 150 metros. Os profesionais que desenvolvan a súa actividade en bicicleta deberán utilizar ademais un chaleco reflectante de alta visibilidade durante a circulación. No contorno urbano, a normativa indica que as bicicletas circularán

preferentemente polo centro do carril para evitar accidentes por alcance ou aperturas de portas. Se a vía dispón de varios carrís por sentido, utilizarán o dereito, salvo para xiros ou por razóns de seguridade. Ademais, os vehículos a motor que circulen detrás dunha bicicleta no mesmo carril deberán manter unha distancia mínima de seguridade de cinco metros. A reforma permite aos ciclistas adiantar vehículos detidos en retencións ou semáforos pola dereita ou pola esquerda para acceder ás zonas de detención avanzada. Os concellos poderán autorizar a circulación de bicicletas en ambos os sentidos en rúas dun só carril limitadas a 30 km/h. Por último, ampliáanse as posibilidades de transporte: permítese levar un menor de ata 22 quilos nun asento adicional homologado e utilizar remolques para transportar persoas, carga ou animais de ata 15 quilos.

PATINETES E VMP

Os vehículos de mobilidade persoal son un dos colectivos que incorporará máis novidades na reforma. A nova norma fixa en 15 anos a idade mínima para conducirlos e establece a obrigatoriedade de levar casco de protección homologado ou certificado, debidamente abrochado. Así mesmo, obrígase a sinalar todas as manobras de xiro utilizando os bra-

zos e a levar un elemento luminoso ou reflectante visible a 150 metros nas circulacións nocturnas ou de baixa visibilidade. Prohíbese a circulación de VMP por beirarrúas, autoestradas, autovías, travesías, vías interurbanas e túneles urbanos, salvo nas vías ciclistas e outros espazos expresamente contemplados pola norma e sempre que a sinalización non o prohiba. Respecto ao alumeado, aínda que deberán levar a luz acesa de noite desde outubro de 2026, a obriga de circular co alumeado aceso durante o día non se esixirá ata o 1 de outubro de 2027. Os profesionais que traballen sobre un VMP deberán levar casco e chaleco reflectante en calquera vía. Por outra banda, convén lembrar que a inscrición no Rexistro de Vehículos Persoais Lixeiros da DXT, a etiqueta identificativa e o seguro obrigatorio vinculado son trámites normativos que xa están en marcha e non dependen do 1 de outubro.

PEÓNS

A reforma reforza a protección de quen se despraza a pé en estrada e cidade. Nas vías interurbanas, os peóns que transiten pola beiravía ou a calzada de noite ou con pouca visibilidade deberán levar un elemento luminoso ou reflectante visible a 150 metros. Nos grupos organizados de peóns esíxese ademais iluminación branca ou amarela cara adiante e vermella cara atrás. Fóra de poboado, os peóns deberán circular, como norma xeral, polo lado esquerdo para desprazarse de fronte ao tráfico que se aproxima, aínda que a norma contempla determinadas excepcións nas que deberán facelo pola dereita. Así mesmo, prohíbese cruzar as prazas e rotondas atravesando a súa calzada, obrigando a rodealas polo perímetro salvo que exista un paso habilitado. Na

cidade, blíndase a prioridade do peón, esixindo aos condutores extremar a precaución ante nenos, persoas maiores e persoas con mobilidade reducida.

AS CIDADES

O Real Decreto estrea un título específico para zonas urbanas (Título VI). A principal premisa é a consideración das beirarrúas como espazos de uso exclusivo para peóns, quedando expresamente prohibida a circulación de calquera vehículo. Porén, as ordenanzas municipais poderán permitir que os menores de ata 12 anos circulen en bicicleta polas beirarrúas cando vaian acompañados a pé por un adulto. Nos pasos para peóns regulados por semáforo, a luz ámbar intermitente para os vehículos non poderá coincidir, como norma xeral, coa luz verde fixa para os peóns. Outórgase ademais recoñecemento legal aos camiños ou rutas escolares seguras, permitindo restricións de tráfico e reducións de velocidade nos contornos de colexios, hospitais e residencia

AUTOCARAVANAS

O Regulamento regula por primeira vez a escala estatal as condicións de estacionamento das autocaravanas e outros vehículos acondicionados como vivenda (como as coñecidas 'campers'). Para ser considerado un estacionamento válido (e non acampada), o vehículo debe cumprir tres requisitos: apoiarse só sobre os seus pneumáticos (aínda que están permitidos os calzos de seguridade en pendente), non despregar elementos que sobresaian do seu perímetro

(como toldos ou ventás) e non realizar verteduras de fluídos á vía pública.

DA ESTRADA ÁS PERSOAS

A entrada en vigor destas medidas obrigará a todos os usuarios a adaptar hábitos cotiáns. Para Luís Novoa, o cambio debe entenderse como unha evolución necesaria. 'Ás veces a xente cre que se crean as normas para castigar e é pura prevención', apunta o presidente das autoescolas de Ourense. Pedro Blanco, o delegado do Goberno en Galicia, enmarca a reforma nun cambio de modelo de mobilidade que, tras dúas décadas, sitúa as persoas no centro. 'Tras vinte anos, pasamos dunha visión centrada na estrada e no vehículo a outra que pon as persoas no centro, especialmente as máis vulnerables', sinala. O delegado destaca ademais que a nova normativa incorpora por primeira vez normas específicas para as zonas urbanas e ten en conta o deseño das cidades do futuro, que define como 'máis humanas, accesibles, cómodas e sostíbeis'. Neste sentido, defende que os cambios buscan tamén mellorar a saúde e o benestar da cidadanía, impulsar unha enerxía máis limpa e accesible, favorecer comunidades máis sostíbeis e avanzar na loita contra o cambio climático. 'Unha aposta por unha mobilidade deste Goberno pensada para as persoas e para o futuro', conclúe. O novo Regulamento Xeral de Circulación debuxa, en definitiva, un escenario máis esixente para a condución cotiá, situando a prevención e a protección dos usuarios máis expostos no cumio da seguridade viaria.

ACADEMIA

A Mariña

MANIPULADOR DE ALIMENTOS
 APLICADOR FITOSANITARIOS
 BIENESTAR ANIMAL
 PROTOCOLOS DE ACOSO
 PRERREQUISITOS -APPCC
 PROTECCIÓN DE DATOS
 FORMACIÓN BONIFICADA

formacion@amarina.org - Tf.: 982 585 098

“Cada vez hai menos defensa da ensinanza pública e máis interese político”

Julio Díaz, presidente da Asociación Nacional de Profesionais da Ensinanza (ANPE) de Galicia durante 19 anos, xubilase tras 32 anos de sindicalismo educativo e máis de 40 como mestre

Jessica Fernández.

Tras tantos anos dedicados á Educación, lembra como comezou?

Tiven claro desde moi novo que quería dedicarme á docencia. Ese interese por ensinar trasladouse tamén ao ámbito do asociacionismo e da representación educativa. No ano 1994 asumín o compromiso de participar nunha organización sindical e, desde entón, levo 32 anos vinculado ao sindicalismo educativo. Ademais, desde 2007 exercín como presidente. Durante ese tempo contei cunha liberación sindical para desenvolver o meu traballo, aínda que de liberado non ten nada, porque a dedicación e a carga de traballo son moi intensas. Se teño algún arrepentimento, é non ter regresado á docencia activa nestes últimos anos.

Como valora a evolución da educación nestes anos?

A evolución da educación foi moi importante desde que comecei ata a actualidade. O profesorado está cada vez mellor formado e, teño que dicilo con todo o orgullo do mundo, contamos cun dos colectivos docentes máis preparados de todo o Estado. Así o reflicten informes como PISA e o prestixio que o profesorado galego ten a nivel estatal. Iso é, sen dúbida, unha gran satisfacción. Nos centros educativos tamén cambiou moito a realidade. A relación coas familias é totalmente distinta á de hai vinte anos. Os pais e nais están moito máis implicados na educación dos seus fillos. Porén, ás veces esa implicación extralimítase e convértese nun control excesivo sobre o profesorado. Hai que entender que os profesionais da educación somos nós e que sabemos perfectamente o traballo que temos diante. Eu creo que se foi perdendo parte da función dos pais e nais como referentes de autoridade e educación dos seus fillos. O teu fillo non é o teu colega. Hai que manter unhas normas e unha disciplina na casa, e eses valores tamén deben trasladarse á escola. Nunca se debería desautorizar un docente e menos aínda diante dun rapaz. Por desgraza, esa situación está a producirse cada vez con máis frecuencia. Polo tanto, houbo avances moi importantes no ámbito educativo, pero tamén existe unha crecente presión por parte das familias sobre o profesorado á hora de exercer a súa profesión.

Estas problemáticas teñen a súa base no sistema educativo, non?

As leis educativas actuais son menos rigorosas e non se pode estar cambiando de modelo educativo. Ademais, boto en falta unha maior

cultura do esforzo dentro dos centros. Moitas veces non se transmite ao alumnado que conseguir as cousas require traballo e dedicación. Un estudante ve que un compañeiro promociona de curso practicamente sen esforzo e con varias materias suspensas, e iso acaba deteriorando o sistema. Ten que existir un mínimo de rigor e uns requisitos básicos. A xente debe entender que as cousas

podía repetirse. Hoxe a situación é moito máis complexa. O papel das redes sociais complica aínda máis o problema, porque o acoso xa non queda dentro da aula. O alumno marcha para a casa, pero a presión continúa durante todo o día a través do móbil e das plataformas dixitais. Por iso, considero que o profesorado debería recibir unha formación moi específica tanto en materia de acoso

No caso do alumnado estranxeiro, moitas veces será necesario contar con máis recursos. Pode facer falta un segundo docente dentro da aula para axudar a aqueles alumnos que aínda non comprenden o idioma, explicándolles os contidos na medida do posible e facilitando a súa integración académica. Tamén haberá que organizar grupos de apoio, reforzos específicos ou atención individuali-

custan e que para conseguilas hai que traballar. Cando un rapaz se incorpora á vida adulta descobre que a realidade non é tan sinxela nin tan cómoda como ás veces se lle transmite. As familias tamén teñen un papel importante. Os nenos non son de cristal. Teñen que afrontar decepcións, superar dificultades e aprender a resolver problemas. Hoxe parece que se intenta evitar calquera contrariedade, e eu creo que iso é das peores cousas que lle poden pasar a un rapaz. O que máis me doe da evolución da educación é que, ao meu xuízo, xa non se lle concede á formación dos rapaces a importancia que tiña hai quince ou vinte anos. E iso ocorre a pesar de que hoxe as familias teñen máis preparación, máis recursos e os centros educativos dispoñen de moitos máis medios dos que existían noutras épocas.

Tamén se enfronta o profesorado a unha problemática complicada, o acoso nas aulas e nas redes sociais.

Si. Antes, se había acoso a un rapaz nun centro educativo, na maioría dos casos a situación remataba cando saía da aula e abandonaba o centro. Tiña un certo respiro ata o día seguinte, cando o problema

escolar como no ámbito das novas tecnoloxías. Coa chegada da intelixencia artificial tamén será necesario contar cunha preparación avanzada para poder traballar e convivir con estas ferramentas. Se o profesorado non está formado e o alumnado si, créase unha fenda dixital entre ambos. E iso é das peores cousas que poden ocorrer no sistema educativo, porque os docentes non poden quedar desconectados dunha realidade tecnolóxica que xa forma parte da vida diaria dos estudantes.

Outros dos desafíos do profesorado é a diversidade e a migración, non?

Temos que asumir que a diversidade xa está presente nas nosas aulas e que vai ir a máis. As poboacións xa non son fixas, son cada vez máis dinámicas, e os movementos migratorios forman parte desa nova realidade que o sistema educativo debe afrontar. No debate sobre o galego nas aulas, nós temos unha postura moi clara. O primeiro que debe facer un docente é comunicarse co alumnado nunha lingua que comprenda. O noso obxectivo é que, ao rematar o ensino obrigatorio, o alumnado domine por igual as tres linguas: galego, castelán e inglés.

zada para favorecer a aprendizaxe da lingua e a súa adaptación ao sistema educativo. Todas estas cuestións seguen, en gran medida, sen abordarse de forma suficiente.

Desde a Consellería de Educación estase a facer un bo traballo?

A Administración educativa ten que poñerse as pilas porque, en moitas ocasións, temos a sensación de que quedamos descolgados en cuestións fundamentais. Eu levo moitos anos negociando coa Consellería, discutindo cos oito conselleiros que pasaron nestes anos, e creo que é necesario facer unha aposta moito máis decidida pola atención á diversidade. As aulas de hoxe non teñen nada que ver coas de hai trinta anos. Son espazos moito máis diversos, con alumnado de diferentes procedencias, con necesidades educativas específicas e con realidades lingüísticas moi distintas, e considero que esta situación non se está abordando coa profundidade que require. Neste contexto, a redución das ratios é fundamental. Ademais, temos por diante outro reto importante, que é a coeducación e a atención personalizada. Hai situacións nas que un só docente na aula non é suficiente e

nas que sería necesario contar con dous ou mesmo tres profesionais para responder ás distintas necesidades existentes. Outro aspecto pendente é o das instalacións educativas. Desde maio ata setembro rexístranse temperaturas que non son normais. A climatización das aulas, tanto para o verán como para o inverno, é unha cuestión que xa non pode seguir adiándose.

Chégase a acordos coa Xunta?

Cada vez é máis complicado, porque falta seriedade. Moitas veces, negáciase un acordo, péchase e, pouco despois, xa se está incumprindo. Nós temos un acordo asinado con esta Consellería e tivemos que acudir á Xustiza por dous compromisos que se incumpriron ao día seguinte da súa sinatura. Non rompemos ese acordo porque incluía medidas positivas, pero este tipo de situacións dificilmente terían ocorrido hai vinte anos. É unha das cuestións que máis me desencanta desta última etapa no sindicalismo. Cada vez hai menos persoas centradas en defender a ensinanza pública e máis preocupación polos intereses políticos e persoais. En Galicia, ademais, a maioría absoluta do partido que goberna dálle unha capacidade de actuación que non tería noutras condicións. Iso deixa ás organizacións sindicais ante unha disxuntiva: non asinar nada ou asumir o risco de chegar a acordos que despois poden non cumprirse.

Que opina do sistema de oposicións?

O actual sistema de oposicións é un desastre. Levamos moito tempo reclamando ao Ministerio que o cambie porque, ao noso xuízo, é un modelo inxusto e desfasado. Ademais, hai especialidades nas que os contidos evolucionan moi rapidamente. Os temarios deberían estar permanentemente actualizados e existir unha referencia oficial clara e homoxénea. Pero o problema non é só o sistema de exames. Tamén hai que revisar a forma na que se avalía a aptitude para exercer a docencia. Hai persoas cunha gran preparación académica que non están capacitadas para dar clase e outras que poderían ser docentes excepcionais e, con todo, quedan fóra do sistema. Un bo docente non se define unicamente polo que sabe, senón tamén pola súa capacidade para chegar aos rapaces. Traballamos con nenos e adolescentes e necesitamos profesionais preparados para afrontar os retos actuais e acompañar o alumnado no seu desenvolvemento persoal e académico. Por outra banda, existe un problema de fondo que afecta a toda a educación: cada cambio de goberno trae consigo unha nova lei educativa. Iso xera unha enorme inestabilidade. O que fai falta é un gran pacto pola educación no que os partidos políticos acorden unhas bases comúns que permitan manter unha mesma lei durante dez ou doce anos, garantindo así estabilidade.

Le a entrevista completa en galiciaxa.com

Viveiro, Oulol e O Vicedo únense para achegar a atención temperá ás familias

Viveiro impulsa a creación dunha unidade de atención temperá compartida cos concellos de Oulol e O Vicedo, co obxectivo de achegar este servizo ás familias dos tres municipios e evitar que teñan que desprazarse a outras localidades para recibir atención. A proposta deberá ser referendada polo Pleno municipal de Viveiro para poder continuar coa súa tramitación.

A iniciativa contempla a sinatura dun convenio entre Viveiro, Oulol e O Vicedo, no que se establecerán as condicións de funcionamento da futura unidade, así como o reparto dos custos entre as tres administracións. A distribución económica realizarase en función das horas de atención prestadas e do número de persoas usuarias de cada concello.

A creación deste servizo responde ao incremento da demanda de atención temperá existente en Viveiro. Durante os últimos anos, as familias do municipio recorreron á unidade de Burela para acceder a estas prestacións. Agora, desde o Concello consideran que o número actual de usuarios e usuarias permite avanzar na creación dunha

unidade propia e compartida cos municipios de Oulol e O Vicedo.

Mentres se completa o proceso para poñer en marcha a nova unidade, o servizo de Burela manterá o compromiso de continuar atendendo os nenos e nenas de Viveiro que xa están incorporados ao sistema. Deste xeito, garantirase a continuidade da atención ata que o novo recurso estea implantado e comece a funcionar.

A futura unidade non contará con persoal propio do Concello de Viveiro. A intención municipal é que a prestación se leve a cabo mediante xestión indirecta. Os prazos que manexa o Concello sitúan en aproximadamente seis meses o proceso necesario para completar a posta en marcha da unidade, desde a resolución da subvención ata a contratación e o inicio efectivo da prestación.

Viveiro, Oulol e O Vicedo traballarán así de maneira coordinada para acceder a este financiamento e establecer posteriormente a achega económica correspondente a cada municipio, tendo en conta tanto o número de persoas usuarias como as horas de atención prestadas.

Denuncian novas nubes de po procedentes da balsa de Alcoa

Ecologistas Galiza "Atlántica e Verde" presentou unha nova denuncia ante a Consellería de Medio Ambiente pola aparición de nubes de po que, segundo a entidade, procedían da balsa de residuos de Alcoa en Xove os días 29 e 30 de agosto.

O colectivo achega fotografías nas que asegura que se observa po elevándose desde diferentes puntos do depósito e sendo arrastrado polo vento máis alá do dique, en dirección á parroquia de Lago, á piscifactoría de Pescanova e a espazos litorais próximos. Os episodios producíronse, segundo sinala, pese ás chuvias anteriores e ás regas realizadas na instalación. A asociación lembra que xa denunciou anteriormente situacións relacionadas coa balsa e cuestionou a súa ampliación. Ademais, recupera as explicacións ofrecidas durante unha xornada sobre o Plan de Emerxencia Exterior, na que se indicou que manter permanentemente húmida toda a superficie requiriría arredor de 2.000 metros cúbicos de auga por hora.

Ecologistas Galiza advirte dos posibles riscos asociados ao po, aínda que recoñece que non dispón de datos que acrediten afeccións á saúde pública.

Ante os novos episodios, solicita incorporar os feitos ás investigacións abertas, determinar posibles responsabilidades e adoptar medidas preventivas. Tamén reclama inspeccións na piscifactoría e nas explotacións gandeiras próximas para analizar posibles afeccións, acceso aos rexistros de inspeccións ambientais dos últimos cinco anos e a intervención da Inspección de Traballo para comprobar as medidas de prevención existentes na planta.

Educando en Familia estrea un servizo de acompañamento psicopedagógico

Educando en Familia iniciou un novo curso na Mariña coa incorporación dun Servizo de Acompañamento Psicopedagógico ás Familias, co que busca ampliar a atención e ofrecer unha resposta individualizada ás necesidades das crianzas.

A entidade, con máis de 30 anos de experiencia, desenvolve o seu programa en diferentes concellos da Mariña, principalmente en centros educativos, onde ofrece gratuitamente orientación, prevención, formación e acompañamento ás familias.

O novo servizo permitirá solicitar apoio ante dúbidas ou sinais de alerta relacionados co desenvolvemento, a aprendizaxe, a adaptación escolar ou o benestar emocional. Inclúe detección temperá, valoración e orientación psicopedagóxica ante dificultades de linguaxe ou aprendizaxe, TEA, TDAH, altas capacidades e outras necesidades específicas.

As profesionais poderán tamén coordinarse cos centros educativos e outros especialistas cando resulte necesario. O recurso non se limita a situacións con dificultades concretas, senón que estará dispoñible para resolver dúbidas e acompañar.

O GDR TERRAS DE MIRANDA PARTICIPA NUN PROXECTO DE COOPERACIÓN PARA IMPULSAR COMEDORES ESCOLARES SOSTIBLES

Alimentación saudable, produto local e sustentabilidade: unha aposta polo territorio

Os GDRs: Asociación Terras de Miranda, Asociación de Desenvolvemento Mariñas-Betanzos, Asociación Seitura22, Asociación de Desenvolvemento da Terra Chá e a Asociación de Desenvolvemento Rural Montes e Vales Orientais participan nun proxecto colaborativo de comedores escolares sustentables e saudables, que conecta coa crecente preocupación social polas implicacións do sistema alimentario na saúde, a economía e o medio ambiente.

As actuacións están dirixidas por unha parte á concienciación e integración nos procesos formativos dunha alimentación saudable e por outra, na repercusión no territorio do subministro de alimentos de tempada e proximidade cara os comedores colectivos dos centros escolares.

Os centros educativos cos que se traballaron en anualidades anteriores son: CEIP Plurilingüe Celso Currás de Trabada, CEIP Álvaro Cunqueiro Mora de Mondoñedo, CEIP Plurilingüe Sta. María do Valadouro, CEIP de Cervo e CEIP Pedro Caselles Rollán de Xove

e nesta anualidade intégranse os colexios: CEIP Juan Rey de Lourenzá e CEIP de San Cosme e Escolas de San Cosme de Barreiros.

Desenroláranse talleres teórico/prácticos dirixidos a persoal de cocina, encargados de comedor, ANPAS e dirección dos centros escolares, elaborárase unha guía dirixida aos centros que axude á xestión sostible dos comedores, elaboración e subministro aos centros de un libro infantil "Os Bolechas", así como materiais divulgativos e educativos e unha saída demostrativa a unha ou varias explotacións para poñer en valor o traballo das explotacións horticolas do territorio, facendo fincapé na comercialización en circuitos curtos e na produción estacional dos produtos.

O entorno escolar é clave para estimular comportamentos e patróns alimentarios saudables en toda a poboación e nas diferentes clases sociais. A alimentación saudable e sostible constitúe unha prioridade no ámbito educativo e social.

A Volta ao Cole premiará as compras en 86 negocios con vales e unha aventura

O comercio local de Foz prepárase para o inicio do novo curso cunha nova edición da campaña Volta ao Cole, que se desenvolverá entre o 31 de agosto e o 20 de setembro. A iniciativa de Acia Foz-CCA contará coa participación de 86 establecementos e sorteará 400 euros en vales de compra, ademais dun paquete de aventura familiar.

As persoas que realicen compras superiores a dez euros nos negocios adheridos recibirán papeletas para participar nos sorteos. En total, a asociación distribuirá 35.000 participacións durante as tres semanas que permanecerá activa a campaña.

Os 400 euros destinados a incentivar as compras repartiranse en catro vales de 100 euros cada un. A estes premios sumarase un paquete de aventura pensado para desfrutar en familia. O sorteo celebrarase o 21 de setembro en Radio Foz.

A campaña busca aproveitar un dos períodos de maior actividade comercial do final do verán, coincidindo coa preparación do regreso ás aulas e coa chegada da nova temporada. Librarías, tendas de moda, establecementos deportivos, zapaterías e outros negocios locais ofrecerán diferentes opcións para afrontar as compras relacionadas co comezo do curso e co outono.

O presidente de Acia Foz-CCA, José Carlos Paleo, destacou que a iniciativa pretende “premiar unha vez máis á fiel clientela do comercio de Foz” e animou á veciñanza a realizar no municipio as compras necesarias para a volta ao cole.

“Mercando en Foz seguimos facendo pobo”, sinalou Paleo, quen lembrou que, ademais de apoiar a actividade económica local, os clientes terán a oportunidade de conseguir un dos vales de 100 euros ou o paquete de aventura familiar.

Foz inicia a reforma da praza exterior da Casa do Concello

O Concello de Foz continúa coa renovación da Casa do Concello e da súa contorna despois das actuacións realizadas na cuberta do edificio. A nova fase céntrase agora na praza exterior, onde xa comezaron unhas obras cun investimento próximo aos 211.000 euros.

Os traballos previstos neste espazo inclúen o arranxo dos muros, a colocación de novas escaleiras de granito e a instalación de varandas de seguridade. A intervención busca mellorar tanto o estado como as condicións de uso e seguridade do acceso ao edificio municipal.

Esta actuación terá continuidade con novos traballos no propio inmoble. A través dun convenio coa Deputación de Lugo por importe de 115.000 euros, está prevista a renovación das ventás de madeira e o pintado da Casa do Concello.

En conxunto, ambas intervencións mobilizarán arredor de 326.000 euros para continuar coa posta a punto do edificio e do espazo que o rodea, despois da renovación previa da cuberta.

O alcalde de Foz, Fran Cajoto, enmarca os traballos nunha “renovación integral” da sede municipal e sinala que as diferentes actuacións buscan seguir mellorando un edificio de uso público e a súa contorna.

No CENIMA renovarase o gran ventanal da planta baixa, cunha actuación orzamentada en máis de 8.500 euros. Ademais, ambos os edificios serán sometidos a traballos de limpeza e reparación das paredes exteriores, antes da

aplicación dunha imprimación e tres capas de pintura elástica. Esta parte contará con preto de 155.000 euros.

O convenio tamén permitirá mellorar o espazo urbano e os servizos de información. Destinaranse 40.591,31 euros á instalación dunha marquesiña de autobús na Avenida da Mariña, á renovación de catro bancos e á colocación de catro tótems informativos con pantallas 4K.

O PP de Foz denuncia falta de limpeza e mantemento na contorna da Casa da Cultura

O Partido Popular de Foz denuncia o estado de limpeza e conservación de varios espazos próximos á Casa da Cultura, á Escola Infantil e á Estación de Autobuses, así como na contorna das vivendas sociais. A formación asegura que a vexetación medrou sen control e reclama ao Goberno municipal que acometa labores de roza e mantemento.

Os populares poñen o foco nunha parcela utilizada polo Con-

cello para almacenar materiais de construción, onde sosteñen que a falta de limpeza favorece a presenza de animais non desexados e xera preocupación entre a veciñanza.

O PP considera que o problema vai máis alá da imaxe e afecta á prevención e á seguridade. Por iso, pide acondicionar os terreos, retirar a vexetación acumulada e reforzar o mantemento dos espazos públicos.

A rehabilitación da capela do Bispo Santo supera os 100.000 euros de investimento

A rehabilitación da capela do Bispo Santo de Foz avanza coa licitación das obras por parte da Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude. A intervención conta cun orzamento de 92.792 euros, aos que se suman os 8.500 euros destinados previamente á redacción do proxecto, polo que o investimento global supera os 100.000 euros.

Os traballos teñen como obxectivo garantir a conservación do histórico edificio e solucionar os problemas derivados das filtracións de auga. A actuación principal será a renovación integral da cuberta, coa colocación dun novo entaboadado de madeira de castiñeiro, illamento térmico e unha cobertura de lousa. Con esta intervención preténdese eliminar as humidades e evitar os danos provocados polos organismos xilófa-

gos na estrutura de madeira.

O proxecto contempla ademais a restauración da espadana e da campá, así como das portas, marcos e contras das ventás. Tamén se renovará completamente a instalación eléctrica e incorporárase un novo sistema de iluminación LED.

Situada no alto da Grela, a capela está incluída no Catálogo do Patrimonio Cultural de Galicia e mantén unha estreita vinculación coa tradicional romaría de San Gonzalo.

As primeiras referencias documentais sobre o templo remóntanse a 1611. No interior conserva un retablo barroco popular con varias tallas relixiosas, entre elas a imaxe de San Gonzalo, coñecido como o Bispo Santo, representado cos seus atributos episcopais, o báculo e a mitra.

Últimos días para visitar a primeira exposición da Asociación Mauro

A exposición “Ukiyo-e: de paxaros e sacabeiras” poderá visitarse ata o 13 de setembro no CENIMA de Foz. A mostra reúne 46 obras de Mauro Leivas (1955-2025) e é a primeira iniciativa expositiva impulsada pola asociación creada para conservar e divulgar o seu legado artístico e intelectual.

A proposta céntrase nos últimos traballos do creador, marcados por unha linguaxe máis esencial e pola conexión coa paisaxe da Mariña. A inauguración congregou a máis de 150 persoas e serviu tamén para presentar un caderno con outras 35 obras do seu último ciclo creativo.

A Asociación Mauro Leivas continúa, deste xeito, o proceso de catalogación, conservación e difusión da produción do artista. A exposición é de entrada libre e pode visitarse de luns a sábado, en horario de mañá e tarde, e os domingos pola mañá.

Unha voz afroamericana que atopa en Foz un novo lugar para crear

Ebony Joy Phillips inicia unha nova etapa artística na que regresa á sinxeleza da voz e da guitarra para reinterpretar *soul, blues, rock e pop*

Por Ana Somoza.

Ebony Joy Phillips chegou a Foz case por casualidade e acabou atopando na Mariña un lugar no que continuar explorando a súa identidade musical. A cantante estadounidense afronta agora unha nova etapa artística a través de Ébano Acústico, un proxecto que lle permite regresar á esencia das cancións e percorrer diferentes estilos cun formato reducido. A súa proposta parte dunha idea que para ela resulta fundamental: achegarse á música desde as súas raíces e conseguir que o público non só escoite as cancións, senón que tamén descubra as historias e a cultura que hai detrás delas.

O novo camiño xurdiu despois dunha experiencia musical de dimensións moi diferentes. En xuño do ano pasado, Phillips gravara en directo en Valencia un amplo proxecto orixinal no que participaron numerosos músicos. Tras aquel traballo empezou a sentir a necesidade de cambiar de dirección e buscar algo máis íntimo. “Anhelaba algo máis sinxelo para o próximo proxecto”, recoñece.

Foi durante o inverno de 2025 cando decidiu poñer en marcha Ébano Acústico xunto a Alex, apostando pola guitarra como principal acompañamento. A elección ten tamén unha dimensión persoal para Ebony, pois foi precisamente “o instrumento co que aprendín a cantar”. O repertorio comezou a construírse con versións de cancións coñecidas e outras non tanto, pero reinterpretadas desde unha perspectiva moi concreta: “Desde as miñas raíces afroamericanas”.

RAÍCES. Ese vínculo coa súa proce-

dencia musical é un dos elementos que mellor explican a personalidade artística de Phillips. Soul, blues, rock e pop aparecen como influencias fundamentais nesta nova etapa, sempre adaptadas ás posibilidades do formato acústico. A cantante sinala ademais a conexión da guitarra con España e considera que, dalgún xeito, tamén existe “un pouco de influencia da Península” na proposta. Moverse entre estilos diferentes cunha instrumentación tan reducida está permitíndolle descubrir novas posibilidades como intérprete.

“En Foz descubrín unha contorna agradable e músicos cun gran nivel e creatividade. Gustaríame colaborar con eles”

Ebony recoñece que este repertorio está sacando dela numerosos rexistros y valora especialmente a liberdade que lle ofrece. “Podo expresarme de varias maneiras e realmente proxectar un rango de estilos. Encántame”, asegura.

Pero a aposta pola sinxeleza non significa renunciar á riqueza musical. Ao contrario, para Phillips implica buscar aquilo que fai recoñecible e especial cada composición. O formato acústico permítille regresar ao momento no que probablemente naceron moitas das cancións que inspiraron a diferentes xeracións.

“Todo empezou con alguén sentado cunha guitarra ou fronte a un piano... cunha idea”, reflexiona.

ESENCIA. Esa volta á orixe é unha das cuestións que máis lle interesan. Ebony busca descubrir o corazón dunha canción e reconstruíla cos elementos imprescindibles. A propia organización do traballo resulta máis sinxela ao tratarse dun proxecto reducido, especialmente porque ensaiar é unha parte importante da súa maneira de entender a música e coordinar os horarios dunha banda completa non sempre resulta fácil.

Con todo, detrás da aparente simplicidade hai un proceso minucioso. Phillips non dubida cando fala do principal reto: “Os arranxos son importantísimos”. Para ela non chega con coller unha canción e reproducir os seus acordes coa guitarra. “Non é só tocar os acordes da canción e xa”. É necesario localizar o ritmo, escoitar os pequenos detalles que achegan os distintos instrumentos e decidir cales deles resultan fundamentais. Ebony analiza tamén a intención da propia composición: “É para bailar, é para reflexionar, é para protestar?”. A partir desa pregunta hai que buscar a maneira de trasladar á guitarra os matices que permiten conservar o carácter orixinal. Ela denomina eses pequenos elementos co termo inglés *flourishes*, adornos que poden parecer secundarios pero que contribúen a dar personalidade ao resultado.

FOZ. A nova etapa musical de Phillips quedou unida a Foz por unha sucesión de circunstancias inesperadas.

“Foz é increíblemente bonito”, afirma. A cantante explica que a chegada á localidade non estaba inicialmente nos seus plans. Os pais de Alex viven no Valadouro e ambos viñeron a Galicia coa intención de montar un estudio nunha casa para gravar o seguinte proxecto orixinal de Ebony. A situación finalmente non resultou adecuada para desenvolver esa idea e acabaron atopando unha alternativa en Foz. O cambio permítille descubrir tamén o panorama musical da zona e entrar en contacto con artistas que ensinan e actúan na comarca.

Antes da chegada, Alex xa investigara a través da internet os proxectos musicais existentes en Galicia. Ebony destaca a súa capacidade para utilizar a rede “como unha biblioteca informática” e lembra que atopou intérpretes cun “gran nivel e creatividade”. Aquela primeira impresión fíxolle pensar que tamén descubrirían talento no ámbito máis próximo. “Tivo toda a razón”, sinala Phillips. Se ten que resumir o que atopou en Galicia e especialmente en Foz, escolle tres elementos moi concretos: “Tranquilidade, natureza e xente con moito talento musical”.

ACOLLIDA. A resposta recibida nesta nova etapa tamén está contribuíndo a que Ebony se sinta cómoda na Mariña. Define a reacción do público como “entusiasta” e destaca especialmente o trato que atopou. “Sentimos moito amor, respecto e acolléronnos por aquí”, explica.

A cantante mira con interese cara á escena musical local e non descarta que ese contacto poida desembocar en novos proxectos. “Gustaríame colaborar con músicos locais, claro que si”, afirma. Non pretende establecer de antemán como deberían ser esas experiencias, senón compartir música e, a partir dese encontro, “ver o que xorde”.

Tampouco quere fixar un percorrido excesivamente ríxido para Ébano Acústico. Phillips sabe que unha proposta pode evolucionar de maneiras inesperadas e prefire deixar espazo para ese crecemento natural. “O mundo da música ten moitas maneiras de desenvolverse”, sinala, polo que afronta o futuro coa intención de ir descubrindo “o que trae Ébano Acústico”.

Podes ler a reportaxe completa en:
www.amariñaxa.com

O Concello de Foz desexa a toda a comunidade educativa un excelente e ilusionante comezo de curso

Concello de Foz

As familias do Vista Alegre esixen á Xunta un calendario de obras tras cinco anos

A paciencia da comunidade educativa do CEIP Plurilingüe Vista Alegre de Burela comeza a esgotarse. Despois de cinco anos de escritos, reunións e reclamacións, as familias consideran insuficiente a resposta da Xunta e reclaman un calendario concreto para solucionar as deficiencias do colexio.

A ANPA solicitou o 1 de agosto unha copia dos informes técnicos sobre infraestruturas, accesibilidade, habitabilidade e estado xeral do centro dos últimos catro anos. Segundo a asociación, Educación remitiu un único documento, datado en agosto de 2025 e, polo tanto, anterior á memoria presentada pola comunidade educativa en febreiro de 2026.

A resposta das familias foi aprobada por unanimidade polo Consello Escolar este 7 de setembro. “Non estamos solicitando neste escrito que se nos volva explicar cal é o problema do CEIP Vista Alegre. O problema está sobradamente documentado”, sosteñen. Agora queren saber que valorou a Administración, que fixo coa información recibida e que actuacións prevé.

A XUNTA RECOÑECE AS DEFICIENCIAS. O informe da Unidade Técnica sinala que as peticións son “reiterativas desde fai uns anos” e recolle a demanda dunha rehabilitación integral dos dous edificios. Enumera necesidades en ventás, portas de emerxencia, accesibilidade, falsos teitos e luminarias, ademais de considerar necesaria a substitución da cuberta do edificio 2 polo seu “mal estado xeral”.

A ANPA destaca que esta última actuación non figuraba entre as súas peticións concretas e pide coñecer quen detectou o problema, que alcance ten, que prioridade se lle asignou e cando está previsto actuar. Tamén pregunta se existe algún informe posterior

a agosto de 2025.

En febreiro, as familias entregaron unha memoria de 40 páxinas elaborada coa dirección e o Consello Escolar, con fotografías de humidades, filtracións, problemas nos aseos, fugas de auga, barreiras de accesibilidade e deficiencias en pavimentos, carpintería, instalación eléctrica, patios e zonas de xogo.

323.148 EUROS DESDE 2009. A documentación autonómica cifra en 323.148,96 euros as actuacións realizadas entre 2009 e 2025. As familias valoran estas intervencións, pero consideran que a sucesión de reparacións puntuais non substitúe a rehabilitación integral que reclaman. A finais de agosto cambiáronse ventás do comedor e da aula de Pedagogía Terapéutica e iniciouse a substitución das portas de emerxencia. Tamén se abriu un oco para estudar as humidades na zona orientada ao pavillón do instituto, aínda que a ANPA asegura descoñecer as conclusións.

DEZ DÍAS PARA RESPONDER. As familias reclaman unha valoración actualizada dos edificios, as obras necesarias, a súa prioridade, a fase administrativa e os prazos de execución. Solicitaron unha resposta escrita nun máximo de dez días hábiles e xa valoran novas protestas. O BNG anunciou tamén que volverá levar o caso ao Parlamento. O deputado Daniel Castro reuniuse coa comunidade educativa e acusou o PP de “discriminar” os centros de Burela. A proposta nacionalista para acometer unha rehabilitación integral foi posteriormente rexeitada polo PP no Parlamento.

Tras cinco anos de reclamacións, as familias resumen agora a súa demanda nunha pregunta directa á Xunta: “Cando van entrar as máquinas no CEIP Vista Alegre?”.

A Praza do Concello gaña un novo espazo para o descanso e o lecer

O Concello avanza na remodelación dun espazo da Praza do Concello co obxectivo de incorporalo á vida diaria da vila e convertelo nunha zona destinada ao descanso, ao encontro e ao lecer da cidadanía. Os traballos permitirán recuperar un punto céntrico que ata o momento tiña escaso uso.

A intervención aposta polo granito como material principal para o pavimento e contempla a creación dunha zona verde aberta á veciñanza. O proxecto inclúe tamén a instalación de tres árbores que proporcionarán sombra, así como mesas adaptadas tanto para persoas adultas como para nenos.

Unha das características da actuación será o aproveitamento dos recursos xa dispoñibles. Parte do mobiliario existente será reutilizado e integrado na nova configuración, complementándose con novos elementos para dotar o espazo de maior funcionalidade.

A alcaldesa de Burela, Carmela López, explica que a intención é que este punto deixe de ser simplemente unha zona de paso e se converta nun lugar no que a veciñanza poida per-

manecer, descansar ou aproveitar os espazos de sombra.

“Queremos que este espazo teña vida. Que non sexa simplemente unha zona pola que pasar, senón un sitio no que apeteza quedar”, sinala a rexedora.

A nova distribución permitirá tamén abrir visualmente o espazo cara á Praza do Concello, favorecendo a súa integración nun dos puntos con maior actividade do centro urbano de Burela.

Desde o goberno municipal des-

tacan que a actuación non require unha transformación de grandes dimensións para conseguir un cambio significativo no uso desta zona. “Tiñamos un espazo con moitas posibilidades e queremos devolverlo á xente”, apunta López.

As obras continúan coa preparación das diferentes áreas que conformarán o novo espazo. Unha vez completada a intervención, Burela contará no centro da vila cunha nova zona verde e de estancia destinada ao uso cotián da veciñanza.

A Marosa avanza na súa renovación con 800.000 euros

O complexo deportivo da Marosa continúa avanzando no seu proceso de modernización. O Concello de Burela vén de rematar os traballos de conservación e mellora da grada sur do campo de fútbol, coincidindo co inicio dunha nova tempada deportiva.

A intervención permitiu acondicionar unha estrutura que precisaba labores de mantemento e mellorar as condicións de uso dunha instalación que acolle semanalmente actividade de clubs, equipos de base e competicións. Os traballos intégranse nun plan máis amplo no que Concello e Deputación de Lugo mobilizan

arredor de 800.000 euros para renovar progresivamente o recinto. As actuacións abranguen gradas, estruturas, vestiarios, accesibilidade, peche perimetral e outros elementos.

O seguinte reto será a grada norte, para a que continúan os estudos técnicos co obxectivo de atopar unha solución que garanta a seguridade e preserve a identidade histórica da Marosa.

O plan súmase a investimentos anteriores, como a renovación do céspede artificial, e busca mellorar gradualmente as instalacións utilizadas por deportistas, clubs, familias e afeccionados.

Melloran a conexión do paseo marítimo co porto e o acceso á praia de Penoural

A Dirección Xeral da Costa e o Mar está a executar en Burela unha actuación para mellorar a conexión entre o paseo marítimo e a zona portuaria á altura da praia de Penoural. Os traballos buscan renovar esta contorna e facilitar un tránsito peonil máis cómodo, seguro e accesible.

A intervención combina formigón, lastra e madeira e inclúe a mellora do acceso a Penoural, o único areal de Burela que permite mascotas e que ata agora contaba unicamente con escaleiras. O novo acceso facilitará tamén a entrada de maquinaria e a actividade dos almacéns próximos.

O proxecto incorpora ademais varios bancos de madeira e novos lavapés nas praias de Penoural e O Portelo. A actuación pretende dar continuidade ao paseo cara ao porto e compatibilizar o uso peonil coas actividades da zona. Os traballos poderían rematar a finais de agosto ou primeiros de setembro.

Crea un carné para organizar o coidado das colonias felinas

As persoas que alimentan e coidan as colonias felinas de Burela contarán cun novo carné que permitirá acreditar e organizar o labor que realizan de maneira voluntaria. A iniciativa busca recoñecer a súa implicación e incorporalas de forma coordinada á xestión dos gatos comunitarios.

A medida forma parte do Plan de Control e Xestión Ética de Colonias Felinas Urbanas, aprobado definitivamente o 27 de xullo. Os carnés serán persoais e numerados e identificarán a colonia coa que colabora cada persoa. Para obtelos será necesario presentar unha solicitude no Rexistro Municipal, presencialmente ou a través da sede electrónica. Posteriormente entregárase a acreditación xunto cun kit de alimentador.

A alcaldesa, Carmela López, destaca que estas persoas coñecen o día a día das colonias e poden detectar novos animais, exemplares enfermos ou feridos, ademais de colaborar nas capturas e no seu seguimento.

A acreditación implicará cumprir pautas como proporcionar auga lim-

pa, utilizar preferentemente penso seco, manter limpa a zona de alimentación, establecer horarios regulares e evitar deixar restos orgánicos.

CONTROL MEDIANTE O MÉTODO CER. O novo sistema intégrase nun modelo de control baseado no método CER —Captura, Esterilización e Retorno—, que permite esterilizar os gatos e devolvelos posteriormente á súa colonia para reducir progresivamente a reprodución.

“Xestionar unha colonia non significa simplemente alimentar os animais,

significa coñecelos, controlalos, esterilizalos, detectar novas incorporacións, atender posibles problemas e facer un seguimento continuado”, explica López.

A Protectora Bigotes continuará colaborando nestas actuacións. A administración local pretende reforzar así a coordinación entre a protectora, as persoas alimentadoras e o voluntariado para avanzar nun modelo que combine o benestar animal, o control da poboación, a hixiene dos espazos públicos e a convivencia coa veciñanza.

Abertas as inscricións para unha nova edición de Ximnasia Activa

O Concello porá en marcha o vindeiro 21 de setembro unha nova edición de Ximnasia Activa, o programa de envellecemento activo dirixido a persoas maiores de 60 anos. A iniciativa combina exercicio físico, xogos e sesións de ximnasia para promover hábitos saudables e favorecer a socialización entre os participantes.

As persoas interesadas poderán inscribirse entre o 7 e o 16 de setembro na Casa do Concello, en horario de 9.00 a 14.00 horas. As actividades desenvolveranse na Praza de Abastos e estarán organizadas en seis grupos distribuídos durante catro días á semana.

Os luns e mércores funcionarán os grupos 1, 2 e 3, con sesións de 9.45 a 10.45, de 10.45 a 11.45 e de 11.45 a 12.45 horas, respectivamente. Os martes e xoves manteranse estes mesmos horarios para os grupos 4, 5 e 6.

Ximnasia Activa busca facilitar que as persoas maiores incorporen o exercicio á súa rutina de maneira adaptada. Ao mesmo tempo, ofrece un espazo de encontro para relacionarse, compartir experiencias e manter unha vida activa, combinando os beneficios físicos da práctica deportiva coa súa vertente social.

Renova os libros das catro casiñas de intercambio

O Goberno local renovou os fondos das catro casiñas de intercambio de libros instaladas en diferentes puntos da vila. Os novos exemplares proceden de dependencias municipais e da Biblioteca Municipal e estarán dispoñibles para que a veciñanza poida levarlos, lelos e compartilos gratuitamente.

A alcaldesa, Carmela López, e a concelleira de Cultura, Lina Gómez, participaron na selección e reposición dos títulos. Desde o goberno local valoran positivamente tanto o uso da iniciativa como o bo estado das instalacións. “Estamos especialmente satisfeitos de comprobar que as casiñas seguen aí, coidadas e funcionando”, destaca Gómez.

Os puntos de intercambio están situados no Parque do Hospital,

no Parque Rosalía, na contorna da praia urbana e na Marosa. O funcionamento é sinxelo e non require rexistros: os usuarios poden coller un libro e, unha vez lido, devolvelo ou deixar outro no seu lugar.

O Concello anima tamén a incorporar exemplares xa lidos para ampliar os fondos e favorecer que continúen circulando entre novos lectores.

A iniciativa complementa o servizo da Biblioteca Municipal e achega a lectura a parques, paseos e espazos de lecer. O goberno local prevé continuar repoiñendo títulos e promovendo a colaboración cidadá para manter activos estes puntos. “Coller, ler, compartir e devolver” resume a filosofía dun proxecto que busca que os libros sigan percorrendo Burela.

A Deputación adxudica por 260.000 euros a mellora de dúas estradas provinciais

A Xunta de Goberno da Deputación de Lugo adxudicou as obras de mellora das estradas provinciais LU-P-1510 e LU-P-1502 ao seu paso por Burela, cun investimento conxunto de 260.000 euros. A empresa ECOASFALT SA executará ambos os proxectos.

Na LU-P-1510, que comunica San Cibrao e Burela pola Marosa, actuarase entre o quilómetro 6,16 e o 9,3. Na LU-P-1502, que conecta Burela con Ferreira do Valadouro, os traballos desenvolveranse desde a zona da Casa da Garda Civil ata o cemiterio municipal, no punto quilométrico 1,89.

As actuacións inclúen a reapertura e revestimento de cunetas, a renovación do firme con aglomerado en quente e melloras na sinalización. O prazo de execución será de catro meses.

A presidenta da Deputación e alcaldesa de Burela, Carmela López, destacou a importancia destas comunicacións para o municipio e A Mariña. López incidiu especialmente na estrada da Costa, que dá acceso á praia e ao campo da Marosa, instalación deportiva que tamén será renovada cun investimento de 800.000 euros.

A Federación Galega de Fútbol contará cunha sede en Burela

Burela contará cun espazo destinado á actividade da Real Federación Galega de Fútbol tras o convenio asinado entre o Concello e a entidade deportiva para a cesión dun local municipal. A nova sede permitirá desenvolver servizos e iniciativas dirixidos aos clubs, adestradores, árbitros e deportistas do conxunto da Mariña.

Na sinatura participaron a alcaldesa, Carmela López, e o concelleiro Ramiro Fernández Rey, xunto co presidente da Federación Galega de Fútbol, Pablo Prieto, e o vicepresidente e responsable provincial, Carlos Méndez “Negrín”.

O local acollerá actividades formativas, cursos, reunións e outras accións federativas, facilitando o acceso a estes servizos

desde a comarca e evitando determinados desprazamentos.

Desde o goberno local consideran que o acordo reforza o papel de Burela como punto de referencia deportivo na Mariña. O obxectivo é que a sede funcione tamén como lugar de encontro e traballo para os colectivos relacionados co fútbol e permita ampliar a oferta formativa.

“Burela é deporte, e queremos que tamén sexa un lugar no que as entidades deportivas galegas atopen espazo para traballar, formar e seguir medrando”, sinalan desde o Concello.

A administración local pretende que os servizos desta nova sede beneficien tanto ao deporte burelao como aos clubs e profesionais do resto da comarca.

C/ MARIÑEIRO CHILA 27, BAJO • 27780 FOZ, LUGO • 982 684 106

EN BREVE

CLÁSICOS. Os amantes do motor clásico volverán ter unha cita en Viveiro o vindeiro sábado 12 de setembro coa celebración da IV Xuntanza de Coches e Motos Clásicas. A iniciativa reunirá vehículos de diferentes épocas nunha xornada que combinará a afección polo automobilismo con turismo, gastronomía e convivencia entre os participantes. O punto de encontro estará situado no aparcadoiro dos Castelos, en Covas, onde ás 10.00 horas comezará a recepción dos asistentes e a inscrición para participar na ruta. A partir das 12.00 horas, aproximadamente, os vehículos tomarán a estrada para realizar un percorrido turístico pola zona. Tras completar a ruta, a programación continuará cunha sesión vermú acompañada de petiscos. A xornada prolongarase ás 15.00 horas cunha comida de confraternidade.

DEFENSA PERSOAL. O Concello organizará o vindeiro 25 de setembro un curso de defensa persoal feminina. A formación desenvolverase na Casa do Forno, en Celeiro, dividida en dúas sesións: de 10.00 a 13.00 horas e de 14.00 a 20.00 horas. O curso estará impartido por persoal especialista en defensa persoal e combinará aspectos físicos e psicolóxicos. As inscricións poderán formalizarse presencialmente na conserxería da Casa do Concello de Viveiro ou por teléfono no 982 550 421.

CONTOS. A Ruada de Contos ofrecerá dúas citas no Atrio de Santa María. Será o sábado 12 de setembro con A Cova das Letras, que ofrecerá ás 12.30 horas ‘Costureiriña bonita’, e o sábado 19 ás 12.30 horas, coa compañía Tarabela e a súa proposta ‘Idea’. A organización establece, non obstante, unha alternativa para garantir o desenvolvemento das actividades en caso de mal tempo: se chove, as funcións trasladaranse á sala multiúsos do Concello.

ASFANEMOR. A Asociación de Familias Neurodiverxentes da Mariña Lucense e Ortegal (Asfanemor) organiza o 4 de outubro unha nova actividade formativa centrada no autismo. A xornada estará impartida polo psicólogo especializado neste ámbito Daniel Millán López e dirixirase tanto a familias como a profesionais. Baixo o título “Entendiendo ‘de verdad’ el autismo”, a formación desenvolverase de 9.00 a 14.00 horas. O lugar concreto no que se celebrará aínda está por determinar. Asfanemor explica que se confirmará nos próximos días en función do número de participantes e do aforo necesario. As persoas interesadas xa poden reservar a súa praza a través de WhatsApp no número 646 51 46 01.

O Teatro Pastor Díaz afronta dous anos de obras para garantir a súa conservación

O Teatro Pastor Díaz de Viveiro será obxecto dunha intervención de conservación e modernización entre 2026 e 2027 cun investimento superior aos 200.000 euros. As obras, incluídas nun convenio entre o Concello e a Xunta, buscarán solucionar problemas de filtracións e humidades e actualizar diferentes instalacións. En 2026 destinaranse 38.119 euros principalmente a actuacións urxentes de estanqueidade en cubertas e fachadas. A maior parte dos traballos desenvolverase en 2027, cun orzamento de 161.881 euros para acondicionar fachadas e interiores e renovar a ilumina-

ción escénica e as instalacións eléctricas. O proxecto contempla tamén melloras nos sistemas de seguridade, nas portas de emerxencia e na iluminación do patio de butacas, ademais da restauración especializada dos lenzos artísticos do interior. A reforma respectará a configuración arquitectónica e os valores históricos dun edificio estreitamente ligado á vida cultural de Viveiro, que conserva elementos singulares como as representacións de Rosalía de Castro e Nicomedes Pastor Díaz.

Vía Galega critica a falta de diálogo do Concello para organizar un acto de homenaxe

Vía Galega da Mariña mostrou o seu malestar pola falta de resposta do Concello de Viveiro á petición dunha reunión coa alcaldesa, Mariña Gueimunde. O colectivo asegura que solicitou o encontro hai dous meses e medio para abordar a celebración dunha homenaxe á bandeira galega, pero aínda non obtivo contestación. A entidade propón realizar o 21 de novembro un izado da bandeira, coincidindo con iniciativas similares noutros municipios. O acto conmemoraría o 108 aniversario da I Asemblea Nacionalista das Irmandades da Fala, celebrada en Lugo os

días 17 e 18 de novembro de 1918. Vía Galega destaca a vinculación de Viveiro con este episodio histórico por ser a localidade natal de Antón e Ramón Vilar Ponte, figuras destacadas das Irmandades da Fala. A homenaxe serviría tamén para lembrar a súa traxectoria e contribución á cultura e identidade galegas. O colectivo sinala que a proposta xa fora tratada co anterior Goberno municipal e lamenta que, a poucos meses da data prevista, siga sen resposta. Por iso, reclama abrir un diálogo co Concello para concretar a celebración.

BNG e PSOE cuestionan a xestión dos cursos fluviais e reclaman actuacións

Os nacionalistas piden adiantar as limpezaas previstas para o outono, mentres os socialistas alertan do empeoramento do rego Martelo e reclaman ademais transparencia sobre as festas e axilidade coa Medalla de Ouro á Semana Santa. O estado dos ríos e regatos de Viveiro volve situarse no centro do debate político. BNG e PSOE coinciden en reclamar actuacións ao Goberno municipal do PP, aínda que poñen o foco en diferentes puntos e demandas. O BNG cuestiona que o Concello estea preparando para o outono novos labores de limpeza nos cursos fluviais de competencia municipal. A formación considera que agosto, co caudal máis baixo, sería máis axeitado para acometer estes traballos e chegar aos meses de maior risco de inundación coas canles acondicionadas. Os nacionalistas reclaman especialmente actuar no Rego da Traspоста e que o Concello reitere ante Augas de Galicia a petición para intervir no Landro ao seu paso por Landrove. “Entón é mellor limpar o río cando ten máis caudal de auga?”, cuestionan. O Goberno local explica, pola súa banda, que está preparando a planificación e as propostas de gasto para desenvolver actuacións no outono e puntualiza que non afirmou

que esta sexa a época máis adecuada. Tamén lembra que antes do verán se realizaron limpezaas en Cantarrana, Covas e outros puntos. **O PSOE ALERTA SOBRE O REGO MARTELO.** Pola súa parte, o PSOE volve denunciar o estado do rego Martelo ou da Pontiga, en Area, un ano despois de levar a situación ao Pleno. Os socialistas aseguran que o problema empeorou e advirten da existencia de auga estancada e moi escura, ademais de peixes mortos. “Pasou un ano e hoxe estamos peor ca daquela”, sosteñen. O grupo reclama ao Concello que realice as xestións necesarias ante Augas de Galicia e outros organismos competentes para determinar as causas e adoptar as medidas permitidas. Os socialistas incorporan ademais outras dúas demandas. Por unha banda, solicitan coñecer as achegas económicas realizadas pola Xunta, a Deputación e outras administracións ás festas de Viveiro, así como o destino de cada contribución. Por outra, reclaman axilidade na tramitación da Medalla de Ouro do Concello á Semana Santa, acordada polo Pleno en maio. O PSOE pide coñecer en que punto está o expediente e establecer unha data para a entrega pública da distinción.

O obradoiro ‘Viveiro mantén’ actuará en seis escolas

O obradoiro dual de emprego ‘Viveiro mantén’ permitirá acometer durante os próximos meses diferentes actuacións de acondicionamento de espazos públicos, melloras en varias escolas e a creación dun novo parque canino na Xunqueira. A iniciativa ofrece 20 prazas, distribuídas entre dúas especialidades profesionais: xardinería e pintura industrial en construción. Durante nove meses, os participantes combinan un emprego remunerado coa formación teórica e práctica, co obxectivo de adquirir experiencia e mellorar as súas posibilidades de incorporación ao mercado laboral. No apartado de xardinería, os traballos chegarán aos xardíns Noriega Varela e Lavandeiras, en

Celeiro, así como á zona verde e deportiva de Lodeiro e á contorna da praza de Lugo. A estas intervencións sumarase a creación do parque destinado aos cans na Xunqueira. A especialidade de pintura permitirá actuar tamén en diferentes inmoables municipais. Está previsto acondicionar os exteriores das escolas de Faro, Magazos, San Pedro e Xunqueira, mentres que nas de Calvoso e Vieiro os traballos se desenvolverán nos espazos interiores. Deste xeito, o obradoiro continuará ata marzo desenvolvendo intervencións repartidas por diferentes puntos de Viveiro mentres os seus participantes adquiren competencias profesionais en dúas especialidades con demanda laboral.

Boga Mariñeiro sementa un proxecto pensado para perdurar

A asociación impulsa unha escultura de Francisco Leiro inspirada en Catro vellos mariñeiros e aspira a contribuír á vida cultural e ao futuro da cidade

Por Ana Somoza.

Boga Mariñeiro nace dun sentimento compartido: o forte vínculo con Viveiro e a vontade de contribuír ao futuro da cidade. A asociación está integrada por once persoas de distintas xeracións, desde membros de vinte e tantos anos ata outros que superan os sesenta, unidos pola convicción de que chegou o momento de implicarse e transformar as inquietudes en iniciativas concretas. Desde a entidade explican que Viveiro mantén “un sentimento de pertenza moi forte e potente” e un arraigamento que foi determinante para reunir este grupo de veciños. Nun contexto no que moitas vilas afrontan dificultades e unha perda continuada de poboación, consideran necesario actuar e tratar de “aportar e empurrar un pouco máis”. A súa filosofía parte dunha idea sinxela: “O pobo gústanos, dóenos, queremos vivir nel e que progrese”.

Ese compromiso quere desenvolverse á marxe de posicionamentos

políticos. Os integrantes de Boga Mariñeiro defenden que “o pobo somos todos” e que a unión pode servir tamén como exemplo para as xeracións futuras.

CULTURA. A asociación pretende desempeñar un papel activo na vida cultural viveirense, especialmente alí onde detecte necesidades ou posibilidades de mellora. A súa intención é “aportar, non quedar de brazos cruzados onde vemos que existen carencias”, ao tempo que colaborar coas institucións públicas e trasladar propostas que poidan resultar beneficiosas para a cidade.

Boga Mariñeiro reivindica tamén a riqueza do tecido asociativo local. A Semana Santa, as comisións de festas das parroquias ou as entidades deportivas e culturais son, ao seu entender, exemplos da capacidade de mobilización existente en Viveiro. Nese escenario queren integrarse desde a cooperación e o respecto, convencidos de que as diferenzas

entre asociacións e veciñanza só teñen sentido “se son para mellorar”. O primeiro gran reto da entidade será unha escultura pública inspirada en Catro vellos mariñeiros.

OBRA. Boga Mariñeiro quere preservar polo momento boa parte do misterio arredor do deseño. Só adianta que será “unha peza única e inédita”, na que o bronce figurará entre os materiais empregados. A elección de Leiro supón, para a entidade, apostar polo “escultor galego máis internacional”, cunha ampla traxectoria e obras presentes en cidades, museos, fundacións e importantes coleccións.

A localización prevista será o paseo marítimo, fronte á Porta de Carlos V. Durante as visitas realizadas polos cinco escultores participantes no proceso, todos coincidiron en sinalar este espazo como o máis axeitado. Para a asociación, a histórica porta ten ademais un significado especial para os viveirenses: “É o noso punto

de partida, o noso quilómetro cero”, comparándoa simbolicamente coa función que exerce a Porta do Sol en Madrid.

O proxecto será ambicioso tamén desde o punto de vista económico. A previsión é necesitar entre dous e tres anos para reunir os fondos necesarios.

LEGADO. A participación cidadá terá igualmente un papel relevante. Boga Mariñeiro está valorando a creación dunha base de socios, a organización de actos para recadar fondos e outras iniciativas que aínda se atopan en fase de definición. O obxectivo final é financiar a obra e doala posteriormente á cidade para que pase a formar parte do seu patrimonio.

Os primeiros sinais recibidos son, aseguran, positivos. Tras facer públi-

ca a iniciativa, chegaron felicitacións e comentarios favorables. Antes de emprender formalmente o proxecto, en setembro de 2025, os promotores reuníronse tamén con todos os partidos con representación no Concello e, segundo explican, atoparon un apoio “unánime e xeneralizado”. Sobre o futuro prefíren avanzar paso a paso. Non teñen definido un segundo proxecto porque toda a enerxía está agora concentrada nesta iniciativa. A longo prazo desexan que Boga Mariñeiro “xermine”, teña relevo xeracional e demostre que para facer medrar unha idea primeiro “hai que plantar unha semente, regala e coidala”.

Podes ler a reportaxe completa en:
www.amariñaxa.com

Viveiro abre o camiño para regular o ruído e o uso da pirotecnia sonora

O Concello avanzará na regulación do ruído a través de dúas iniciativas abordadas no último pleno. A Corporación apoiou por unanimidade a moción do PSOE para estudar unhas normas específicas sobre o uso da pirotecnia sonora e acordou tamén iniciar os traballos para elaborar unha ordenanza de contaminación acústica, neste último caso coa abstención do PP.

A primeira iniciativa busca reducir o impacto das bombas de palenque e doutros elementos pirotécnicos sobre persoas especialmente sensibles aos ruídos intensos e inesperados, entre elas menores, persoas neurodiverxentes ou con sensibilidade sensorial, así como sobre os animais. A proposta socialista parte da premissa de que “regular non significa prohibir”, senón establecer regras coñecidas para compatibilizar as celebracións tradicionais co benestar da poboación. Entre as cuestións que se poderán analizar figuran os horarios, a duración e frecuencia das tiradas, o número de bombas, os lugares de lanzamento ou os mecanismos para informar previamente á veciñanza.

A portavoz socialista, María Loureiro, xa defendía que “a sociedade evoluciona e as administracións tamén

temos que saber adaptarnos”, incidindo en que o obxectivo non pasa por cuestionar as festas, senón por buscar unha fórmula que permita conciliar tradición e descanso.

UN TRABAJO CONXUNTO. Durante o debate, a alcaldesa, Mariña Gueimunde, lembrou que actualmente xa é necesario solicitar autorización para o lanzamento de bombas de palenque. O PP propuxo estudar a incorporación dunha regulación específica sobre pirotecnia dentro dunha ordenanza municipal, despois de abordar a cuestión nunha mesa de traballo na que participen tamén as comisións de festas.

O BNG considerou que o máis axeitado sería contar cunha ordenanza complementaria e mostrouse favorable á creación dun grupo ou comisión que analice as distintas posibilidades antes de redactar unha proposta.

Por Viveiro incidíu especialmente na importancia de establecer mecanismos de aviso para que as familias con nenos ou persoas ás que o ruído da pirotecnia pode provocar unha crise poidan coñecer previamente cando se producirán os lanzamentos. Esta información previa é tamén unha das medidas recollidas na pro-

posta socialista, que contempla que o Concello coñeza con antelación onde e cando se empregará pirotecnia sonora e que os futuros criterios sexan iguais para todo o municipio.

CONTAMINACIÓN ACÚSTICA. O pleno abordou ademais unha segunda moción para impulsar unha ordenanza municipal contra a contaminación acústica. A iniciativa saíu adiante co apoio do resto da Corporación e a abstención do PP.

O acordo contempla iniciar os traballos para redactar a normativa e abrir o proceso á participación pública. A proposta establece como referencia que o borrador poida chegar ao pleno para a súa aprobación inicial nun prazo máximo de seis meses, aínda que este período se formula de maneira orientativa coa intención de alcanzar un consenso canto antes.

A futura regulación deberá procurar un equilibrio entre o dereito ao descanso da veciñanza e o desenvolvemento da actividade hostaleira, cultural e de lecer. Deste xeito, Viveiro inicia o camiño para dotarse dun marco máis amplo sobre o ruído ao mesmo tempo que aborda unha das cuestións que máis debate xerou nos últimos meses: o impacto acústico da pirotecnia.

Abre a preinscrición para as actividades da piscina municipal

A piscina municipal de Viveiro iniciará o 5 de outubro a nova tempada de actividades dirixidas, cun programa que inclúe natación, ximnasia na auga, forza, TRX, pilates, intervalos e ciclo indoor.

A preinscrición permanecerá aberta ata o 23 de setembro e, nos grupos con máis solicitudes que prazas, realizarase un sorteo

o día 24. Antes do inicio do curso, do 14 ao 30 de setembro, haberá xornadas de portas abertas gratuítas para os socios, previa inscrición na recepción.

Tamén se abre a preinscrición para natación infantil. Os horarios e condicións poden consultarse nas instalacións ou no teléfono 982 570 610.

la Tienda
la de casa, la de toda la vida...

Mondoñedo: Avda. Buenos Aires, 7 - 982 521 077
 Ferreira de Valadouro: Cayado, 8 - 982 574 460
 Abadín: Avenida de Galicia, 10 - 982 508 111
 Muras: Pza. da Galeguidades, 11 - 982 500 027
 Muimenta: Avda. de Villalba, 38 - 982 504 080
 O Corgo: San Cristobal de Chamoso, 29 - 982 302 198
 Baralla: Evaristo Calderón, 85 - 982 363 049

Ribadeo organiza un curso de defensa persoal feminina o 12 de setembro

A Área de Igualdade do Concello de Ribadeo organizará o 12 de setembro un curso de defensa persoal feminina no Centro Sociocomunitario. A iniciativa está promovida a través do Centro de Información ás Mulleres (CIM) e conta coa colaboración da Dirección Xeral de Loita contra a Violencia de Xénero. A formación desenvolverase en dúas quendas para facilitar a participación das mulleres interesadas. A sesión da mañá terá lugar de 10.00 a 14.00 horas, mentres que a quenda de tarde se celebrará entre as 16.00 e as 20.00 horas. O período de inscrición abrirase este xoves, 20 de agosto, e permanecerá dispoñible ata o 4 de setembro, ambos incluídos, segundo explicou a concelleira de Igualdade, Begoña Sanjurjo. A proposta estará centrada na aprendizaxe de técnicas de defensa persoal e busca ofrecer diferentes posibilidades horarias para favorecer a asistencia das participantes á actividade formativa impulsada polo Concello.

Renovan os accesos a Guildeiros e A Graña

O Goberno local acometerá a renovación dos accesos aos lugares de Guildeiros e A Graña, na parroquia de Ove, cun investimento de 50.000 euros. A actuación forma parte do Plan Avanza Rural, co que o goberno municipal pretende continuar mellorando a rede viaria das parroquias. A intervención céntrase en dous accesos importantes para a veciñanza que presentan un avanzado desgaste do firme. O Concello sinala que a súa renovación responde á planificación establecida para actuar prioritariamente nos puntos con maiores deficiencias e reforzar a seguridade da circulación. As obras estarán financiadas integramente con fondos da Xunta de Galicia, polo que non será necesaria achega económica municipal. Desde o goberno local destacan a importancia da colaboración entre administracións para mellorar as infraestruturas do rural. O Plan Avanza Rural continuará marcando as próximas intervencións nas parroquias, priorizando os tramos máis deteriorados. Con estas actuacións, o Concello busca avanzar na renovación das estradas locais e ofrecer comunicacións máis seguras e funcionais á veciñanza.

As queixas polo mantemento e a limpeza esténdense pola vila

As críticas céntranse nas marxes das estradas, na recollida de residuos e no estado de espazos públicos de Couxela, mentres o Concello iniciou o lavado dos contedores verdes. A limpeza e o mantemento dos espazos públicos concentran novas críticas en Ribadeo. Veciños de diferentes parroquias reclaman ao Concello que intensifique os desbroces das marxes das estradas, mentres UCIN denuncia o estado de varios puntos de Couxela. As queixas coinciden ademais co inicio do lavado municipal dos contedores verdes da vila e do rural.

Parte da veciñanza asegura que a vexetación invade os laterais das vías, reducindo o espazo para os peóns e dificultando a visibilidade. Como exemplo sinalan o desvío cara a Piñeira próximo ao polígono industrial, onde afirman que a maleza chega nalgúns puntos ata a barreira de seguridade. Tamén cuestionan a situación da maquinaria municipal e sosteñen que, dos catro tractores rozadoiras dispoñibles, só un estaría traballando actualmente.

QUEIXAS TAMÉN POLOS RESIDUOS. O Concello estivo a facer o lavado dos contedores verdes dentro da súa planificación anual, que inclúe desbroces, limpeza de rúas, baldeos a presión na zona vella e desratización. Porén, algúns veciños consideran insuficientes os medios durante o verán e denuncian problemas coa frecuencia de recollida. No rural, un residente asegura que “os colectores de cartón non se recolleron en todo o verán”. A estas críticas súmase UCIN, que cualifica de “abandono” a situación

de diferentes espazos públicos de Couxela. A formación sinala a presenza de vexetación no campo de fútbol, no parque infantil, na zona de exercicio para maiores e nas beiravías.

UCIN alerta especialmente das cunetas cubertas pola maleza e pide limpalas antes das chuvias para evitar problemas de drenaxe. Tanto a formación como os veciños reclaman ao Goberno municipal do PP máis atención ás parroquias e actuacións nas zonas afectadas.

Ribadeo estrea un visor dixital para controlar as faixas de protección

O Concello de Ribadeo incorpora un novo visor web para facilitar a prevención dos incendios forestais e o control da xestión da biomasa. A ferramenta permitirá á veciñanza consultar as faixas de protección do municipio e comprobar que parcelas están afectadas polas obrigas de limpeza. A aplicación, accesible desde a web municipal, combinará información cartográfica, catastral e territorial. Ademais, incorporará un módulo GPS que permitirá aos usuarios coñecer a súa posición sobre o terreo e identificar a relación coas parcelas e zonas de protección. O visor está dirixido a propietarios, técnicos municipais e empresas encargadas dos labores de roza, co obxectivo de facilitar a planificación e seguimento dos traballos. O alcalde, Dani Vega, considera que a plataforma permitirá realizar consultas de forma máis áxil e transparente e facilitará aos propietarios coñecer as súas obrigas.

Xincanas e obradoiros para traballar a igualdade nas aulas

A comunidade educativa de Ribadeo participará nos próximos meses nunha programación centrada na igualdade, na prevención da violencia de xénero e na sensibilización sobre a diversidade. As propostas inclúen contacontos, obradoiros, charlas e unha xincana para diferentes etapas educativas. Do 16 ao 20 de novembro celebrárase unha xincana contra a violencia de xénero destinada ao alumnado de 1º e 2º da ESO, mentres que entre o 23 e o 27 terá lugar o contacontos ‘Boti Boti’ para escolares de Primaria. Arredor do 25N impulsárase ademais un proxecto colaborativo consistente nun mural de gran formato con mandalas elaborados a crochet.

As actividades continuarán en febreiro con obradoiros de educación sexual impartidos por Prisma para alumnado de Primaria e ESO. No último trimestre escolar desenvolveranse tamén charlas sobre diversidade. O Consello Municipal das Mulleres abordou ademais a creación dun grupo de apoio para vítimas de violencia de xénero. Entre as próximas citas figuran o curso de defensa persoal feminina do 12 de setembro e a inauguración, o día 25, dun mural dedicado a Manuela Barreiro Pico, primeira muller licenciada pola Universidade de Santiago de Compostela, obra realizada polo artista Diego As.

O centro de Ribadeo reforza o control do tráfico con cámaras

Ribadeo continúa ampliando o sistema de videovixilancia destinado ao control do tráfico coa instalación de novas cámaras de lectura de matrículas. O municipio dispón xa de doce dispositivos repartidos por diferentes puntos estratéxicos, segundo informou a concelleira de Seguridade Cidadá, Montse Seijo.

A actuación dá continuidade ao proxecto iniciado en 2024 co obxectivo de ordenar a circulación, incrementar a seguridade cidadá e controlar especialmente os accesos ás zonas peonís e ao casco antigo. Unha das principais funcións das cámaras será identificar os vehículos que circulen por espazos con acceso restrinxido. O sistema permitirá comprobar as matrículas para evitar a entrada de coches que non contén coa correspondente autorización. “Trátase de evitar que os vehículos non autorizados pasen por esas zonas peonís”, explicou Seijo. As restricións non afectarán aos vehículos que teñan xustificada a súa entrada, entre eles ambulancias, corpos de seguridade ou outros servizos autorizados.

As doce cámaras coas que conta actualmente Ribadeo están distribuídas en cinco localizacións. Os dispositivos sitúanse na rotonda do Juanín, na avenida Rosalía de Castro, no cruzamento do Parador de Turismo, nas Catro Calles e na praza de España, neste último caso en dirección á rúa San Francisco. Desde o goberno municipal vinculan a ampliación deste sistema coa estratexia desenvolvida para reorganizar o tráfico e incrementar a protección dos espazos peonís, especialmente no centro histórico.

O pavillón e a mobilidade abren novas fronteiras entre o BNG e o Concello

O BNG de Ribadeo intensificou nos últimos días as críticas á xestión do Goberno municipal do PP, tanto polo estado do pavillón Alfredo Deaño como polos problemas de mobilidade que, segundo a formación nacionalista, está provocando a falta de planificación das obras e actividades desenvolvidas na vila.

A primeira polémica céntrase no pavillón municipal, onde os nacionalistas denunciaron novas entradas de auga despois dunha actuación próxima aos 190.000 euros. A concelleira Raquel Ferreira asegurou que as filtracións afectaron ao normal desenvolvemento dun campus de hóckey e lembrou que o BNG xa advertira a comezos de xullo de que os traballos realizados non resolverían todas as deficiencias.

O concelleiro de Deportes, Francisco José Silvent, rexeitou esta interpretación e asegurou que “na pista non hai goteira algunha”. Segundo explicou, as filtracións están localizadas na entrada e no corredor cara aos

baños, espazos nos que afirma que non se actuou durante a intervención anterior. O Concello conta agora cun orzamento próximo aos 30.000 euros para acometer novos traballos e atribúe a última incidencia a un problema nas baixantes.

CRUZAMENTO POLAS OBRAS. A resposta municipal provocou outra reacción do BNG. Ferreira acusa o executivo de “mentir abertamente á veciñanza” e sostén que en marzo o propio Goberno anunciara como rematada a actuación e asegurara que os problemas quedarían solucionados. Por este motivo, reclama aclarar que zonas estaban incluídas realmente no proxecto anterior e por que resulta necesario destinar agora outros 30.000 euros.

Silvent defende, pola contra, que a empresa solucionou os problemas detectados nas zonas nas que actuou e acusa os nacionalistas de non informarse antes de realizar as súas críticas. O edil tamén responsabi-

lizou á anterior xestión do BNG de deixar deficiencias pendentes en diferentes instalacións deportivas.

CRÍTICAS Á MOBILIDADE. A formación nacionalista abriu outra fronte pola organización do tráfico. Ferreira sinala especialmente as obras da Avenida de América, onde asegura que chegaron a producirse caravanas de case tres quilómetros, dificultando os desprazamentos de residentes e visitantes.

O BNG cuestiona igualmente o sucedido na rúa Buenos Aires e na contorna da Praza do Campo durante a pasada fin de semana. Segundo a súa versión, a coincidencia das obras coa instalación dun escenario

complicou aínda máis a circulación, impediu a saída dalgúns garaxes e deixou vehículos estacionados na rúa do Pipelo sen unha alternativa para abandonar a zona que non implicase circular en dirección prohibida.

Os nacionalistas recoñecen que as obras poden ocasionar molestias, pero consideran que corresponde ao Goberno local anticiparse aos problemas, informar á veciñanza e habilitar alternativas. Por iso, reclaman máis planificación, coordinación e diálogo para compatibilizar actuacións municipais e os eventos coa mobilidade, a actividade dos establecementos e a vida diaria dos residentes.

Ribadeo mellorará os locais sociais de sete parroquias

O Goberno local acometerá diferentes actuacións de mellora nos locais sociais de Arante, Couselo, Piñeira, Vilaframil, Vilaselán, Cubelas e Ove, financiadas integramente pola Xunta de Galicia. Os traballos adaptaranse ás necesidades detectadas en cada instalación.

En Arante renovaranse a cuberta e o pavimento, mentres que en Couselo se ampliará a pista, incorporaranse equipamento infantil e actuarase no local próximo á Escola. En Piñeira formigonarase o exterior dos dous locais e introduciranse melloras de accesibilidade.

Vilaframil contará cunha renovación da iluminación e en Vilaselán substituiranse o peche e as ventás, instalárase calefacción e mellorarase a iluminación exterior. Tamén se reforzará a iluminación exterior dos locais de Cubelas e Ove.

O alcalde destacou o traballo conxunto coas asociacións veciñais para detectar necesidades e conservar estes espazos.

O proxecto de 300 vivendas de Ribadeo avanza coa tramitación do Sud-R2

A construción de 300 vivendas no ámbito urbanístico Sud-R2 permitirá ampliar o parque residencial de Ribadeo e podería supoñer un incremento aproximado dun milleiro de habitantes. Concello e Xunta avanza na tramitación administrativa do proxecto. O Goberno galego recibiu sete ofertas para redactar o Proxecto de Interese Autónomo

(PIA), cun contrato licitado por 250.000 euros cuxa adjudicación está prevista durante setembro.

A actuación abrangue unha superficie próxima ás 7,6 hectáreas e contempla a urbanización completa da zona. Vega sinalou que, malia tratarse actualmente dunha fase administrativa pouco visible, o obxectivo é iniciar as

obras canto antes.

O alcalde destacou que unha promoción de 300 vivendas resulta excepcional entre municipios galegos de arredor de 10.000 habitantes. Concello e Xunta apostan ademais por impulsar inmobles con prezos taxados para facilitar o acceso á vivenda e favorecer que novas persoas establezan a súa residencia en Ribadeo.

Leti da Taberna fai parada con ‘Enredadas no Camiño’

Leti da Taberna actuará o 13 de setembro, ás 20.30 horas, no Auditorio Municipal Hernán Naval de Ribadeo con ‘Enredadas no Camiño’, un espectáculo de entrada gratuíta que combina humor, experiencias locais e contidos audiovisuais.

A proposta parte do seu monólogo ‘Enredada’, pero incorpora novas historias relacionadas co Camiño de Santiago. Antes da actuación, a creadora percorrerá Ribadeo para

conversar con peregrinos, veciñanza e persoas vinculadas á ruta, recopilando anécdotas que servirán para elaborar unha peza audiovisual específica sobre a vila que se proxectará ao remate do espectáculo.

Ribadeo será unha das dez localidades desta xira por Galicia, que continuará ata o 23 de outubro. A iniciativa aborda con humor cuestións como a vida acelerada, o rural e a dificultade para desconectar.

Cl. Rioseco s/n,
Monforte De Lemos, 27400

692 946 698
629 817 933

Pol. Ind. Betote Km 21
Sarria, 27600

692 946 694
629 817 933

Prefabricados y Hierros
TOURON, S.L.

Prefabricados de hormigón
Taller de ferralla
Cubiertas de panel sandwich
Cubiertas de fibrocemento
Servicio de grúa

982 530 469

hierrostouron@gmail.com

Ribadeo: Daniel Vega Pérez

O rexedor defende un Goberno activo, próximo e centrado nas necesidades da veciñanza

O alcalde repasa a súa traxectoria política, os principais proxectos do Goberno local e os retos de futuro para Ribadeo, coa mirada posta na mellora dos servizos e das infraestruturas

Explíquenos un pouco como se iniciou na política.

Comecei na política cando o Partido Popular perdeu as eleccións en Ribadeo, da man de José Carlos Rodríguez Andina e Manolo Valín. Foi entón cando comecei a traballar con eles desde a oposición. Pouco despois fun elixido presidente provincial de Novas Xeracións e asumín responsabilidades na organización con Barreiro e Balseiro, ademais de ocupar cargos na dirección autonómica. Antes traballaba como técnico agrícola, unha profesión que exercín entre 2009 e 2016. Durante un tempo fun compaxinando as dúas facetas, ata que finalmente me centrei máis na política.

A nivel persoal, que sacrificios supón formar parte do Goberno do Concello?

O sacrificio é importante porque ser alcalde non é un traballo dunhas horas ao día e despois desconectas. É unha responsabilidade as 24 horas, os sete días da semana. Hai que estar dispoñible todos os días e, ademais, é un traballo de proximidade, de estar ao lado da xente, escoitar os problemas e atender as necesidades que van xurdindo.

E que beneficios lle aporta?

O principal beneficio, ademais de estar preto da xente, dos teus amigos, veciños e familiares da vila, é poder facer melloras por e para todo o pobo. Somos actores principais do cambio e temos a oportunidade de impulsar actuacións que repercuten directamente na vida dos veciños.

Cales son os seus obxectivos a nivel político?

Nestes momentos estamos no Goberno local e os meus obxectivos, que son tamén os do equipo, pasan por seguir pelexando por Ribadeo. Non teño a cabeza posta en ningún outro sitio que non sexa aquí.

E como afronta o Goberno a próxima lexislatura?

Con moitos investimentos e obras

de mellora e, polo tanto, con moita ilusión. Temos un goberno activo e dinámico, levámonos moi ben e traballamos unidos. Esa coordinación é importante para poder continuar desenvolvendo os proxectos que temos en marcha.

Está a favor dos pactos de Goberno? Depende. Son unha persoa partidaria do entendemento e de construír. Para min sempre debe primar o interese xeral. Trabállase polo pobo e, cando se trata de conseguir avances para os veciños, as ideoloxías deben quedar á parte.

Cales son as principais liñas do seu programa?

As liñas marcámolas en 2023 e seguimos con elas porque son os nosos piares. Planificouse moita obra que xa se está vendo e hai outra que aínda non puido comezar, porque todo require os seus tempos. Unha prioridade fundamental é o abastecemento de auga. Nesta lexislatura comezamos as obras para renovar a tubaxe e mellorar a xestión diaria de todo o ciclo da auga. A isto súmase o saneamento e os investimentos en infraestruturas a través do Plan Avanza Rural, tanto nas vías principais como nas pistas de concentración de terra e nas pistas forestais. Tamén queremos seguir mellorando servizos e equipamentos: a accesibilidade do centro de saúde, as instalacións municipais, a nova oficina de turismo na Casa Maseda ou completar as obras do Hospital Asilo. A planificación inclúe actuacións en vías e rúas como a avenida de Buenos Aires, rúa Reinante, avenida de México ou Os Galos.

Hai tamén actuacións na iluminación de Rosalía de Castro, avenida de Galicia e avenida de Asturias, ademais do novo miradoiro de Santa Cruz. Queremos mellorar a zona portuaria e o Cargadoiro e rehabilitar a capela da Virxe do Camiño para convertela nunha sala cultural. Estamos cumprindo o programa e seguindo un

guión, aínda que é evidente que un proxecto desta dimensión non pode completarse só en catro anos.

Cales considera que son as principais necesidades de Ribadeo?

Destacaría o abastecemento de auga, o centro de saúde, a residencia Hospital Asilo e o Plan Vive Ribadeo, que é único na provincia. No ámbito deportivo tamén está o campo de herba artificial. Podería estar xa feito do Goberno anterior, pero nos tivemos que priorizar investimentos.

De que proxectos se sente máis orgulloso?

Especialmente do abastecemento de auga, porque é un problema que afecta a moitos concellos. Temos episodios de seca, pero tamén debe-

mos mellorar a xestión. Por exemplo, desde Vilarbetote ata Ribadeo estábase perdendo arredor dun 20 % da auga, polo que esta obra era moi necesaria. Tamén me sinto moi orgulloso dos proxectos sociais, como a contratación dunha persoa con síndrome de Down, estou orgulloso de que forme parte do noso equipo. Outra actuación importante é a mellora da accesibilidade na praia dos Bloques.

Que lle gustaría que os veciños visen en vostede como alcalde?

Sobre todo, unha boa persoa e unha persoa próxima.

Como é a relación coa oposición?

É boa.

“Temos un goberno activo e dinámico, levámonos moi ben e traballamos unidos”

DATOS

HABITANTES: 10.022.
PARROQUIAS: 12.
EXTENSIÓN: 109,14 km cadrados.
PARTIDO XUDICIAL: Mondoñedo.
CORPORACIÓN: 7 concelleiros do PP, 1 do PSOE e 5 do BNG.
ALCALDE: Daniel Vega do PP.
VOCEIRA PSOE: Marta García Rey.
VOCEIRO BNG: Pablo Vizoso.

“Ser alcalde é unha responsabilidade as 24 horas, os sete días da semana”

EN CLAVE PERSOAL

Idade, estado civil e familiar.
42 anos e con parella.

Profesión e formación.
Técnico agrícola.

Que quería ser de cativo?
Gandeiro, pois tiñamos unha gandaría de Frisón de leite.

Que fai para desconectar?
Nunca desconecto de todo.

Unha virtude e un defecto.
Creo que son moi traballador, pero tamén chega a ser unha obsesión.

Un consello para compartir.
Na vida hai que ter honradez, lealdade e ser traballador.

Un libro.
‘La reforma social’, de Eduardo Dato.

Unha película.
Prefiro escoitar a radio.

Un grupo de música.
Milladoiro, Luar na Lubre ou Coldplay.

Unha afección.
Estar na miña casa e desfrutar do campo.

Un lugar que visitar.

A Ribeira Sacra, a Terra Chá, Santiago de Compostela ou Bruxas.

Unha comida e unha bebida.
Un bo cocido e unha Estrella Galicia 0,0 Tostada.

Unha personaxe admirada.
Admiro o labor que fixeron Fraga, Cánovas del Castillo e María Teresa de Calcuta.

Unha posesión prezada.
A miña casa e a miña familia.

Un desexo.
Que Ribadeo siga avanzando.

Que é o que máis valora nunha persoa?
Como dixeran antes, a honradez e a lealdade.

Equilibra ben a vida pública e a privada?
Convivo con ambas como podo.

Usa redes sociais e WhatsApp?
Si, ambas. Son boas ferramentas.

Un desafío pendente.
Seguir traballando por e para Ribadeo.

Onde se ve en cinco anos?
Espero que en Ribadeo.

Cervo encherá setembro de historias coa segunda edición de 'De Cobo a Xunco'

A segunda edición do Festival de Narración Oral 'De Cobo a Xunco' continúa durante setembro levando historias, humor e palabra a diferentes espazos de Cervo. A programación, organizada coa colaboración de Tarabela Creativa, combina propostas para público infantil e adulto. Tras a primeira xornada, o festival continuará o venres 11. Ás 17.00 horas, Raquel Queizás presentará 'Romaría' no Local Social da Senra, mentres que ás 20.30 horas Celso F. Sanmartín levará 'Contar' ás Escolas Vellas de Cervo.

O venres 18, Cris de Caldas actuará ás 17.00 horas na Sala Xosé Vizoso, nas Carboeiras de Sargadelos, con 'Contos en Lila'. Ás 20.30 horas, Avelino González presentará 'Contos que foron chistes' no Local Social de Lieiro. O festival despedirase o venres 25, ás 21.00 horas, na Casa da Cultura de San Cibrao cunha gala protagonizada por Oswaldo Digón e Víctor Grande, con Carmen Conde e Felipe Díaz "Caxoto" como mestres de cerimoniais.

Cervo estrea o renovado parque infantil Isaac Díaz e Luís Seoane

As familias de Cervo xa poden disfrutar do renovado parque infantil Isaac Díaz Pardo e Luís Seoane. O Concello abriu este xoves ao público as instalacións, situadas na contorna da rotonda próxima á Casa do Concello, despois de completar unha reforma integral que supuxo un investimento de 261.385,74 euros.

A estrea do novo espazo estivo acompañada de música e actividades especialmente pensadas para as crianzas, entre elas pintacaras e globoflexia.

A intervención permitiu transformar un parque moi utilizado polas familias e adaptalo ás necesidades actuais, cunha aposta pola seguridade, a accesibilidade e a incorporación de alternativas de lecer para diferentes idades.

Entre as principais novidades atópase unha tirolina, un elemento que, segundo explicou a alcaldesa, Dolores García Caramés, fora solicitado en numerosas ocasións polos propios nenos e nenas. "Escoitalos tamén é gobernar, e hoxe podemos ver esa ilusión convertida en realidade", sinalou.

NOVOS XOGOS. A reforma incluíu a retirada dos antigos xogos e a súa substitución por novos elementos homologados, ademais da colocación dun pavimento continuo de caucho de seguridade e da renovación completa do peche perimetral.

O parque dispón agora dunha gran estrutura de aventura, unha área específica para as primeiras idades, novas randeiras e xogos de resorte. Incorporáronse tamén elementos inclusivos para favorecer que as crianzas poidan compartir o espazo en igualdade de condicións. Ao mesmo tempo, ampliouse a

zona destinada aos usuarios de maior idade.

A actuación foi sufragada integralmente con fondos propios do Concello. García Caramés destacou o esforzo económico realizado e asegurou que o obxectivo é reinvestir os recursos municipais en actuacións que melloren a calidade de vida da veciñanza.

"Queremos que Cervo siga sendo un concello pensado para as familias", indicou a alcaldesa, que considera que a remodelación permitirá recuperar este parque como un dos principais puntos de encontro e lecer infantil do municipio.

Abertas as inscricións para os cursos de natación e Aquagym da nova tempada

O Concello de Cervo abriu o prazo de inscrición para os cursos da piscina municipal da tempada 2026-2027, cunha programación dirixida a persoas de diferentes idades e niveis.

A oferta inclúe cursos de natación para público infantil e adulto, con grupos organizados segundo o nivel dos participantes para adaptar as clases ás súas necesidades. Tamén se impartirán sesións de Aquagym.

As inscricións deberán formalizarse presencialmente na piscina municipal, onde se poderá consultar a información sobre grupos, horarios e funcionamento das actividades. As prazas asignaranse por orde de entrega da documentación, con preferencia para as persoas empadroadas en Cervo.

Desde o Concello destacan que esta programación busca facilitar o acceso á práctica deportiva e fomentar hábitos de vida saudables. A alcaldesa, Dolores García Caramés, subliña a aposta por manter unha oferta deportiva "variada e de calidade" para a veciñanza, con propostas adaptadas ás diferentes necesidades.

O Concello inviste na mellora de camiños, piscina e alumeado

Cervo continúa avanzando na mellora das súas infraestruturas municipais con actuacións que abranguen a rede viaria rural, instalacións deportivas e alumeado público. Entre os últimos traballos executados figura a renovación do camiño de Grasnal, en Viladesuso, cun investimento municipal de 47.702,58 euros.

A intervención abrangue unha superficie de 3.210 metros cadrados e centrouse nos tramos do firme que presentaban maior deterioro. Os traballos incluíron a regularización e preparación da superficie e a extensión dunha nova capa de rodadura. Tamén se mellorou a drenaxe mediante novas gabias reforzadas con formigón e a limpeza, reperfilado e acondicionamento das cunetas. O camiño presta servizo a diferentes propiedades e parcelas agrícolas.

A estas obras súmanse tres actuacións que contarán este ano con 84.000 euros de financiamento autonómico. Unha delas xa está rematada: a mellora da accesibili-

dade dos vestiarios da piscina municipal de Lieiro, que recibiu unha achega de 33.700 euros.

Outros 27.700 euros destinaranse á reforma do sistema de iluminación pública da avenida da Mariña, un proxecto que se atopa actualmente en proceso de licitación.

Ademais, unha achega de 22.600 euros contribuirá á rehabilitación da pista que comunica Pedrosa con Viladesuso, onde os traballos xa están en marcha. A intervención contempla a renovación das redes

de saneamento e abastecemento e do pavimento nun treito da vía.

A alcaldesa, Dolores García Caramés, destacou a importancia de seguir mellorando as infraestruturas e comunicacións do rural. Pola súa banda, o delegado territorial de Lugo, Alfonso Villares, salientou a colaboración entre administracións para renovar servizos e equipamentos municipais e favorecer actuacións destinadas á conservación das infraestruturas locais.

O Maderas Barcia Cervo cambiou as pistas pola praia

O Club de Atletismo Maderas Barcia Cervo levou a súa actividade fóra das pistas cunha xornada de limpeza na praia da Caosa, destinada a contribuír á conservación dos espazos naturais do municipio.

Os integrantes da entidade percorreron o areal realizando diferentes labores de limpeza e acondicionamento. A iniciativa permitiu combinar a actividade asociativa do club coa concienciación ambiental e coa importancia de preservar os espazos de uso común.

A alcaldesa de Cervo, Dolores García Caramés, achegouse á praia durante a xornada e agradeceu ao

Maderas Barcia Cervo a organización da actividade e a implicación dos participantes. "Accións coma esta demostran o compromiso do noso tecido asociativo coa conservación da nosa contorna e coa mellora dos espazos que compartimos", destacou.

A actuación forma parte das iniciativas desenvolvidas polo club ao abeiro do Plan de Acción de Alcoa e incorpora a protección ambiental ao traballo que a entidade realiza habitualmente no ámbito deportivo, reforzando tamén a colaboración entre asociacións e Concello.

Aurora Sampedro suma un novo recoñecemento

A científica barreirense Aurora Sampedro suma un novo recoñecemento á súa traxectoria. O Concello de Luyego de So-moza, na provincia de León, nomeouna filla adoptiva pola súa vinculación familiar con este territorio, onde naceu o seu pai, Francisco Sampedro Fuente.

A distinción coincide cunha etapa de crecente divulgación da figura da investigadora. Manuel Rivero, autor do libro 'Universo Aurora' e estudoso da súa traxectoria, destaca que a Cátedra de Muller e Ciencia da Universidade Pública de Navarra sitúa a Sampedro entre "as científicas máis importantes da segunda metade do século XX".

O traballo para recuperar o seu legado terá continuidade en outubro coa publicación dun terceiro libro dedicado á investigadora. A obra, titulada 'Ciencia con nome de mujer: el legado de Aurora Sampedro', afondará na súa figura e contribución científica.

A relación entre Barreiros e Luyego estará tamén presente nos Premios Bítore de Honra

2026. O escritor, poeta e profesor da Universidade de Vigo Martinho Montero Santalha recibirá o Bítore de Honra, mentres que o galardón In Memoriam estará dedicado á poeta María das Dores Arribe Dopico. O recoñecemento institucional recaerá precisamente no Concello de Luyego. Estas distincións e iniciativas permiten continuar recuperando e difundindo a traxectoria de Aurora Sampedro, unha científica estreitamente vinculada a Barreiros e, pola súa ascendencia familiar, ao municipio leonés de Luyego.

Queixas pola limpeza, o alumeado e o estado dos espazos públicos

Un grupo de veciños de Barreiros manifestou o seu malestar polo estado de diferentes espazos e servizos públicos do municipio, especialmente nas zonas próximas ás praias. As reclamacións afectan á limpeza, á recollida do lixo, ao alumeado público, ás beirarrúas e aos parques infantís.

Os residentes consideran necesario reforzar os servizos municipais durante o verán para adaptalos ao importante incremento da poboación e á maior xeración de residuos. "Se se quere turismo hai que dar un bo servizo", sinala unha veciña, que reclama máis atención durante os meses de maior afluencia.

As críticas esténdense ao estado das beirarrúas. Segundo explican, existen puntos nos que a vexetación invade os espazos destinados aos peóns, especialmente nas inmediacións das urbanizacións de Altar e Bartolo. Por este motivo, demandan intensificar os traballos de roza, limpeza e acondicionamento.

Outro dos problemas denunciados é o alumeado. Os veciños aseguran que na baixada desde a urbanización Océano 3 ata

a praia apenas funciona "unha farola e media" das catro existentes, reducindo a visibilidade durante a noite. Tamén apuntan á baixada cara á ría, unha zona frecuentada por autocaravanas na que, segundo sosteñen, a falta de iluminación é total.

A estas reclamacións engádesse o estado dalgúns parques infantís, que consideran deteriorados e necesitados de melloras para garantir unhas instalacións adecuadas.

Os residentes lembran que pagan impostos e taxas municipais

durante todo o ano e consideran que estas achegas deberían traducirse nun correcto mantemento dos servizos públicos, sobre todo durante a tempada turística. Neste contexto, algúns veciños aluden tamén á execución da sentenza que obriga ao derrubido de seis vivendas en San Pedro de Benquerencia. "Parece que só pagamos impostos para tirar chalés", afirman de forma crítica, contrapondo este procedemento ás deficiencias que aseguran detectar noutros servizos municipais.

Barreiros incorpora dous robots cortacésped para os campos do Celta Barreiros e o Iberia

O Concello adquiriu dous robots cortacésped de última xeración destinados a facilitar o mantemento dos campos de fútbol utilizados polo Celta Barreiros e o Iberia. Os dispositivos foron postos a disposición dos dous clubs locais mediante un convenio de colaboración.

A incorporación destes equipos permitirá automatizar parte dos traballos de conservación do céspede e facilitar as tarefas que os clubs realizan habitualmente para manter os terreos de xogo en boas condicións.

As instalacións teñen unha actividade que vai máis alá das competicións federadas do Celta Barreiros e do Iberia. Ao longo do ano tamén serven de escenario para diferentes iniciativas desenvolvidas en colaboración co Concello, entre elas probas de deporte escolar, adestramentos das escolas deportivas municipais, o Campus Celta de Vigo e o Festival Folclórico

co Internacional do Emigrante.

A alcaldesa enmarcou a iniciativa no apoio ás entidades do concello. "Seguimos colaborando co tecido asociativo, neste caso cos dous clubs de fútbol que realizan un gran esforzo para manter en condicións os terreos de xogo", sinalou. Pola súa banda, o concelleiro de Dinamización, Dani García, destacou a relación coas asociacións e clubs locais. "Esta colaboración é o reflexo da boa sintonía e comunicación coas entidades locais, que fan un gran traballo diario no mantemento das instalacións", afirmou.

Coa chegada dos dous robots, o Concello busca facilitar o mantemento dos campos e mellorar as condicións das instalacións, tanto para a actividade habitual dos clubs como para o resto de eventos deportivos, culturais e sociais que se celebran nelas durante o ano.

Primeiros traballos visibles no Teleclub de San Cosme tras meses de espera

O antigo Teleclub de San Cosme comeza a mostrar os primeiros avances da súa reforma integral meses despois de que o Concello de Barreiros sacase a licitación en xaneiro un proxecto valorado en 914.105,01 euros. Nas primeiras semanas de obras executáronse traballos de demolición e iniciouse o illamento da fachada, primeiros pasos dunha actuación que pretende transformar por completo un dos edificios máis emblemáticos da parroquia.

A intervención foi presentada polo goberno local como unha das súas actuacións máis ambiciosas e permitirá crear o primeiro espazo municipal de traballo cooperativo de Barreiros. Estará destinado principalmente a persoas autónomas e pequenas empresas que necesiten instalacións para desenvolver a súa actividade.

O proxecto, con todo, ten por diante unha importante carga de traballo. Ademais da refor-

ma interior, deberá mellorarse a eficiencia enerxética e a accesibilidade dun inmovible que presentaba importantes carencias nestes ámbitos antes do inicio da actuación.

A planificación establecida na licitación fixaba un prazo máximo de execución de doce meses desde a acta de comprobación do replanteo e incluía diferentes fitos

económicos. Unha primeira fase deberá alcanzar unha execución mínima de 461.726,73 euros antes do 21 de setembro de 2026, mentres que o importe restante deberá estar executado antes do 20 de setembro de 2027.

Una vez rematado, o edificio contará con zonas de coworking, salas de reunións, espazos individuais de traballo e áreas de almacenaxe.

Unha historia de licenzas e atrasos que pode rematar en derrubas

Os propietarios defenden que construíron con todas as autorizacións e reprochan ao actual Goberno do BNG non ter acelerado o PXOM

Por Ana Somoza.

O conflito polas seis vivendas de Lóngara, en Barreiros, entra nun momento decisivo máis de dúas décadas despois de que comezase unha historia urbanística que agora ameaza con terminar coa demolición das vivendas. As familias afectadas decidiron romper o silencio e sinalan directamente a xestión do actual Goberno municipal do BNG, ao que acusan de ter ralentizado os pasos que poderían permitir unha eventual legalización mentres avanza con rapidez o procedemento para executar os derrubamentos.

César Abelleira, un dos afectados, insiste en que os propietarios chegaron a esta situación despois de actuar confiando plenamente nas autorizacións administrativas. “Nós garantías legais tiñámolas todas, todas, todas”, afirma. A orixe remóntase a 2002, cando dúas propietarias solicitaron a segregación de dúas parcelas para levantar seis vivendas, nun momento no que se aproximaba un cambio da normativa urbanística. As licenzas foron concedidas polo Concello, daquela gobernado polo PP, e posteriormente as parcelas foron adquiridas individualmente polas familias.

AS LICENZAS. Cada propietario construíu a súa propia vivenda conforme ao proxecto autorizado e, segundo explica Abelleira, completou os trámites que se lle esixían, incluída a escritura e a inscrición no Rexistro da Propiedade. “Calquera persoa que compre unha casa ou un piso en España non tiña máis garantías das que tiñamos nós. Tiñámolas todas”, resume.

O problema apareceu cando as casas estaban xa practicamente construídas. Unha denuncia contra o Concello acabou incorporando tamén estas seis vivendas ao procedemento relacionado co urbanismo de Barreiros. Segundo relata o afectado, as parcelas estaban clasificadas naquel momento como solo urbanizable, unha situación que permitía construír pero que requiría posteriormente desenvolver a urbanización correspondente.

A sentenza acabaría declarando nulas as licenzas de segregación e, como consecuencia, as actuacións posteriores quedaron afectadas. Abelleira subliña unha distinción que para as familias resulta fundamental: “O condenado é o Concello; os prexudicados somos nós”. A partir de aí, sostén, quedaron abertas dúas posibilidades: executar a demolición ou conseguir unha situación urbanística que permitise argumentar

a imposibilidade legal de executar a derruba. É nese segundo camiño onde entra o PXOM e onde as familias centran agora boa parte das súas críticas.

O PXOM. Os afectados consideran que a aprobación inicial dun novo planeamento podería resultar determinante para intentar defender ante a Xustiza unha vía alternativa ao derrubamento. Non aseguran que a aprobación inicial garanta por si mesma a salvación das vivendas, pero sosteñen que proporcionaría un instrumento administrativo co que acudir de novo aos tribunais. O conflito atravesou gobernos de distinto signo político. As familias tamén reprochan ao anterior executivo do PP que non culminase o

eles conseguiron ser recibidos e recibir indicacións sobre os pasos que debían darse.

A conclusión á que chegaron foi clara: necesitaban avanzar ata a aprobación inicial do PXOM. “Un plan non é suficiente con dicir que o estás sacando”, resume Abelleira sobre os requirimentos xudiciais recibidos durante estes anos.

DÚAS VELOCIDADES. É precisamente neste punto onde as familias lanzan a súa acusación máis grave contra o actual Goberno de Barreiros. Consideran que o Concello está aplicando “dúas velocidades”: unha lenta para avanzar no planeamento e outra moito máis rápida para cumprir os trámites da demolición. Abelleira recoñece que o Concello

planeamento. Pero as críticas máis duras recaen agora sobre o BNG porque, lembran, chegou á Alcaldía en 2019 defendendo precisamente a necesidade de ordenar urbanisticamente Barreiros.

Segundo Abelleira, desde aquel momento mantiveron contactos co Goberno local e durante anos evitaron trasladar a súa situación á prensa porque confiaban en que se estaba traballando nunha saída. “Dicíannos que o estaban intentando solucionar, que estaban intentando avanzar o plan”, relata.

A paciencia, con todo, acabou esgotándose. Os afectados aseguran que foron eles mesmos os que buscaron reunións e interlocutores noutras administracións cando percibiron que os avances eran demasiado lentos. Abelleira sostén que desde o Concello se lles trasladaban dificultades para manter determinados contactos coa Xunta, mentres que

está obrigado a cumprir as resolucións xudiciais e non responsabiliza ao xulgado de buscar deliberadamente a derruba. “Un xuíz non pode deixar que a sentenza non se execute”, admite. O que cuestiona é que o Goberno municipal non empregase con idéntica intensidade os últimos anos en desenvolver a alternativa urbanística.

Como exemplo, os afectados apuntan á tramitación da contratación da demolición e ás comunicacións recibidas para facilitar o acceso ás propiedades. Fronte a esa velocidade, contrapóñena aos anos consumidos polo planeamento. Para Abelleira, resulta difícil entender que determinados trámites vinculados ao derrubamento se resolvan con tanta axilidade mentres outros decisivos para intentar salvar as vivendas acumularon demoras.

As familias chegan mesmo a relacionar esta situación coa proximidade

das eleccións municipais de maio de 2027. Trátase dunha interpretación dos afectados, non dun feito acreditado, pero Abelleira asegura estar convencido de que o calendario electoral pesa na actuación municipal. Na súa opinión, unha vez asumido politicamente que as casas non se salvarían, interesaría executar a sentenza canto antes para afastar o conflito da campaña.

PLAN AVANZADO. A indignación aumentou, segundo relata, cando os propietarios comprobaron que o planeamento estaba máis avanzado

xudicial para pedir que se tivese en consideración a nova situación urbanística.

Os afectados tamén describen unha falta de coordinación interna no Concello y aseguran que percibiron importantes discrepancias entre responsables políticos e técnicos durante o proceso. Para eles, esta situación contribuíu a prolongar unha tramitación na que cada mes perdido pode resultar decisivo.

SEN EMPATÍA. Pero se algo terminou por provocar a reacción pública das familias foi escoitar ao Goberno municipal afirmar que estaba ao seu lado. Ata ese momento, asegura Abelleira, evitaban a exposición mediática. A saída a licitación dos traballos de demolición cambiouno todo. “Din que están ao lado das familias e non saben nin quen somos”, reprocha. Segundo explica, solicitaron falar cos concelleiros precisamente para que coñecesen persoalmente aos propietarios das casas que poden desaparecer. “Vou deixar que tiren a miña casa sen queixarme?”, pregúntase ante as críticas que, asegura, recibiron pola campaña pública iniciada.

As familias queren trasladar á cidadanía que non cuestionan que exista unha sentenza nin que o Concello estea obrigado a atendela. O que cuestionan é se durante estes anos se fixo realmente todo o posible para chegar a tempo cunha alternativa.

Tras máis de vinte anos confiando en documentos administrativos, sentenzas, reunións e promesas, os propietarios consideran que xa non poden permanecer calados. Defenden que non levantaron clandestinamente seis casas nin construíron á marxe do Concello. Compraron parcelas con licenza, edificaron conforme ás autorizacións que tiñan e converteron aquelas vivendas nos seus fogares.

Agora, mentres a demolición se aproxima, a pregunta que lanzan ao Goberno de Barreiros é moito máis incómoda que a discusión sobre quen iniciou o problema hai dúas décadas: se existe aínda unha mínima posibilidade de avanzar no planeamento e intentar salvar seis fogares, por que non se está correndo tanto para facelo como para derrubalos?

Podes ler a reportaxe completa en:
www.amariñaxa.com

O PSOE reivindica o seu papel nas melloras das estradas municipais

O PSOE de Xove valorou positivamente a licitación das obras de mellora da estrada LU-P-2607, entre O Cruceiro e Portocelo, pero reivindicou as xestións realizadas pola formación para conseguir investimentos destinados á rede viaria municipal. Os socialistas lembran que diferentes estradas arrastran necesidades de acondicionamento desde hai anos e sinalan que durante 2026 está previsto aglomerar arredor de 15 quilómetros, mentres que as actuacións restantes continuarían en 2027 e 2028. A mellora da estrada entre O Cruceiro e Portocelo conta cun orzamento de 493.000 euros, dos que, segundo o PSOE, a Deputación de Lugo alcanzará 285.296,96 euros. A formación suma outros 818.403 euros para

actuacións nas estradas das Gulpilleiras, da Tronca ao Tarolo e do cruzamento de Vilapol a Morás. Os socialistas aseguran que, incorporando outras achegas para servizos municipais e para o Servizo de Axuda no Fogar, a contribución provincial a Xove alcanza este ano os 1,66 millóns de euros. Por este motivo, cuestionan as críticas do alcalde, Demetrio Salgueiro, sobre unha suposta marginación do municipio por parte da Deputación e reclaman que recoñeza as xestións realizadas polo PSOE local. A formación pide tamén coñecer o investimento da Xunta en Xove e asegura que continuará exercendo unha oposición centrada na fiscalización do Goberno municipal e na procura de novos investimentos.

Xove pide actuar na Avenida da Deputación e crear unha senda

O alcalde de Xove, Demetrio Salgueiro, mantivo unha reunión coa conselleira de Vivenda e Planificación de Infraestruturas, María Martínez Allegue, para trasladarlle diferentes demandas relacionadas coa mellora das estradas, a mobilidade peonil e a ampliación da oferta de vivenda social no municipio. Entre as principais peticións figura o acondicionamento da Avenida da Deputación e da estrada LU-862 ata O Castelo, onde o Concello detecta diferentes desperfectos no firme. Salgueiro reclamou tamén unha actuación máis inmediata sobre a sinalización horizontal do núcleo urbano, especialmente o repintado dos pasos de peóns e das marcas das zonas de estacionamento, actualmente desgastadas. Estas melloras servirían como medida provisional á espera dun proxecto previsto para o centro de Xove o próximo ano.

Outro dos asuntos abordados foi a creación dunha senda peonil á saída da localidade en dirección a Cervo. O Concello propón prolongar os itinerarios existentes pola marxe esquerda da estrada ata un camiño situado antes da gasolinera. Trátase dunha zona utilizada habitualmente para camiñar e pola que tamén discorre o Camiño do Mar. Actualmente, os peóns deben circular por unha beira-

vía estreita ou por un pequeno sendeiro aberto no monte, polo que o Concello considera necesaria unha alternativa máis segura. Salgueiro solicitou igualmente o acondicionamento da rotonda de acceso a Xove desde Parceiros, a primeira que atopan os vehículos procedentes de Viveiro. En materia de vivenda, o encontro serviu para analizar a rehabilitación das antigas casas dos mestres. O Concello pretende elaborar un proxecto e optar á próxima convocatoria de axudas para reformar catro destes inmo- bles e incorporalos ao parque municipal de alugueiro social. Xove dispón actualmente de sete vivendas municipais destinadas a este fin. Se prospera a actuación prevista, o parque público elevaríase ata os once inmo- bles, ampliando así as alternativas de alugueiro social no municipio.

Tres novos desfibriladores amplían a cobertura sanitaria

O Concello ampliará a súa rede de cardioprotección coa incorporación de tres novos desfibriladores automáticos Mindray, destinados a reforzar a capacidade de resposta ante posibles paradas cardiorespiratorias. Dous dos dispositivos instaláranse de maneira permanente no Salón de Actos Municipal e no Pavillón Municipal. O terceiro integrárase nunha mochila portátil de emerxencias que permitirá dar cobertura ás festas, competicións deportivas, actividades culturais

e outros eventos que se celebren nas diferentes parroquias. A actuación inclúe tamén a adquisición de dúas bolsas de intervención con parches e mascarillas para facilitar unha resposta rápida en situacións de urxencia. Con estes novos equipos, Xove contará cun total de cinco desfibriladores distribuídos en puntos considerados estratéxicos, co obxectivo de reducir os tempos de intervención durante os primeiros minutos dunha emerxencia.

As palilleiras volverán tomar a vila o próximo 3 de outubro

Xove volverá reunir ás persoas afeccionadas ao encaixe de palillos coa celebración do XV Encontro de Palilleiras, que terá lugar o sábado 3 de outubro no Pavillón Municipal de Deportes. A cita chega á súa décima quinta edición como un espazo para compartir técnicas, experiencias e traballos, ao tempo que contribúe á conservación e difusión dunha actividade artesanal cunha longa tradición. A programación desenvolverá-

se en dúas sesións. Pola mañá, o encontro terá lugar entre as 10.30 e as 13.00 horas, mentres que pola tarde as actividades retomaránse ás 16.30 e prolongaranse ata as 19.00 horas. As persoas interesadas poderán inscribirse ata o 30 de setembro. Para formalizar a participación ou solicitar información deberán contactar con Lucía no Concello de Xove, no teléfono 982 59 20 01.

O BNG acusa o alcalde de suspender o pleno para evitar o debate

O BNG de Riotorto denuncia que o alcalde, Clemente Iglesias, suspendeu o pleno ordinario do pasado venres antes de completar a orde do día e sen ofrecer explicacións á Corporación. Segundo os nacionalistas, a decisión impediu defender unha moción sobre desbroces e abastecemento de depósitos e puntos de carga de auga. A portavoz municipal, Vanesa Gómez, acusa o Goberno local de limitar habitualmente o debate plenario e sostén que evita abordar as iniciativas máis incómodas. O BNG relaciona esta situación con outras polémicas, como a instalación de cámaras no ximnasio e no pavillón do colexio ou a denuncia contra traballadoras do SAF que acudiron como público aos plenos. A formación lamenta tamén que a suspensión impedisese formular rogos e preguntas sobre o desbroce das franxas de protección contra incendios e a cesión dun local municipal á Asociación para a Promoción Social dos Ferreiros de Riotorto.

Augaxosa prepara unha nova edición da súa histórica Feira de Gando e Mostra de Razas

A parroquia de Augaxosa, no concello de Riotorto, volverá converterse nun punto de encontro para o sector agrogandeiro e para os amantes das tradicións coa celebración dunha nova edición da Feira de Gando e Mostra de Razas autóctonas, prevista para o vindeiro 12 de setembro. O evento manterá a súa esencia, apostando pola posta en valor do patrimonio rural e das actividades ligadas ao mundo do campo. Ao longo da xornada, os asistentes poderán visitar a exposición de razas autóctonas, asistir a demostracións de oficios tradicionais e percorrer os diferentes

postos de venda instalados no recinto feiral. A programación completárase cun espazo dedicado á comercialización de produtos de alimentación, artigos téxtiles e pezas de artesanía, co obxectivo de ofrecer unha ampla representación da actividade económica e cultural vinculada ao medio rural. A organización anima tamén aos expositores e vendedores interesados a formar parte desta edición, invitándoos a instalar un posto no recinto da feira e contribuír á continuidade dunha celebración que conta cunha longa tradición na comarca.

a pontenova

As Patronais e clases de inglés marcan o inicio de outubro

A Pontenova afrontará o inicio de outubro cunha axenda marcada especialmente polas festas, que se desenvolverán do venres 2 ao luns 5 con catro xornadas de música e actividades. París de Noia, Os Satélites, Salsarena, Orquesta Acordes e Dúo Puma forman parte dun programa que combinará verbenas, sesións vermú, pasarrúas e a tradicional Queima dos Fornos.

O venres 2 abrirá as celebracións París de Noia, encargada de protagonizar a primeira verbenas xunto a DJ Bombardero. A programación continuará o sábado desde as 12.30 horas cun pasarrúas a cargo dun grupo tradicional. Ás 14.00 chegará a sesión vermú coa Orquesta Acordes e DJ Pedro Bermúdez, que volverán actuar pola noite durante a verbenas. Xa de madrugada, ás 1.00 horas, celebrarase a Queima dos Fornos.

O domingo 4 manterá a actividade desde o mediodía cun pasarrúas de Batuk-EO. Ás 14.00 horas será a quenda de Salsarena e DJ Pedro Bermúdez na sesión vermú. A

música continuará pola tarde cun tardeo entre as 18.00 e as 23.00 horas no que actuarán Salsarena e Os Satélites.

As festas chegarán ao seu último día o luns 5, cando o Dúo Puma porá música á sesión vermú que pechará catro xornadas de celebración.

CIT. O mesmo 5 de outubro comezarán tamén as novas clases de inglés organizadas polo Centro de Iniciativas Turísticas (CIT) da Pontenova. As sesións celebraranse todos os luns no Local das Sociedades e estarán abertas a diferentes idades e niveis.

Starters, Movers, Flyers e A2 terán quendas de 17.00 a 18.00 e de 18.00 a 19.00 horas, mentres B1, B2, C1 e C2 asistirán de 19.00 a 20.00 horas. A proposta inclúe preparación para os exames oficiais de Cambridge.

As clases custarán 6 euros por hora para socios e 7 para non socios e contan coa colaboración do Concello.

Carro Tarabelo recupera a memoria das carolas e dos seus baños de mar

A memoria das mulleres que cada setembro viaxaban desde o interior cara á costa para tomar os tradicionais baños de mar protagonizou unha das primeiras iniciativas de Carro Tarabelo, nova asociación cultural da Pontenova.

A entidade organizou un encontro e relatorio dedicado ás coñecidas como carolas e canouras, mulleres que se desprazaban a localidades costeiras para someterse a uns baños aos que popularmente se atribuían beneficios para a saúde.

Para preparar a xornada, Carro Tarabelo realizou unha recollida de testemuños coa colaboración da veciñanza, recompilando recordos, anécdotas e experiencias de nais, avoas, familiares e coñecidas que participaran nestas viaxes.

O encontro permitiu recuperar unha parte da memoria colectiva relacionada cos costumes e coa vida das mulleres da zona,

convertendo relatos transmitidos entre xeracións nunha historia compartida.

A iniciativa serviu tamén para presentar a vocación de Carro Tarabelo de recuperar e divulgar o patrimonio cultural e a memoria popular da Pontenova, evitando que tradicións como esta caian no esquecemento.

Conforto afrontará a mellora de vías cun investimento de preto de 240.000 euros

A Xunta de Goberno da Deputación de Lugo deu luz verde a un acordo co Concello da Pontenova para acometer unha nova actuación destinada á mellora da rede viaria municipal.

A institución provincial sacou a licitación por 239.524 euros os traballos previstos na parroquia de Conforto, que permitirán actuar en diferentes tramos de vías que dan servizo á veciñanza.

O proxecto contempla a renovación do firme, así como o acondicionamento dos sistemas de drenaxe para favorecer a evacuación da auga e contribuír á conservación das estradas.

A intervención busca tamén mellorar as condicións de circulación e incrementar a seguridade viaria nos puntos incluídos na actuación. Unha vez adxudicadas e iniciadas as obras, a empresa responsable contará cun prazo de execución de catro meses para completar os traballos previstos.

lourenzá

A Deputación adxudica a mellora da LU-P-2804

A Deputación de Lugo avanzará na mellora da estrada provincial LU-P-2804, no municipio de Lourenzá, cunha actuación destinada principalmente a renovar a drenaxe e o firme entre Pedrón e A Cazolga.

A Xunta de Goberno provincial adxudicou os traballos á empresa Ovisa Pavimentos y Obras SLU por un importe de 241.745,90 euros. A intervención abrangue un treito de aproximadamente 4,2 quilómetros e contará cun prazo de execución de catro meses.

O proxecto contempla a reapertura e acondicionamento das cunetas para facilitar a evacuación da auga e evitar problemas derivados da acumulación de escorrentías na calzada.

Os traballos incluírán tamén diferentes actuacións para mellorar o estado do firme ao longo do trazado. Finalmente, procederase á reposición da sinalización vertical afectada polas obras, completando así a intervención nesta estrada provincial de Lourenzá.

As mulleres rurais únense para compartir, aprender e crear

Lourenzá conta cun novo espazo de encontro e participación coa Asociación de Mulleres Rurais de Lourenzá, unha entidade que busca favorecer a convivencia, fortalecer os vínculos entre as veciñas e promover actividades coas que compartir experiencias, adquirir novos coñecementos e aproveitar o tempo libre.

Baixo o lema 'Un espazo para nós', a asociación pretende construír unha comunidade activa na que as propias socias teñan un papel protagonista á hora de propoñer e organizar iniciativas. A programación estará aberta a diferentes ámbitos e combinará actividades lúdicas, formativas, culturais e de benestar.

Entre as propostas figuran obradoiros de memoria e benestar destinados a exercitar a mente, así como actividades de arranxos florais nas que traballar a creatividade. A gastronomía tamén terá presenza a través de sesións de cociña e repostería para aprender e intercambiar receitas e truco.

A entidade prevé igualmente organizar merendas e encontros como espazos para conversar e compar-

tir momentos de lecer, ademais de partidas de bingo e outros xogos. A oferta completárase con charlas sobre cuestións de interese para a vida cotiá e diferentes rutas culturais para achegarse ao patrimonio, á historia e ás tradicións da contorna.

Outro dos eixos serán as excursións e saídas, coas que se pretende coñecer novos lugares e favorecer a convivencia entre as participantes. A estas iniciativas sumaranse outras propostas formuladas polas propias socias, xa que a asociación aposta por deseñar a súa actividade de ma-

neira participativa.

A cota anual está fixada en 15 euros. A través destas achegas, xunto coa solicitude de subvencións e axudas, a asociación buscará financiar a organización de actividades, encontros e saídas ao longo do ano.

As persoas interesadas en coñecer máis detalles ou incorporarse á entidade poden contactar coa Asociación de Mulleres Rurais de Lourenzá a través do correo mulleresrurais-lourenza@gmail.com ou dos teléfonos 686 076 412, 626 941 385 e 639 228 217.

Motos, ciclomotores e coches de época volverán darse cita

Lourenzá acollerá os días 3 e 4 de outubro de 2026 a XII Concentración Clásic@s Lourenzá LU Club Vespafaba, unha das citas destacadas dentro da programación da XXXIV Festa da Faba.

O encontro volverá combinar a tradición gastronómica da celebración coa afección polo motor clásico, reunindo durante a fin de semana vehículos que forman parte da historia das estradas. A concentración contará coa presenza de motos clásicas, ciclomotores antigos e coches de época, convertendo Lourenzá nun punto de encontro para propietarios, coleccionistas e afeccionados. A organización correrá a cargo do club Clásic@s Lourenzá, coa colaboración do Concello de Lourenzá e da Vicepresidencia da Deputación de Lugo.

As persoas interesadas en participar ou solicitar información poderán contactar cos coordinadores habilitados pola organización. Ademais, as novidades sobre inscricións, itinerarios e desenvolvemento da concentración difundiránse a través das redes sociais do colectivo Vespafaba & clásicos Lourenzá LU.

EN BREVE

MOSTRA. A Casa da Cultura incorpora á súa programación unha exposición dedicada á obra pictórica de Nerea Fernández Pazos, unha creadora do municipio que amosa ao público unha selección dos seus traballos. A mostra permanecerá aberta ata o 15 de setembro, ofrecendo así varias semanas para achegarse ás creacións da artista. En concreto, a exposición estará accesible de 10.00 a 14.00 horas e de 19.00 a 21.00 horas, facilitando a asistencia tanto durante a mañá como ao final da tarde. A iniciativa supón, ademais, unha oportunidade para dar visibilidade ao talento artístico local e achegar a creación pictórica ao público a través dun dos principais espazos culturais do municipio.

COMPETENCIAS. A Aula CeMIT acollerá o vindeiro 7 de outubro unha das probas libres para obter a Certificación Galega de Competencias Dixitais (ComDix) de nivel intermedio. O exame celebrárase ás 16.30 horas na Aula CeMIT, situada na Casa da Cultura. A convocatoria ofrece a posibilidade de acreditar oficialmente os coñecementos e capacidades no uso das tecnoloxías dixitais mediante a certificación ComDix de nivel intermedio. As persoas que necesiten resolver dúbidas ou ampliar a información sobre a convocatoria poden contactar coa Aula CeMIT do Vicedo no teléfono 982 590 195 ou a través do correo electrónico cemit.ovicedo@xunta.gal.

O Vicedo mellora camiños e actúa en 65 hectáreas para previr incendios

O Vicedo acomete diferentes actuacións destinadas á mellora da rede municipal de camiños e á prevención dos incendios forestais, con intervencións repartidas por varias parroquias do municipio. No ámbito viario, executáronse traballos de acondicionamento nas parroquias de Negradas, Suegos, San Román do Val e Cabanas, concretamente nos lugares de Creximil, Mosteiros, Salgueiros, Fradería, O Pereiro, O Pazo e Tralaveiga. As actuacións foron cofinanciadas polo Concello do Vicedo e pola Deputación de Lugo con cargo ao Plan Deputación de Cooperación cos Concellos 2025. A estas melloras súmanse os labores desenvolvidos durante 2026 ao abeiro do convenio para a pre-

vencción e defensa contra os incendios forestais correspondente ao período 2025-2026. O programa contempla tratamentos preventivos mecanizados en 65,02 hectáreas distribuídas entre O Vicedo, Negradas, San Román, Suegos, Riobarba, Mosende e Cabanas. Os traballos realízanse en vías e camiños forestais, áreas cortalumes, faixas municipais de xestión da biomasa e zonas de servidume. A maior superficie corresponde a Riobarba, con 14,36 hectáreas, seguida de Negradas, con 11,83, e Cabanas, con 11,78. A axuda destinada aos tratamentos mecanizados ascende a 350 euros por hectárea, ata un máximo de 70, e está cofinanciada nun 80 % polo fondo europeo Feader.

A veciñanza mantén a presión para conseguir dous médicos de familia

Veciños e veciñas do Vicedo volveron concentrarse para reclamar melloras na atención sanitaria e, especialmente, que o centro de saúde conte de maneira permanente con dous médicos de familia. As mobilizacións comezaron en novembro de 2023 e desde entón celébranse periodicamente o último domingo de cada mes. A principal demanda continúa sendo cubrir de forma estable a praza vacante e evitar que o funcionamento do servizo dependa das substitucións. Segundo explican os residentes, actualmente o ambulatorio dispón dun único facultativo fixo, unha dotación que consideran insuficiente para atender as ne-

cesidades do municipio. A situación complica especialmente durante o verán e cando é necesario cubrir vacacións, días libres ou outras ausencias do profesional titular. Os participantes advirten das dificultades para atopar persoal especializado que realice estas substitucións e consideran que esta situación afecta á continuidade da asistencia. Por este motivo, insisten en que a solución pasa por dispoñer de dous profesionais de medicina de familia de maneira permanente. Case tres anos despois do inicio das protestas, a veciñanza mantén así unha reivindicación que xa se converteu nunha cita habitual no municipio.

O Teatro das Cortes recibe o Premio Son d'aldea pola súa aposta pola cultura no rural

O Teatro das Cortes, situado no lugar do Xestoso, na parroquia de Cabanas, no Vicedo, recibirá o Premio Son d'Aldea na décima quinta edición desta iniciativa cultural, que se celebra no concello de Palas de Rei e está dedicada á defensa da vida nas aldeas, á recuperación da memoria e á dignificación do rural. O xurado da Asociación Cultural Son d'Aldea decidiu recoñecer nesta ocasión o proxecto mariñán pola súa contribución á dinamización cultural do rural. A entrega terá lugar o sábado 5 de setembro, ás 17.00 horas, no campo da festa de Santiago de Albá, dentro dunha xornada que incluírá tamén un itinerario teatral por San Miguel de Coence, xogos populares e actuacións musicais. O Teatro das Cortes naceu da transformación dunha antiga corte de vacas nun singular espazo dedi-

cado á cultura. As súas instalacións acollen representacións teatrais, concertos, exposicións, actividades formativas e encontros para públicos de diferentes idades, convertendo un pequeno núcleo rural nun punto de encontro cultural na Mariña. Un dos sinais de identidade do proxecto é tamén a defensa da lingua galega, empregada como vehículo habitual de comunicación, creación artística, lecer e relación entre xeracións. O recoñecemento de Son d'Aldea conecta así dúas iniciativas que comparten a reivindicación do rural como un espazo vivo e capaz de xerar actividade cultural. O certame de Palas de Rei chega este ano á súa décima quinta edición cun programa que combina reflexión, teatro, gastronomía, xogos tradicionais e música.

Miou gañará iluminación na calzada e nos accesos ás vivendas

O Concello de Vegadeo prevé mellorar o alumado público no núcleo de Miou para solucionar a falta de iluminación detectada nun tramo dun dos seus viarios. A actuación responde ás peticións trasladadas por veciños e usuarios ante a escasa visibilidade existente na zona. Tras unha inspección dos servizos técnicos municipais, comprobouse que a actual distribución das luminarias provoca un reparto desigual da luz, cun tramo insuficientemente iluminado e outro no que se produce un solapamento entre farois. Como solución, o informe técnico propón trasladar unha das luminarias a un poste da compañía eléctrica situado na mesma parcela, a uns vinte metros da súa posición actual. O cambio permitirá mellorar a ilu-

minación tanto da calzada como dos accesos a varias vivendas que actualmente permanecen nunha zona de sombra. A intervención tamén reducirá o impacto visual ao eliminar a proximidade entre dous postes e o cruzamento de cables existente na actualidade.

Os traballos non suporán ningún custo para as arcas municipais, xa que serán executados pola compañía eléctrica coincidindo coas tarefas de mantemento previstas na zona. A actuación permitirá así mellorar a seguridade viaria e ofrecer un servizo de alumado máis uniforme e eficiente en Miou.

O PAI regresa a Trabada para facilitar a conciliación familiar

O Concello de Trabada recupera o Punto de Atención á Infancia (PAI), un servizo destinado a facilitar a conciliación das familias con menores de entre tres meses e tres anos. A reapertura permitirá ampliar os recursos municipais para o coidado dos máis pequenos e chega nun ano no que se rexistraron varios nacementos no municipio.

O prazo para solicitar praza permanecerá aberto do 18 ao 31 de agosto nas oficinas municipais, mentres que o inicio da actividade está previsto para mediados de setembro. O PAI funcionará de luns a venres, entre as 8.00 e as 16.00 horas, e será totalmente gratuíto para as familias usuarias. O alcalde, Rubén García, destaca que a recuperación do servizo é resultado do traballo realizado durante os últimos meses e subliña a súa importancia para as familias do rural. Segundo o goberno local, os novos nacementos reforzan a necesidade de contar con recursos públicos que permitan compatibilizar a vida laboral e familiar e faciliten que as familias poidan

desenvolver o seu proxecto de vida en Trabada.

O Punto de Atención á Infancia incorporárase á rede de programas municipais de conciliación que funcionan ao longo do ano. Entre eles figuran Madrugadores e Ludiseráns, ademais dos campamentos de verán e Nadal e outras actividades destinadas ás familias. García sinala que o Concello realizou “un esforzo moi importante” para recuperar o PAI e integralo no conxunto de medidas de con-

ciliación existentes.

Co regreso deste recurso, o goberno municipal busca tamén reforzar os servizos públicos de proximidade como ferramenta para fixar poboación. O Concello considera que contar con alternativas para o coidado e a atención dos menores resulta fundamental para favorecer que as familias permanezan no municipio, poidan criar os seus fillos e desenvolver o seu futuro en Trabada.

O PP provincial rexeita a suba das tarifas dos centro de maiores

O PP critica a subida das tarifas no Centro de Atención a Maiores (CAM) de Trabada tras reunirse con familiares de persoas usuarias. Segundo os datos facilitados pola formación, algunhas mensualidades experimentaron incrementos de ata 810 euros. Os populares aseguran que a recadación mensual do centro pasou de 46.897,19 euros en xuño a 56.981,34 euros en xullo, unha diferenza superior aos 10.000 euros.

Segundo o PP, no caso dalgúns residentes dependentes a tarifa aumentou de 1.390 a 2.200 euros mensuais, mentres que para determinados usuarios autónomos pasou de 1.080 a 1.750 euros, o que supón 670 euros máis. A formación asegura que existe “profundo malestar” entre as familias e considera os incrementos “inasumibles e desmedidos”. Por este motivo, reclama revisar o sistema de prezos e establecer unhas tarifas que teñan en conta a capacidade económica das persoas residentes no CAM de Trabada.

Os Populares cuestionan que se gaste 50.000 euros en mover uns metros a pista de pádel

O PP cuestiona a planificación do goberno municipal no antigo campo de fútbol e critica que se destinen 50.000 euros a trasladar unha pista de pádel construída anteriormente cun investimento próximo aos 40.000 euros.

Segundo os populares, a instalación deportiva foi executada mediante un convenio coa Deputación de Lugo. Posteriormente, o Concello conseguiu 30.000 euros da Administración autonómica para crear unha área de autocaravanas no mesmo espazo. O PP sostén que a falta de superficie obrigará agora a mover a pista uns

dez metros, para o que se recorreu a outro convenio coa Deputación por 50.000 euros.

A formación cualifica a situación como un exemplo de “mala planificación e derroche de diñeiro público” e considera que debería terse previsto desde o inicio a distribución das instalacións.

O PP asegura que non se opón á área de autocaravanas nin aos novos investimentos, pero reclama que os proxectos se deseñen de forma coordinada para evitar gastos adicionais e aproveitar mellor os recursos públicos.

A parroquia de Vidal recupera un novo espazo para actividades e aparcadoiro

A parroquia de Vidal conta desde agora cun novo espazo acondicionado para uso da veciñanza, froito da colaboración entre os propios residentes, o Concello e o equipo de limpeza da Deputación de Lugo. A actuación permite recuperar unha zona que poderá destinarse a diferentes necesidades e iniciativas que se desenvolvan na localidade.

Entre os principais usos previstos atópase o de aparcadoiro durante a celebración de festas e outros eventos, aínda que o espazo tamén quedará dispoñible para acoller futuras actividades da parroquia.

O alcalde de Trabada, Rubén García, destacou a implicación veciñal para sacar adiante os traballos e agradeceu especialmente a colaboración de Iago e

Enrique, ademais do labor realizado polo persoal municipal e polo equipo de limpeza da institución provincial.

“Este novo espazo é un exemplo do que podemos conseguir cando existe colaboración entre a veciñanza e as administracións”, sinalou o rexedor, quen incidiu en que a zona recuperada será de utilidade tanto durante as festas como noutras propostas que se organicen en Vidal.

A posta a disposición do novo espazo coincidiu coa celebración das Festas de San Bartolomé.

O Goberno local subliña que a cooperación entre administracións e veciñanza permite recuperar e mellorar espazos nas diferentes parroquias para destinalos ao uso da cidadanía.

Melloran os accesos ao local social de Fórnea para facelos máis seguros e accesibles

O Concello de Trabada iniciou unha actuación na parroquia de Fórnea para mellorar os accesos á antiga escola, un inmovble empregado actualmente como local social. O proxecto busca aumentar a seguridade e a accesibilidade da contorna e facilitar o uso do equipamento pola veciñanza.

Os traballos contemplan a retirada da antiga varanda, que se atopaba deteriorada, e a instalación dunha nova. Ademais, amplíase a superficie pública situada nas inmediacións do edificio e formígonáronse tanto esta zona como o acceso ao local.

A intervención execútase mediante un convenio coa Deputa-

ción de Lugo para a mellora de espazos e instalacións públicas. O alcalde, Rubén García, destacou que o obxectivo é proporcionar á veciñanza un acceso “máis seguro, cómodo e axeitado”.

Esta actuación súmase a outras realizadas recentemente en Fórnea, como a renovación do parque infantil, onde se substituíron elementos de xogo e se mellorou o pavimento.

O Goberno municipal avanza que continuará impulsando novos proxectos tanto nesta parroquia como noutros puntos do municipio para acondicionar espazos públicos e equipamentos destinados ao uso veciñal.

O Compás do Río Ouro abre a súa Escola de Música para todas as idades

A Asociación Cultural O Compás do Río Ouro pon en marcha a súa Escola de Música cunha oferta dirixida a persoas de todas as idades, desde nenos e nenas a partir dos 4 anos ata adultos interesados en iniciarse ou continuar coa súa formación musical.

Baixo o lema “A música medra connosco. Vive, sente e comparte!”, a iniciativa busca combinar a aprendizaxe coa convivencia e achegar a música a diferentes xeracións.

A escola ofrecerá formación en diversos instrumentos, entre eles vento e percusión, saxofón, violín e piano, con alternativas adaptadas aos intereses do alumnado. Ademais, non será necesario contar cun instrumento propio para comezar, xa que a asociación dispón de material para facilitar os primeiros pasos das persoas interesadas.

O proxecto dá continuidade ao traballo desenvolvido por O Compás do Río Ouro arredor da música. Para solicitar información ou incorporarse á escola pódese contactar no teléfono 674 03 80 03 ou no correo asociacioncompasorioouro@gmail.com.

O BNG reclama que se reparen as pistas e controlen as cortas de madeira

O BNG do Valadouro levará ao próximo pleno municipal unha moción para reclamar ao goberno local do PP a reparación das pistas e camiños deteriorados e a aplicación da ordenanza que regula as actividades de extracción de madeira e reforestación.

A formación lembra que a normativa foi modificada por unanimidade o pasado marzo para establecer responsabilidades ás empresas forestais, infraccións e sancións, ademais dunha fianza destinada a responder polos posibles danos ocasionados nos viais municipais.

O portavoz nacionalista, Eduardo Chao, critica que seis meses despois estas medidas non se estean

aplicando suficientemente e reclama un maior control das actividades forestais.

Entre os puntos sinalados polo BNG figura a pista entre Pedrouzos e Chaíño, cuxo estado, segundo Chao, continúa empeorando. A formación tamén chama a atención sobre o vial que parte de Villares e sobre a estrada entre Teixeda e Coutemil, que continúa soportando o paso de maquinaria pesada e camións.

Os nacionalistas consideran que o Concello dispón agora de ferramentas para reclamar responsabilidades e esixir a reparación dos danos provocados durante os traballos forestais.

O PSOE cuestiona o uso da praza de Santa María antes da entrega definitiva das obras

As obras de humanización da praza de Santa María centraron parte do último pleno do Valadouro. O PSOE preguntou ao alcalde, José Manuel Lamela, pola situación da actuación e polo uso do espazo para as festas de Ferreira, celebradas cando os traballos aínda non estaban completamente rematados.

Lamela explicou que a obra non fora entregada pola Administración autonómica, pero que o Concello dispoñía dun documento asinado polo director de obra e polo técnico de seguridade e saúde da empresa que autorizaba a cesión provisional da praza durante as celebracións. Para os festexos instalouse unha carpa no espazo, xa retirada unha vez concluída a programación.

A intervención afecta a 1.141 me-

tros cadrados da zona leste e inclúe renovación do pavimento, eliminación de desniveis, novas beirarrúas, alumeados, mobiliario, xardineiras, substitución da varanda e limpeza do cruceiro. Os traballos foron adjudicados por preto de 187.000 euros, cunha achega autonómica superior aos 130.000.

O NOME DO PASEO, PENDENTE. O pleno abordou tamén a denominación do paseo fluvial de Ferreira. A Alcaldía propuxo “Paseo dos Músicos do Val”, mentres o BNG recuperou unha iniciativa de 2015 para homenaxear a Xosé Vizoso Vizoso, “O mestre do Condado”. Finalmente, a Corporación deixou o asunto sobre a mesa para revisar os antecedentes e estudar ambos os recoñecementos.

Ourol converterase no epicentro da cultura tradicional coas IV Xornadas Etnográficas

Ourol acollerá os días 26 e 27 de setembro a cuarta edición das Xornadas Etnográficas da Mariña (XEAM), unha iniciativa dedicada á divulgación e conservación do patrimonio, a memoria e as tradicións da comarca.

Tras celebrarse anteriormente en Ribadeo, Xove e Barreiros, a cita chegará por primeira vez ao interior da Mariña, reforzando o seu carácter itinerante e a vontade de amosar a diversidade cultural do territorio.

As xornadas buscan crear espazos para compartir e transmitir a memoria colectiva, os antigos oficios, a música popular e outras manifestacións ligadas á identidade mariñá. Ao mesmo tempo, pretenden favorecer que estes coñecementos cheguen ás

novas xeracións e contribuír á continuidade das tradicións.

As edicións anteriores combinaron faladoiros, exposicións, mostras etnográficas, concertos e foliadas, reunindo especialistas, colectivos e veciñanza interesada na conservación do patrimonio material e inmaterial.

A cuarta edición manterá esta filosofía, mesturando divulgación, convivencia e celebración da cultura popular. A programación completa para as dúas xornadas darase a coñecer proximamente. Coa elección de Ourol, as XEAM poñerán especialmente o foco no patrimonio dos municipios do interior e continuarán consolidándose como un punto de encontro arredor da cultura e da identidade da Mariña.

Melloran a mobilidade entre Bravos, Foxo e San Pantaleón

A Deputación iniciou os traballos de acondicionamento dun treito da estrada provincial LU-P-3807, que comunica as parroquias de Bravos e San Pantaleón pasando por Foxo. A actuación conta cun investimento próximo aos 110.000 euros e abrangue algo máis de tres quilómetros.

As obras desenvolveranse concretamente entre os puntos quilométricos 6,510 e 9,543. O proxecto contempla a reapertura das cunetas, a reparación dos danos existentes na calzada e a posterior repavimentación do tramo para mellorar as condicións do firme.

A empresa CARFERLO S.L.U. é a encargada de executar unha intervención coa que a institución provincial pretende reforzar a seguridade e facilitar a circulación por unha estrada empregada ha-

bitualmente pola veciñanza do municipio.

Esta actuación en Ourol enmárcase no programa de conservación e mellora da rede provincial de estradas que desenvolve a Deputación de Lugo. No que vai de ano, a institución leva destinados máis de 7 millóns de euros á execución

de obras nas vías provinciais, dentro dun orzamento global de 12 millóns reservado para este ámbito.

A estes fondos súmanse preto de 1,5 millóns de euros destinados á renovación do Parque Móvil provincial e outros 2,4 millóns para o servizo de desbroces.

Santa Cruz, unha asociación para manter viva a convivencia

A asociación, nacida en 1982, inicia unha nova etapa cunha directiva renovada, arredor de 90 socios e o reto de combater o envellecemento e a soidade a través da cultura, as tradicións e a participación veciñal

Por Ana Somoza.

Máis de catro décadas despois da súa creación, a Asociación Santa Cruz do Valadouro continúa traballando coa mesma idea que impulsou os seus primeiros pasos: unir a veciñanza e contribuír a manter viva a parroquia. A entidade naceu en 1982 da iniciativa dun grupo de amigos e veciños que decidiron organizarse para dinamizar Santa Cruz e fomentar a participación. Desde aquela sucedéronse diferentes directivas e numerosas persoas entregaron parte do seu tempo a un proxecto colectivo que agora afronta unha nova etapa.

A actual directiva reivindica precisamente ese legado. Lembra con especial agarimo a quen traballou anteriormente pola asociación, incluídas persoas que xa faleceron, pero cuxo “compromiso, ilusión e todo o que fixeron pola parroquia” continúa presente. O obxectivo é recoller esa herdanza e seguir facendo de Santa Cruz “un lugar de encontro e convivencia para todos”.

ASOCIACIÓN. A entidade foi creada para “defender os intereses lexítimos da parroquia” e promover o desenvolvemento humano, cultural e social dos seus habitantes. Máis de corenta anos despois, esa filosofía segue marcando o seu traballo, agora nun contexto rural no que xerar espazos de encontro resulta especialmente importante.

A nova etapa está atopando unha resposta positiva. A asociación conta con arredor de 90 socios e nos últimos meses incorporáronse novos membros, unha evolución que a directiva recibe con satisfacción. O equipo responsable está integrado por oito persoas e combina a experiencia de membros que xa estiveran vinculados á xestión da entidade coa incorporación de xente nova. Ademais, dispoñen dun grupo de socios e voluntarios que colaboran cando é necesario.

Ese apoio resulta imprescindible para manter unha programación coa que pretenden afrontar unha realidade que preocupa especialmente á asociación: o progresivo envellecemento da poboación e o risco de illamento. Desde a entidade consideran que a sociedade é “cada vez máis individualista” e, nunha parroquia cunha elevada presenza de persoas maiores, entenden que recuperar os encontros veciñais pode axudar a reforzar os vínculos.

CONVIVENCIA. Con esa filosofía recuperáronse celebracións que deixa-

ran de realizarse, entre elas o magosto, a comida de Entroido, as festas patronais ou a tradicional comida do Carballo. Non se trata unicamente de recuperar citas do calendario, senón de introducir propostas que lles acheguen novos contidos e favorezan a participación de diferentes xeracións.

No magosto, por exemplo, á cea de xabaril e ás castañas sumáronse os contacontos Lionel Rexes e Xesús Pisón, que achegaron historias recollidas en Contos do Valadouro. A intención era combinar convivencia e divulgación do patrimonio cultural da comarca. No Entroido incorpo-

As actividades buscan chegar a todas as idades. A maioría da poboación da parroquia é maior, pero a asociación insiste en deseñar propostas nas que teñan cabida desde os nenos ata as persoas de máis idade. “O noso obxectivo é que sexan sempre encontros interxeracionais”, explican.

PATRIMONIO. Outra das liñas de traballo céntrase na conservación da memoria de Santa Cruz. A entidade prepara unha exposición fotográfica sobre a historia da parroquia coa colaboración dos propios veciños, aos que se lles pide que acheguen fotografías antigas e lembranzas. A

rouse un concurso de disfraces e na comida do Carballo recuperáronse xogos tradicionais, iniciativas que, segundo a entidade, tiveron “unha excelente acollida”.

Tamén están funcionando as rutas de sendeirismo dos domingos por Santa Cruz e parroquias próximas. Estas saídas permiten fomentar a actividade física ao tempo que se coñece o patrimonio natural, histórico e cultural da contorna. En setembro, ademais, está prevista a participación no programa da Deputación de Lugo Coñece a túa provincia, cunha excursión destinada a socios e familiares.

mostra completarse cunha mesa redonda e pretende evitar que parte desa memoria colectiva desapareza co paso do tempo.

A actividade da asociación vai, con todo, máis alá da programación cultural. A directiva está traballando na posta ao día do monte comunal e da súa plantación forestal para mellorar a xestión e contribuír á prevención de incendios. Ao mesmo tempo, está regularizando asuntos administrativos que levaban anos pendentes e tramitando subvencións destinadas a actuacións en infraestruturas como pistas, a muralla da igrexa, o castro ou a antiga escola.

Para desenvolver este traballo, a entidade considera imprescindible colaborar con outros colectivos. A actual directiva leva apenas un ano á fronte da asociación, pero xa mantén relación con entidades como Frexulfe, Alaxe ou Lagoa. A intención é ampliar esas alianzas porque consideran que “traballar de maneira conxunta supón sempre un beneficio mutuo, sobre todo no ámbito rural”.

RECURSOS. A falta de financiamento estable constitúe precisamente unha das principais dificultades. As cotas dos socios non permiten sufragar todos os proxectos e a asociación procura concorrer ás convocatorias

“Queremos consolidar un punto de encontro estable que axude a combater a soidade non desexada”

de subvencións que se adaptan ás súas necesidades. Nas comidas e celebracións, os participantes tamén asumen unha parte do custo, cunha

“Participar nunha actividade, achegar unha idea ou compartir unha conversa xa suma”

tarifa reducida para os asociados. Desde Santa Cruz consideran que o asociacionismo exerce un papel esencial na supervivencia social e cultural das parroquias e reclaman máis recursos para desenvolver esa función. Aseguran atopar disposición do Concello cando precisan material ou apoio loxístico, aínda que no ámbito económico botan en falta unha maior implicación e reivindican que as asociacións veciñais sexan tidas en conta á hora de elaborar os orzamentos.

A entidade sinala que o apoio institucional continúa sendo limitado e destaca á Deputación de Lugo como a administración da que recibiu unha maior colaboración, tanto para as festas patronais como para mellorar

infraestruturas. “O tecido asociativo é o verdadeiro motor cultural e social das parroquias”, sosteñen, pero para manter esa actividade consideran necesarios máis medios materiais e económicos.

FUTURO. O demográfico e o financeiro aparecen así como os dous grandes retos. O envellecemento obriga a pensar en actividades accesibles que eviten que as persoas queden illadas, mentres que a dependencia das subvencións dificulta dar continuidade a proxectos de maior envergadura. A asociación aspira por iso a conseguir unha estrutura máis sólida e avanzar cara a un modelo que non dependa exclusivamente de axudas puntuais.

Entre os próximos proxectos, ademais da exposición sobre a memoria da parroquia, figuran novas iniciativas relacionadas cos hábitos de vida saudables e coa expresión artística. A finalidade última é consolidar “un punto de encontro estable” que contribúa a combater a soidade non desexada, favorecer o enriquecemento cultural e defender os intereses dos veciños.

A boa resposta obtida anima á directiva a continuar. Incluso hai propostas que a propia veciñanza reclama recuperar, como o Día da Tortilla Xigante, unha actividade organizada polas primeiras directivas da que aínda se conservan vídeos. A asociación non descarta retomala para reivindicar novamente “ese espírito de convivencia e unión que sempre caracterizou á nosa parroquia”.

A medio e longo prazo, Santa Cruz fixa tres prioridades: “a sustentabilidade financeira, o relevo xeracional e a cohesión social”. Quere converterse nun referente de envellecemento activo e dinamización cultural no Valadouro, estreitar a colaboración con outros colectivos e, especialmente, conseguir que as novas xeracións se impliquen e asuman progresivamente un maior protagonismo.

A mensaxe final da directiva resume a filosofía coa que afronta esta etapa: “Esta asociación é de todos e para todos”. Non importa a idade nin o tempo dispoñible, porque consideran que participar nunha actividade, achegar unha idea ou compartir unha conversa xa contribúe a fortalecer a comunidade. “Santa Cruz foise construindo entre todos”, lembran, antes de condensar o seu obxectivo nunha última idea: “Porque unha parroquia viva faina a súa xente”.

Veciños cuestionan o estado dos ríos tras a colocación de novos paneis informativos

A instalación de novos paneis sobre o risco de inundación en Mondoñedo contrasta, segundo denuncian veciños, co estado dalgúns tramos dos ríos do municipio. As queixas céntranse especialmente no percorrido entre Muíños e San Lázaro, onde advirten dunha importante presenza de maleza no leito.

“Moito cartel con información, pero esta é a situación dalgúns ríos en Mondoñedo”, sinalan os veciños, que reclaman maior atención á limpeza e ao mantemento. Segundo aseguran, a presenza de vexetación aumenta río arriba.

As críticas coinciden coa colocación de 12 novos paneis en puntos identificados como zonas de risco. A sinalización informa dos perigos asociados aos episodios de precipitacións intensas e ofrece recomendacións sobre como actuar ante unha eventual inundación.

ELEVADO RISCO. O río Masma ao seu paso por Mondoñedo figura no grupo IV do Plan de Xestión

do Risco de Inundación (PXRI) da Demarcación Hidrográfica Galicia-Costa, categoría na que se inclúen áreas fluviais cunha elevada perigosidade e risco ante posibles desbordamentos.

Os carteis forman parte do Plan estratéxico de divulgación das áreas de risco potencial significativo de inundación (Pedarpsi). A actuación foi executada pola Consellería de Medio Ambiente e Cambio Climático a través de Augas de Galicia cun investimento de 4.635 euros.

Os veciños consideran, con todo, que as medidas informativas deben ir acompañadas dunha atención adecuada ao estado dos cursos fluviais. Por este motivo, poñen como exemplo o tramo entre Muíños e San Lázaro e reclaman actuacións de mantemento.

As demandas abren así o debate entre as medidas de prevención e información fronte ás inundacións e o estado dos ríos nun municipio con áreas especialmente sensibles ante posibles desbordamentos.

Os Remedios contarán con tres días de música e tradición

Mondoñedo celebrará do 12 ao 14 de setembro as súas Festas Patronais na honra da Virxe dos Remedios, unha das citas tradicionais do calendario local. Durante tres xornadas, a programación combinará as celebracións relixiosas con música, verbenas e actividades de carácter popular.

O programa arrancará o sábado 12 de setembro cunha xornada na que a Orquestra Miramar será unha das grandes protagonistas, encargándose tanto da sesión vermú como da verbena. Ese mesmo día desenvolverase tamén a décimo cuarta edición dos Cantos de Taberna, unha proposta que volverá levar a música e o ambiente festivo a diferentes espazos da cidade.

O domingo 13 estará marcado polos actos na honra da Virxe dos Remedios. Celebrarase a tradicional misa de ofrenda, que nesta ocasión correrá a cargo da alcaldesa de Vilalba, seguida da procesión. A música continuará cun concerto da Banda de Música de Vilalba.

A parte máis festiva da xornada dominical terá como protagonista á Orquestra Salsarena, que actuará tanto na sesión vermú como na verbena.

As celebracións chegarán ao seu último día o 14 de setembro coa misa de confrades. A programación completárase cunha sesión vermú a cargo de Suavecito e coa celebración do Día do Neno, reservando así un espazo para o público infantil.

Mondoñedo acollerá un curso sobre xestión forestal sostible e prevención de incendios

Mondoñedo acollerá en setembro un curso de sensibilización sobre xestión forestal sostible orientado á prevención dos incendios forestais. A actividade formativa terá lugar no IES San Rosendo A Granxa e desenvolverase durante tres xornadas.

O curso celebrarase os días 14, 15 e 16 de setembro. As dúas primeiras xornadas contarán cun horario de 9.00 a 14.00 e de 15.00 a 18.00 horas, mentres que o último día, o mércores 16, a actividade se desenvolverá unicamente en horario de mañá.

A proposta busca achegar coñecementos e sensibilizar sobre a

importancia dunha xestión sostible dos espazos forestais como ferramenta para reducir o risco e contribuír á prevención dos lumes.

As persoas interesadas en participar deberán presentar a preinscrición a través da Oficina Virtual do Medio Rural, no apartado correspondente ás accións formativas.

A formación súmase así ás iniciativas destinadas a promover unha maior concienciación arredor do coidado do monte, incidindo na prevención como unha das ferramentas fundamentais para protexer o territorio fronte aos incendios forestais.

Os Cantos de Taberna volverán encher de música as rúas

A música tradicional volverá encher Mondoñedo o sábado 12 de setembro coa XIV Xuntanza de Cantos de Taberna, unha cita que ofrecerá actividades desde o mediodía ata a noite e terá na Praza do Concello un dos seus principais escenarios.

A programación comezará ás 14.00 horas cunha sesión vermú de A Requinta de Lampai. Pola tarde, ás 17.30, celebrarase un obradoiro gratuito de iniciación ao baile tradicional, aberto a todas as persoas interesadas.

Ás 20.00 horas chegará un dos momentos principais da xornada cos Cantos de Taberna. Os grupos participantes percorreren diferentes bares da localidade, recuperando esta tradición vinculada á música e á convivencia nos establecementos.

Tras o percorrido, ás 22.30 horas ofreceranse pinchos aos grupos e, ás 23.30, unha foliada aberta pechará a celebración.

A inscrición para participar nos Cantos de Taberna continúa aberta. Os grupos interesados poden anotarse ou solicitar máis información no teléfono 605 582 624.

alfoz do castrodouro

O Castelo de Castrodouro acollerá unha xincana con probas de ‘escape’

A contorna do Castelo de Castrodouro, en Alfoz, acollerá o 11 de setembro unha xincana da creatividade que combinará enxeño, diversión e traballo en equipo. A actividade desenvolverase entre as 19.00 e as 21.00 horas con probas inspiradas nos escape room e diferentes retos creativos.

A proposta está dirixida a maiores de 13 anos e contará cun máximo de cinco equipos de seis integrantes, ata completar 30 prazas. Cada grupo deberá incluír polo menos unha persoa adulta responsable e recoméndase realizar a inscrición cos equipos xa formados.

A iniciativa busca ofrecer unha alternativa de lecer na que a cooperación e a resolución de enigmas serán fundamentais. A información e a documentación están dispoñibles na web do Concello de Alfoz.

Alfoz reclama investimentos para mellorar estradas e equipamentos públicos

O Concello de Alfoz trasladou á Administración autonómica varias actuacións que considera prioritarias para mellorar estradas, espazos públicos e instalacións educativas.

As demandas foron abordadas nunha reunión da alcaldesa, Efigenia Maseda, e membros do goberno local co delegado territorial en Lugo, Alfonso Villares.

Entre as principais peticións figura a mellora da estrada LU-160, especialmente na contorna da Seara, onde o Concello advirte do deterioro do firme nun cruzamento utilizado para acceder ao centro de saúde, ao colexio, aos comercios e ás dependencias municipais. Tamén reclama actuacións na área da Pontenova, tanto na calzada como no acceso e no aparcadoiro de titularidade autonómica.

O goberno local solicita ademais

continuar a senda peonil Reirado-Valadouro, respaldada por unanimidade no Parlamento galego en 2024, e humanizar o tramo entre Vilaúde e A Seara, coa renovación das beirarrúas e a separación das augas pluviais.

As demandas inclúen igualmente o acondicionamento da área recreativa da Pontenova e labores de limpeza nesta construción do século XVIII.

No ámbito educativo, Alfoz propón renovar as ventás de varias escolas unitarias e do CEIP Plurilingüe Castro de Ouro, así como rehabilitar as antigas vivendas dos mestres da escola de Mor.

Maseda valorou positivamente o encontro e confiou en que a colaboración entre administracións permita concretar investimentos para atender estas necesidades do municipio.

DEPUTACIÓN

Carmela López fai balance: 11 millóns en mobilidade e 5 en convenios

A presidenta da Deputación de Lugo, Carmela López, fixo balance dos seus primeiros sete meses á fronte da institución provincial, un período que definiu como “moi intenso, de moito traballo e tamén de aprendizaxe” e no que destacou unha forma de gobernar baseada na proximidade, o diálogo, a capacidade de decisión e a presenza directa no territorio.

“Hai sete meses, no meu discurso de investidura falei de diálogo, de proximidade, de estabilidade e de compromiso. Hoxe quero facer un primeiro balance de como estamos convertendo estas palabras en feitos”, sinalou.

Carmela López destacou especialmente o contacto directo cos concellos. Nestes sete meses mantivo 59 reunións con alcaldes e alcaldesas, preto do 90% dos responsables municipais da provincia, e con todos aqueles que solicitaron unha reunión.

“Eu non quero unha Presidencia encerrada nun despacho. Quero ser unha Presidenta accesible e próxima, que vai ao territorio. Para coñecer a provincia hai que pisala”, afirmou. A Presidenta subliñou que

as visitas que leva feitas polo territorio non responden a unha finalidade formal, senón á vontade de coñecer directamente os problemas e buscar solucións. “Non vou aos sitios a sacar unha foto. Hai un motivo e un traballo que facer en cada visita”, explicou. No ámbito da mobilidade, a Deputación conta este ano con máis de 12 millóns de euros para obras de mellora da rede viaria, dos que xa se executaron máis de 7 millóns, arredor do 61%. A esta contía súmanse preto de 1,5 millóns para renovar o

Parque Móbil e 2,4 millóns para o servizo de desbroces.

Destacou a presidenta ademais que máis do 53% do orzamento consignado para obras corresponde a actuacións en concellos gobernados polo Partido Popular. “Se unha estrada necesita unha actuación, o que me preocupa é solucionar o problema, non a cor política da alcaldesa ou do alcalde”, afirmou.

E no ámbito da cooperación municipal, a Deputación mobilizou preto de 5 millóns de euros en convenios

cos concellos para apoiar servizos públicos básicos, chegando ás distintas comarcas da provincia. Ademais, só no mes de xullo asinou 420.000 euros con 16 entidades, principalmente vinculadas ás políticas sociais e aos sectores produtivos.

“Ás veces falamos de cifras, pero detrás desas cifras hai servizos e, sobre todo, hai persoas. A Deputación ten que estar aí, especialmente onde un concello non pode chegar só. Ou onde outras administracións non tratan en igualdade de condicións a ese territorio”, destacou.

Carmela López tamén puxo en valor os avances na rede pública de residencias da Deputación, e entre as cuestións nas que a institución segue traballando, a Presidenta situou tamén os GES, un ámbito no que considera que o actual modelo precisa dunha solución máis estable e no que a Deputación mantén a interlocución coa Xunta.

Finalmente, Carmela López anunciou que tomará uns días de descanso, pero deixou claro que a actividade da institución continuará con normalidade.

Impulsará o sector empresarial e forestal da provincia

A Xunta de Goberno aprobou un novo paquete de investimentos orientado a reforzar a competitividade das empresas e apoiar sectores produtivos estratéxicos. Os acordos adoptados supoñen unha mobilización de máis de 393.000 euros.

Así, deu luz verde a un convenio bianual coa CEL, dotado con 180.000 euros para as anualidades 2026 e 2027. A través do programa Lugo Presente e Produtivo desenvólvanse accións relacionadas coa dixitalización, a innovación e a sustentabilidade das empresas. O proxecto inclúe ademais a elaboración dun estudo sobre o absentismo laboral e unha guía de boas prácticas.

Outro dos acordos aprobados foi un convenio coa Asociación de Empresarios da Primeira Transformación da Madeira por importe de 60.000 euros para a creación dunha aula móbil forestal. Esta iniciativa permitirá levar formación especializada directamente aos montes, facilitando a capacitación de profesionais do sector e contribuíndo á mellora da súa cualificación e competitividade. O programa incorporará contidos relacionados coas boas prácticas para a conservación da rede viaria.

Compromiso cos maiores fronte á “falta de resposta da Xunta”

A Deputación reivindicou o seu compromiso coa atención ás persoas maiores e coa consolidación dunha rede pública de residencias de proximidade, especialmente pensada para o rural, fronte ao que considera “unha falta de resposta da Xunta de Galicia, administración competente en materia de servizos sociais e dependencia”.

O deputado de Promoción Económica e Social, Pablo Rivera Capón, fixo balance da situación da rede provincial e asegurou que “esta provincia necesitaba —e necesita— residencias públicas” e que a Deputación decidiu asumir ese esforzo “porque había unha necesidade real no territorio e as persoas maiores de Lugo non podían quedar sen unha alternativa pública de proximidade”.

“Nós non miramos para outro lado”, sinalou Rivera Capón, quen defendeu que unha persoa maior “debe poder recibir coidados públicos preto da súa casa, da súa familia e do seu concello”. A institución provincial conta actualmente con 9 residencias

públicas en funcionamento e preto de 400 persoas usuarias, mentres traballa noutros 9 proxectos. Engadiu que desde 2019 ata 2026, a Deputación ten mobilizados 47 millóns de euros vinculados á rede residencial.

Repasou a situación dos principais centros que se atopan en diferentes fases de desenvolvemento. Como o de Becerreá, onde explicou que a Deputación deu un novo impulso á posta en funcionamento do centro coa licitación do equipamento xeral por máis dun millón de euros e a licitación da cociña industrial, por preto de 460.000 euros.

Na Pontenova, a institución provincial avanza na finalización da residencia da man de Tragsa; na Pobra do Brollón, os traballos atópanse nos últimos pasos para a certificación final da obra; en Ourel, a licitación da residencia está prevista nos próximos meses; en Cervantes, o proxecto está practicamente finalizado; e en Guitiriz, está traballando para retomar as obras.

Rivera Capón quixo aclarar especialmente a situación da residencia de Folgoso do Courel. Explicou que se produce un peche dun expediente administrativo porque rematou o prazo da cesión da parcela á Deputación e lembrou que “foi o propio Concello de Folgoso, a través da súa Alcaldesa do PP, quen solicitou a reversión dos terreos”.

Rivera Capón celebrou que a Xunta asuma as súas responsabilidades nese caso: “A Deputación leva anos facendo un esforzo extraordinario para manter e ampliar unha rede pública de residencias, mesmo nun ámbito no que as competencias corresponden á Xunta. Agora tamén lle corresponde á Xunta cumprir os compromisos que adquiriu”.

O responsable provincial destacou ademais o esforzo económico que supón manter unha rede deste tipo para unha administración como a Deputación. “Estamos levando ao límite a nosa capacidade para manter e ampliar unha rede que consideramos esencial para a provincia”,

afirmou, reclamando tamén unha maior implicación da Xunta.

PREZOS. O deputado abordou a actualización dos prezos públicos dos centros provinciais e criticou a “confusión interesada” que, ao seu xuízo, está trasladando o PP. A nova ordenanza actualiza uns prezos de referencia que permanecían sen revisar desde 2018 e establece que a participación das persoas usuarias se determine atendendo á súa capacidade económica e patrimonial. “Quen menos ten, menos paga; quen máis ten, máis contribúe”, resumiu Rivera. O deputado explicou que o custo efectivo dunha praza residencial sitúase nos 2.358,75 euros mensuais e que a actualización podía facerse

de dúas maneiras: establecendo unha mesma achega para todas as persoas ou repartindo o esforzo segundo a capacidade económica. “Nós escollemos a segunda opción: un sistema progresivo que protexe máis a quen menos ten”, afirmou. A xefa do Servizo explicou os aspectos técnicos do novo sistema e destacou que ningunha persoa usuaria paga o 100% do custo efectivo da praza. Precisou que o prezo de referencia e o prezo público que finalmente paga cada persoa son conceptos diferentes: o primeiro serve como referencia para determinar o custo e a participación no servizo, mentres que a achega concreta de cada usuario se calcula en función da súa situación económica.

DEPORTES

Burela converterá A Marosa nun punto de encontro para o surf feminino

A praia da Marosa, en Burela, acollerá os días 12 e 13 de setembro o Iberdrola Surfing Day Burela 2026 e o Longboard Concello de Burela, nunha fin de semana que combinará competición, formación, igualdade e sensibilización ambiental. A programación incluírá un clinic de surf feminino, bautismos gratuítos para iniciarse nesta disciplina e o encontro “Muller e Deporte”, centrado na igualdade de oportunidades, o liderado feminino e a creación de referentes. Haberá tamén un village aberto ao público, mercado, gastronomía, música e actividades relacionadas coa protección do medio mariño. No apartado competitivo disputarase o Longboard Concello de Burela, terceira proba da Liga FESurfing de Longboard 2026 e tamén Campionato Galego da especialidade. As primeiras mangas celebraranse o sábado e as roldas decisivas, o domingo. A iniciativa está impulsada pola Federación Española de Surfing co apoio de Iberdrola, a Deputación de Lugo, o Concello de Burela e outras entidades colaboradoras.

Viveiro reunirá en setembro aos amantes dos vehículos clásicos

Os amantes do motor clásico volverán reunirse en Viveiro o sábado 12 de setembro coa IV Xuntanza de Coches e Motos Clásicas, unha cita que combinará automobilismo, turismo, gastronomía e convivencia. A xornada comezará ás 10.00 horas no aparcadoiro dos Castelos, en Covas, coa recepción dos participantes e a inscrición na ruta. Arredor das 12.00 horas partirá o percorrido turístico, seguido de petiscos e sesión vermú. Ás 15.00 horas celebrarase unha comida de confraternidade, cun prezo de 35 euros para adultos, 20 euros para nenos de 6 a 12 anos e grauíta para menores de 6. As prazas para a comida son limitadas e as inscricións estarán abertas ata o 8 de setembro nos teléfonos 650 652 073 (David) e 699 249 738 (Sandra). As persoas participantes recibirán ademais un sombreiro de recordo e outras sorpresas.

Unha fin de semana de carreiras coa Vía Verde do Eo e a 15K

O atletismo popular protagonizará a fin de semana do 19 e 20 de setembro na Mariña e a súa contorna coa celebración de dúas probas que combinarán deporte e paisaxe: a III Carreira Vía Verde do Eo e unha nova edición da 15K A Mariña. A primeira cita chegará o sábado 19 coa Vía Verde do Eo, organizada polos concellos da Pontenova, Trabada e San Tirso de Abres xunto coa Asociación Cultural e Deportiva As Minas da Pontenova. A carreira absoluta partirá ás 17.30 horas da Praza dos Fornos, na Pontenova, e percorrerá uns 12 quilómetros pola antiga vía ferroviaria ata o heliporto de San Tirso de Abres. Nesta edición, o trazado realizarase en sentido A Pontenova-San Tirso. Antes, ás 17.00 horas, disputaranse as carreiras das categorías inferiores nas proximidades da meta. A organización habilitará ademais autobuses para trasladar aos corredores

desde San Tirso ata a saída. Haberá premios económicos para os tres primeiros clasificados absolutos masculinos e femininos. A actividade continuará o domingo 20 coa 15K A Mariña, que volverá unir Burela e Foz a través dun percorrido costeiro de 15 quilómetros. A saída da proba absoluta terá lugar ás 11.00 horas desde a área recreativa de O Cantiño, en Burela, e a meta estará instalada na praza Rosalía de Castro de Foz. A carreira, integrada no circuío

to Duacode RunFozRun, terá un límite de 300 participantes e un tempo máximo de dúas horas. A programación incluírá tamén unha andaina de 15 quilómetros e carreiras para as categorías inferiores. As inscricións para ambas as competicións permanecerán abertas ata o 17 de setembro ás 23.59 horas. Deste xeito, dous percorridos moi diferentes, a antiga vía ferroviaria do Eo e a costa entre Burela e Foz, marcarán unha fin de semana especialmente intensa para os afeccionados ao atletismo.

As Carreiras de Cabalos regresan a Celeiro os días 12 e 13 de setembro

As Carreiras de Cabalos Cidade de Viveiro volverán converter Celeiro no epicentro das competicións ecuestres os días 12 e 13 de setembro coa súa sétima edición. O campo de fútbol acollerá unha fin de semana na que se combinarán o campionato galego, as probas de andadura e as carreiras de Pura Raza Galega. O sábado disputarase a final do Campionato Galego individual pola mañá e a competición por equipos pola tarde, rematando coa entrega de premios ás 20.00 horas. A xornada do domingo será a máis intensa, con mangas clasificatorias e finais nas modalidades de chapeada e serrada, nas categorías de menos e máis. O programa incluírá tamén unha proba Sub 16 e a carreira de galope de Pura Raza Galega. A organización repartirá premios económicos nas distintas modalidades, ademais de trofeos para os mellores clasificados. A cita conta coa colaboración do Concello de Viveiro e da Deputación de Lugo.

Cervo cita ás novas xeracións do ciclismo coa III Mini BTT Medela MTB

O Polígono de Cuiña, en Cervo, converterase o sábado 12 de setembro nun punto de encontro para as novas xeracións do ciclismo coa celebración da III Mini BTT Medela MTB. A competición reunirá a nenos e nenas de diferentes categorías nunha xornada centrada na promoción do deporte de base. A proba está organizada polo Medela MTB coa colaboración do Concello de Cervo e forma parte do calendario oficial de 2026 da Federación Galega de Ciclismo, dentro da modalidade Mini BTT (H.3A). O escenario será a parcela 59 do Polígono de Cuiña, un terreo de titularidade municipal cedido polo Concello ao club para desenvolver a súa actividade deportiva. A competición dará cabida ás categorías Promesa Feminina, Promesa B, Promesa A, Principiante Feminina, Principiante B, Principiante A, Benxamín Feminina, Benxamín, Alevín Feminina, Alevín, Infantil Fe-

minina e Infantil. A recollida de dorsais realizarase o propio sábado entre as 13.00 e as 14.00 horas, mentres que o inicio da competición está fixado para as 14.30 horas. A III Mini BTT Medela MTB establecerá un máximo de 300 participantes. As persoas federadas poderán anotarse de maneira grauíta, mentres que para as non federadas o prezo será de 15 euros. A alcaldesa de Cervo, Dolores García Caramés, destacou o traballo desenvolvido polo Medela MTB para achegar o ciclismo de montaña aos máis pequenos e puxo en valor a implicación das familias e das persoas que colaboran coa entidade. A cita pretende ir máis alá da propia competición e converter Cuiña nun espazo de convivencia entre deportistas e familias, cunha xornada na que as novas promesas do ciclismo galego compartirán deporte e diversión.

O III Torneo de Fútbol Base converte Ferreira en punto de encontro da canteira

O fútbol base será protagonista no Valadouro durante a fin de semana do 19 e 20 de setembro coa celebración da terceira edición do Torneo de Fútbol Base, unha cita que reunirá no municipio a xogadores de diferentes categorías inferiores. A competición desenvolverase no Campo do Árbol, en Ferreira do Valadouro, e distribuirase en dúas xornadas en función das idades dos participantes. O sábado 19 de setembro será a quenda das categorías prebenxamín e benxamín, que disputarán os seus respectivos encontros ao longo da xornada. O torneo continuará o domingo 20 coa competición correspondente á categoría alevín. Esta terceira edición busca fomentar a práctica deportiva entre os máis pequenos e ofrecer unha fin de semana de convivencia arredor do fútbol,

reunindo xogadores, familias e afeccionados nas instalacións deportivas de Ferreira. A cita permitirá ademais aos equipos participantes compartir experiencias fóra da competición e reforzar os valores asociados ao deporte base. O III Torneo de Fútbol Base está organizado polo Concello do Valadouro e conta coa colaboración da AD Río Ouro e da Administración autonómica.

Un ano de deporte en feminino

A Vicepresidencia da Deputación elaborou a súa axenda cunha homenaxe as mulleres máis representativas das disciplinas deportivas

Hai medallas, títulos, récords e ascensos. Pero detrás de cada logro tamén hai horas de adestramento, renuncias, esforzo e unha loita constante por abrirse paso nun ámbito no que a igualdade aínda está lonxe de ser unha realidade. Esa é a esencia de Deporte lugués en feminino, a nova publicación impulsada pola Vicepresidencia da Deputación de Lugo, unha axenda que pon rostro e voz a dezoito deportistas da provincia que destacan nas súas respectivas disciplinas e que pretende converter as súas traxectorias en referentes para as nenas e mozas que soñan cun futuro no deporte.

A presentación tivo lugar no Pazo de San Marcos, onde o vicepresidente da Deputación, Efrén Castro, reivindicou a necesidade de seguir facendo visible o deporte femini-

no. Dirixíndose ás protagonistas da publicación, lembroulles que o seu papel vai moito máis alá dos resultados deportivos. “Sodes referentes para as que veñen detrás”, afirmou, incidindo na importancia de ofrecer modelos próximos que animen ás novas xeracións a practicar deporte e a perseguir os seus obxectivos.

A publicación, ilustrada coas fotografías de Reyes Fernández Guizán e cos textos da xornalista de **TERRACHÁXA** Belén Rodríguez Arias, reúne perfís de deportistas que representan a diversidade do deporte lucense. Desde disciplinas individuais ata deportes de equipo, todas elas comparten unha traxectoria marcada polo compromiso e a superación. Máis aló da presentación, o acto converteuse nun espazo de diálogo sobre a realidade do deporte feminino.

Dezoito historias para inspirar ás novas xeracións

Adiaratou Iglesias converteuse nunha das grandes referencias do atletismo adaptado tras unha traxectoria marcada pola superación. Nacida en Mali e chegada a España sendo nena, descubriu o atletismo case por casualidade e consolidou a súa carreira en Lugo da man da súa nai de acollida e do seu adestrador. A pesar de comezar a competir aos 14 anos, acadou grandes éxitos como un ouro e unha prata nos Xogos Paralímpicos de Tokio. Na actualidade compaxina o deporte cos estudos de Educación Infantil e o traballo con nenos, mantendo a ilusión por seguir medrando.

Noa López consolidouse como unha das promesas do baloncesto galego tras unha traxectoria iniciada no CB Sarria e continuada en clubs como Estudiantes de Lugo e Costa Ártabra antes de incorporarse ao Ensino en categoría infantil. Internacional coa selección galega e convocada tamén coa española en torneos como os de Íscar e Abu Dhabi, debutou con só 16 anos co primeiro equipo na Liga Endesa. Estudará Ciencias do Deporte nos Estados Unidos cunha bolsa deportiva.

Laura Álvarez e Uxía Folgueira representan o presente e o futuro dos deportes de combate en Lugo grazas ás súas destacadas traxectorias no taekwondo e no karate. Laura, que comezou a practicar taekwondo aos sete anos, acumula varias medallas europeas e un destacado resultado no Mundial de 2022, ao tempo que compaxina a alta competición cos estudos de Medicina. Pola súa banda, Uxía iniciouse no karate con catro anos e converteuse na primeira ka-

rateca galega en lograr tres medallas internacionais en kata individual, ademais de proclamarse subcampea de Europa por equipos.

Carmen Carballada, natural de Monforte, consolídase como unha das promesas do fútbol feminino galego nas filas do Deportivo. Tras iniciarse no fútbol sendo unha nena e formarse entre o Monforte e o Calasancio, con apenas 16 anos trasladouse á Coruña para incorporarse ao filial deportivista e entrar na dinámica do primeiro equipo. Internacional nas categorías inferiores da selección española e debutante en Primeira División, compaxina a súa carreira deportiva cos estudos de Psicoloxía e non descarta formarse como adestradora. A futbolista destaca o fútbol como unha escola de vida que lle inculcou disciplina e constancia, aínda que tamén recoñece as renuncias persoais e as lesións.

Sandra Pumares, Silvia Rubal, Verónica García e Area Loureiro representan distintas xeracións e etapas do fútbol sala feminino galego, desde os primeiros pasos na base ata a elite. Todas elas compaxinan a competición cos estudos ou a formación, destacan a importancia do apoio familiar e lembran fitos como defender a selección galega, conquistar títulos, lograr ascensos ou competir en Primeira División.

Con só 23 anos, **Elena López**, veciña de Samos, converteuse nunha das grandes referencias do motociclismo feminino galego tras proclamarse campioa da Liga Galega de Enduro e XC, conquistar por tres anos con-

secutivos o Campionato Galego de Cross Country e ser subcampea de España. A súa carreira comezou en 2022 case por casualidade, cando participou nunha proba coa moto do seu pai. Desde entón, superou incluso unha importante lesión para seguir progresando nun deporte que compaxina coa súa formación en mecánica e no que xa prepara novos retos.

As irmás **Sofía e Inés Mourenza** converteron a súa afección pola natación nunha brillante traxectoria deportiva. Integrantes do Club Natación PortaMiñá, ambas destacan no panorama estatal tras anos de esforzo e disciplina, con Inés sobresaíndo nas augas abertas e Sofía en probas de piscina. Compaxinan adestramentos de alta esixencia cos seus estudos universitarios e atopan no apoio mutuo unha das claves do seu éxito. A súa historia exemplifica como a constancia e o traballo en equipo poden levar á elite da natación galega.

A lucense **Tania Fernández** consolidouse como unha das principais figuras do piragüismo de maratón tras unha carreira iniciada no Club Fluvial de Lugo e marcada por destacados éxitos internacionais. No seu palmarés figuran dous ouro, tres pratas e un bronce en campionatos do mundo, ademais dunha prata e un bronce europeos. Compaxina os adestramentos coa súa profesión como fisioterapeuta e coa formación para ser docente, demostrando que a constancia e a paixón polo deporte poden ir da man dunha intensa vida profesional.

Olivia Mon, nada en Lugo, semella unha das grandes promesas do squash galego tras proclamarse campioa galega en varias ocasións, campioa de España sub-17 e internacional coa selección española. Despois de superar unha grave lesión que a mantivo un ano afastada das pistas, regresou á competición con novos éxitos e prepara o salto á categoría absoluta. Compaxina os estudos de

Educación Social cos adestramentos e continúa traballando para abrirse camiño na elite con disciplina e constancia.

Outra lucense que promete moitas máis éxitos é a triatleta **Elsa Pena**, grazas aos seus éxitos en triatlón cross e acuatlón, con títulos nacionais, unha prata europea e un bronce mundial. Integrante do Cidade de Lugo Fluvial, compaxina o deporte de alto nivel cos estudos universitarios para ser profesora e continúa medrando coa vista posta na elite internacional, apoiada pola súa familia e o seu equipo técnico.

As xogadoras do Emevé **Clara Carreira e Olalla González** representan o éxito da canteira lucense no voleibol de elite. Formadas no club, ambas deron o salto á Superliga tras destacar nas categorías de base e compaxinan a máxima competición cos seus estudos universitarios. Cunha traxectoria marcada polo esforzo, o compromiso e os éxitos co Emevé e coas seleccións galega e española, son dúas das grandes referencias do voleibol feminino na provincia.

A monfortina **Alisa Urdaneta** está considerada unha das promesas da ximnasia artística galega grazas á súa constancia e progresión nas categorías de base. Campioa galega en Promoción e Prebase, logrou clasificarse para o Campionato Nacional, onde continúa medrando nun deporte que compaxina cos estudos. Con só 16 anos, afronta o seu segundo Nacional coa ilusión de seguir mellorando e co obxectivo de manterse vinculada ao deporte no futuro.

MAR

O Vicedo reforza a produción de semente de bivalvos para garantir o subministro

O criadouro de moluscos bivalvos do Vicedo avanza como unha ferramenta para garantir un abastecemento estable de semente ao sector marisqueiro galego e contribuír á rexeneración dos bancos naturais, afectados nos últimos anos por distintos episodios climáticos. As instalacións contan coa dirección e o apoio científico do Centro de Investigacións Mariñas (CIMA) de Ribadeo e buscan reforzar a capacidade de Galicia para producir cría de bivalvos. A directora xeral de Desenvolvemento Pesqueiro, Ángeles V. Suárez, visitou o centro para coñecer a evolución dos traballos. A actividade enmárcase no proxecto Partbiv, integrado na rede Redemar e liderado polo CIMA e o Instituto Galego de Formación en Acuicultura (IGAFA), coa colaboración da Federación

Provincial de Confrarías de Pescadores de Lugo. O programa conta cun investimento superior aos 700.000 euros, cofinanciado polo Fondo Europeo Marítimo, de Pesca e de Acuicultura (FEMPA). Un dos eixos da iniciativa é a participación das persoas mariscadoras nas distintas fases do proceso, desde o acondicionamento dos reprodutores e o cultivo das larvas ata a sementeira nos bancos naturais. Esta colaboración permite adaptar a produción ás necesidades do sector e seleccionar exemplares con mellores índices de supervivencia e crecemento. O traballo do Vicedo complementa o realizado polo CIMA e o IGAFA, que durante 2025 entregaron máis de 2,1 millóns de unidades de semente ás confrarías galegas, reforzando así os recursos destinados á recuperación da actividade marisqueira.

A confraría de Ribadeo recibe 150.000 euros para modernizar equipamentos

A Confraría de Pescadores Santa María do Campo de Ribadeo contou con 150.000 euros de diferentes liñas de apoio para reforzar a actividade pesqueira, modernizar equipamentos e mellorar os servizos portuarios. As achegas están cofinanciadas polo Fondo Europeo Marítimo, de Pesca e de Acuicultura (FEMPA). A colaboración foi abordada nun encontro no porto entre a directora xeral de Desenvolvemento Pesqueiro, Ángeles Vázquez, e o patrón maior, Javier Martínez Otero, no que tamén analizaron as necesidades do sector. A confraría recibiu 36.327 euros en 2025 e a mesma cantidade en 2026 para proxectos de xestión sustentable da pesca costeira artesanal, incluíndo tarefas de vixilancia e asistencia técnica. Outros 30.370 euros

permitiron adquirir unha carretilla elevadora e unha transpaleta. A modernización da lonxa inclúe ademais 11.421 euros para renovar o equipamento frigorífico da cámara de fresco, cun sistema que reducirá o consumo enerxético e empregará refrixerantes de menor impacto ambiental. A entidade participa tamén no proxecto Algprox, integrado na rede Redemar, que estuda a distribución e xestión das macroalgas, o seu posible aproveitamento comercial e medidas fronte ás especies foráneas que poden ameazar a biodiversidade. A iniciativa combina así a modernización da actividade pesqueira ribadense coa procura dunha explotación máis sustentable dos recursos mariños.

Foz reclama axilizar a dragaxe do porto e busca recuperar terreos

O futuro da zona portuaria de Foz centrou unha reunión en Santiago entre o alcalde, Fran Cajoto, e a nova presidenta de Portos de Galicia, Natalia Botana Rey. Entre os principais asuntos abordados estiveron a dragaxe, Porto Chico, a transferencia de terreos e o estado da explanada. A dragaxe conta cun proxecto encargado en 2025 que prevé un investimento dun millón de euros para unha primeira actuación e tres intervencións de mantemento en catro anos. A licitación está pendente das autorizacións de navegación e vertido. O Concello solicitou tamén avanzar na ampliación do peirao e na modificación da bocana de Porto Chico mediante un anteproxecto e un estudo ambiental. Outro dos temas foi a reversión dos terreos situados entre o Clube Kayak e a piscina municipal. Foz pretende asumir este espazo

para ordenar os seus usos e regular o estacionamento de autocaravanas. Mentres se completa a transferencia, Portos estudará se o Concello pode cobrar polo uso dos servizos de auga e descarga de augas negras. Cajoto reclamou ademais unha solución ao “pésimo estado” dos viais da explanada. Concello e Portos explorarán un convenio para acometer as melloras.

Finalmente, abordouse a posible conservación do edificio da actual depuradora para usos municipais e o futuro da fábrica de xeo. Se esta última é demolida, o Concello pretende trasladar e conservar o mural das pescantinas de Xosé Vizoso. Foz reclamou tamén unha actuación de maior alcance no espazo portuario que seguirá baixo titularidade autonómica.

A pesca achega ás novas xeracións á tradición mariñeira de Burela

A Asociación de Pesca Recreativa Burela viviu unha intensa fin de semana de actividades na que combinou a promoción da pesca entre os máis pequenos cun encontro de confraternidade entre os integrantes da entidade. As dúas propostas buscaron reforzar a relación da localidade co mar e favorecer tanto o relevo xeracional como a convivencia arredor dunha afección común. Unha das principais novidades foi a celebración do primeiro Concurso de Pesca Xuvenil, no que participaron unha vintena de nenos e nenas de entre 6 e 14 anos. A iniciativa, organizada coa colaboración do Concello de Burela e da Fundación Expomar, naceu para achegar a pesca recreativa ás novas xeracións e manter vivo o vínculo coa tradición marítima burelá. Hugo Díaz González, asturiano e veraneante habitual en Burela, proclamouse gañador tras conseguir 47 capturas. O segundo posto foi para Daniel Rodríguez López, con 28, mentres que Daniel Franco Fernández completou o podio con 27. Os tres recibiron trofeos

e premios sorpresa e o resto dos participantes levaron unha medalla como recordo da xornada. A actividade permitiu aos máis pequenos iniciarse na pesca nun contexto de convivencia e contacto co mar, unha liña de traballo á que a asociación pretende dar continuidade. A programación social tivo tamén o seu protagonismo coa Comida de Confraternidade de Verán, celebrada o 23 de agosto. Nesta ocasión, os socios deixaron durante unhas horas as canas para compartir mesa nun encontro distendido que contou coa colaboración da Fundación Expomar.

A música, cun DJ encargado de amenizar a celebración, acompañou unha xornada que desde a entidade valoraron positivamente pola resposta dos asistentes. A Asociación de Pesca Recreativa Burela xa ten ademais a vista posta na seguinte convocatoria. Será o 6 de decembro, cando celebrará o seu tradicional cocido, unha cita consolidada no calendario social do colectivo. Con estas iniciativas, a entidade combina a práctica da pesca coa convivencia entre os socios e a incorporación das novas xeracións a unha actividade estreitamente ligada á identidade mariñeira de Burela.

COLABORACIONES

Cando todo encaixa

Rebeca Maseda

O verán é para relaxarse, descansar e facer o que che pete, ou polo menos, eu procuro que así sexa. Botar a remollo o máximo de tempo posible -preferentemente na auga do mar-, coñecer lugares novos con xente fermosa, estar de festa con amigos/as, comer rico, rico e, por suposto, escoitar boa música. E xa se podes xuntalo todo, pois fetén! Non quero parecer repelentiña, pero a verdade é que este verán foi dos mellores que lembro en anos, rodeada de persoas e espazos increíbles entre Galicia e Catalunya. Pois ben, seguindo co meu mantra, hai uns días escoitei un concerto de primeiro nivel, deses que reúne todos os ingredientes: contexto de luxo, a “Schubertiada de Vilabertran”, un festival de música clásica cun historial de éxitos e calidade artística que

xa vai pola súa 34 edición; marco incomparable, a “Canónica de Santa Maria”, un espazo único e cheo de encanto cuxas pedras escoitan cada ano algúns dos “lieder” máis fermosos de Schubert e compañía; artistas de recoñecido prestixio, que por enriba, eran bos amigos/as e mellores persoas; e, por último, repertorio interesante, os sextetos de corda de Schulhoff e Tchaikovsky, dúas obras de estilo moi contrastante e dunha beleza sen igual. Pois por se isto fora pouco, tiven a oportunidade e o pracer de reencontrarme con antigos colegas e de compartir unha cea moi rica e agradable. Si, si, tal e como volo conto, máis redondo imposible. E aquí é onde entra en escena a Canónica de Santa Maria de Vilabertran, porque hai lugares nos que a música parece ter outra maneira de soar. Fundada no século XI, esta antiga comunidade de cóngos regulares conserva un dos conxuntos románicos máis interesantes de Catalunya, cunha igrexa de planta de cruz latina, un claustro elegante e ese aire auste-

ro e sereno que teñen os edificios que levan moitos séculos vendo pasar xente. As súas pedras,

ademais, teñen oído: desde hai décadas acollen a Schubertiada, convertendo este recuncho do Alt Empordà nunha auténtica casa de peregrinación para amantes do

lied e da música de cámara. O concerto desta vez afastábase do universo vocal de Schubert para poñer no centro dous sextetos para cordas separados por varias décadas e por todo un mundo estético. Primeiro, o de Erwin Schulhoff, compositor checo de orixe xudía, inclasificable e fascinante, capaz de mesturar tradición, modernidade, jazz e vangarda cunha naturalidade abraiante. A súa música ten algo de irreverente, pero tamén unha enorme capacidade para crear atmosferas e contrastes. Escoitada nun espazo románico como o de Vilabertran, a combinación resultaba especialmente suxestiva: séculos de historia dialogando cunha partitura que parece estar sempre a buscar novos camiños. E despois chegou Tchaikovsky, co seu Souvenir de Florence, unha desas obras que explican perfectamente por que a música romántica segue tendo esa capacidade de emocionarnos sen pedir permiso. A peza nace da fascinación do compositor por Florencia e combina a exuberancia melódi-

ca que tanto o caracteriza cunha escritura de cámara esixente e chea de enerxía. Hai momentos de intimidade, outros de puro virtuosismo e, sobre todo, unha sensación de amplitude que fai esquecer por momentos que só hai seis instrumentos sobre o escenario. E foi precisamente iso o que máis me gustou da noite: a capacidade da música para transformar un espazo e, ao mesmo tempo, deixar que o espazo forme parte da música. Schulhoff e Tchaikovsky, tan diferentes entre si, soando entre pedras centenarias; músicos entregados ao que estaban facendo; o público en silencio, atento; e fóra, o verán empurrando suavemente contra as portas da Canónica. Ao final, supoño que diso vai tamén o verán: de acumular pequenos momentos que, cando os xuntas, acaban formando algo grande. Un concerto marabilloso, unha conversa recuperada despois de tempo, unha cea sen presión, unha noite fermosa nun lugar especial. Non se pode pedir máis.

TELÉFONOS DE INTERESE

ALFOZ	
Concello:	982 55 80 01
Garda Civil:	982 57 40 30
Centro de Saúde:	982 55 86 97
BARREIROS	
Concello:	982 12 40 02
Garda Civil:	982 12 41 94
Centro de Saúde (cita previa):	982 12 41 05
BURELA	
Concello:	982 58 60 00
Policia Local:	982 58 62 11
Garda Civil:	982 58 57 05
Centro de Saúde (cita previa):	982 58 51 29
Hospital da Costa (centraliña):	982 58 99 00
Capitanía Marítima:	982 57 51 53
CERVO	
Concello:	982 55 77 77
Policia Local:	615 52 10 52
Garda Civil:	982 58 57 05
Centro de Saúde (cita previa):	982 55 75 25

FOZ	
Concello:	982 14 00 27
Policia Local:	982 13 36 40
Garda Civil:	982 14 04 44
Centro de Saúde (cita previa):	982 13 23 85
Agencia Tributaria:	982 13 35 12
LOURENZÁ	
Concello:	982 12 10 06
Garda Civil:	982 52 19 05
Centro de Saúde (cita previa):	982 12 20 29
MONDOÑEDO	
Concello:	982 52 40 03
Policia Local:	982 50 70 40
Garda Civil :	982 52 19 05
Centro de Saúde (cita previa):	982 50 74 52

OUROL	
Concello:	982 55 91 09
Garda Civil:	982 56 10 39
Centro de Saúde (cita previa):	982 55 90 62
PONTENOVA, A	
Concello:	982 34 22 77
Garda Civil:	982 34 22 22
Centro de Saúde (cita previa):	982 34 24 00
RIBADEO	
Concello:	982 12 86 50
Policia Local:	982 12 86 50
Garda Civil:	982 12 80 48
Centro de Saúde (cita previa):	982 13 01 43
RIORTORTO	
Concello:	982 34 62 22
Garda Civil:	982 34 22 22
Centro de Saúde (cita previa):	982 34 66 63

TRABADA	
Concello:	982 13 50 11
Garda Civil:	982 34 22 22
Centro de Saúde (cita previa):	982 13 53 00
VALADOURO, O	
Concello:	982 57 40 00
Garda Civil:	982 57 40 30
Centro de Saúde (cita previa):	982 57 43 12
VICEDO, O	
Concello:	982 59 00 02
Garda Civil:	982 59 01 81
Centro de Saúde (cita previa):	982 59 03 51
VIVEIRO	
Concello:	982 56 01 28
Policia Local:	982 56 29 22
Policia Nacional	982 56 17 11
Policia Nacional cita DNI	060/ 982 57 06 62
Centro de Saúde (cita previa):	982 56 12 01
XOVE	
Concello:	982 59 20 01
Centro de Saúde (cita previa):	982 59 24 24

TELÉFONOS DE INTERESE

Emerxencias: 112

Urxencias Sanitarias: 061

Incendios Forestais: 085

Garda Civil: 062

www.amariñaxa.com

Teléfono 661 464 323

Para calquera suxestión, información ou comentario non dubide en poñerse en contacto con nós.

redaccion@amariñaxa.com

Edición: PORTAS COMUNICACIÓN S.L.
Dirección: Diego E. García Puente
Teléfono: 661 464 323
E-mail: redaccion@amariñaxa.com
Impresión: Tameiga Publicacións SL
Dep. Legal: LU 5-2019
ISSN 2660-4493

DE RUTA EN RUTA

A Ruta das Augas de Fonmiñá

Un percorrido de 13 quilómetros pola natureza e o patrimonio da Pastoriza que permite coñecer varias xoias naturais

A Ruta das Augas de Fonmiñá é unha das propostas para descubrir a paisaxe e o patrimonio da Pastoriza seguindo o curso do río Miño. O itinerario ten preto de trece quilómetros de lonxitude e pode completarse, só na ida, nunhas tres horas e vinte minutos. Está considerado de dificultade baixa e presenta un trazado practicamente chairro, polo que resulta máis accesible que a Ruta Maeloc, outro dos percorridos que atravesan este municipio da Terra Chá. O punto de partida sitúase na lagoa de Fonmiñá, á entrada da Pastoriza polo sur. Este espazo, cunha superficie aproximada de 350 metros cadrados, é unha lagoa de orixe kárstica na que afloran augas subterráneas procedentes de mananciais que baixan da montaña. Nas proximidades atópase tamén un conxunto escultórico dedicado ao deus Breogán, realizado en 1969 por Magín Picallo e Manuel Mallo. Desde Fonmiñá, o percorrido cruza a pista que conduce á aldea e deixa á esquerda un antigo muíño de fariña, convertido na actuali-

DATOS

3,5 horas

13 quilómetros

Dificultade media

dade en museo. A partir de aí, o sendeiro, ben sinalizado, avanza pola marxe dereita do Miño entre bidueiros, amieiros e salgueiros. As amplas praderías, nas que é habitual atopar vacas e cabalos pastando, acompañan boa parte do camiño. A paisaxe aberta característica da Terra Chá permite contemplar extensos campos agrícolas e amplas panorámicas do horizonte. Aínda que o Miño funciona como fio

condutor da ruta, o itinerario ofrece tamén diferentes elementos de interese histórico, etnográfico e patrimonial. Nun dos puntos sinalizados é posible desviarse para coñecer a igrexa do Salvador de Crecente. Máis adiante aparece o Castro de Saa, un asentamento da Idade do Ferro no que se están realizando traballos. Conta con 48 metros cadrados escavados e conserva unha estrutura formada por tres

murallas defensivas cos seus correspondentes foxos, ademais dun antecastro e a croa. Desde este enclave pódese gozar dunha panorámica de 360 graos sobre a contorna. Ao longo do percorrido, cursos como o Rego de Piñeiro e o Rego de Xixín incorporan as súas augas ao Miño, aumentando progresivamente o seu caudal. O itinerario chega finalmente á parroquia de Baltar, onde se localiza unha área

recreativa acondicionada como praia fluvial, con merendeiro e un pequeno embarcadiro. Antes de iniciar a marcha cómpre ter presente que non se trata dunha ruta circular. Por este motivo, se se pretende regresar camiñando ao punto de partida, aos case trece quilómetros de ida haberá que sumar outros tantos de volta, duplicándose tanto a distancia como o tempo estimado do percorrido.

CAP
TODOS LOS
MESES

**Cursos y
Certificados**

- Curso obtención Tarjeta Profesional de la Construcción
- Curso Operador de Carretillas
- Curso Manipulador de Alimentos
- Curso Fitosanitarios
- Curso Bienestar Animal
- Cursos sector eólico, sector telecomunicaciones
- Curso sector Maderista

Formación Bonificada

GRUPO FORMAT
formación integral de empresas

Pol. Sete Pontes - Rúa do Acivro, 59 Vilalba, Lugo
alfonso@grupoforma-t.es - www.grupoforma-t.es
Telf.: 982 51 36 05